

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

31 Ιουλίου 2017

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 107

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4483

Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) - Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. - Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας - Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ
ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ (Δ.Ε.Υ.Α.)

Άρθρο 1

Το άρθρο 1 του ν. 1069/1980 (Α' 191) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

Σύσταση -Αντικείμενο

1. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της παρ. 4 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ), όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114) έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες ειδικές διατάξεις του παρόντος, του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του ν. 3852/2010 (Α' 87).

2. Οι Δ.Ε.Υ.Α. καταρτίζουν κανονισμούς εργασίας, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 1876/1990 (Α' 27), το άρθρο 12 παράγραφοι 1, 2 και 4 του ν. 1767/1988 (Α' 63) και το ν.δ. 3789/1957 (Α' 21). Στην τελευταία περίπτωση, οι Κανονισμοί κυρώνονται από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), σύμφωνα με την παρ. 2 περίπτωση 1α' του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α' 170).

3. Οι Δ.Ε.Υ.Α., εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, είναι υπεύθυνες για:

α) την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του

προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,

β) τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές του οικείου ή των οικείων Δήμων και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,

γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης του προϊόντος της περίπτωσης β', καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους.

4. Οι Δ.Ε.Υ.Α. συνιστώνται, ύστερα από σύνταξη οικονομικοτεχνικής μελέτης, με απόφαση του οικείου ή των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων, με την οποία ορίζεται η επωνυμία, η έδρα, οι λόγοι που δικαιολογούν τη σύστασή τους, τα περιουσιακά στοιχεία που παραχωρούνται σε αυτές, ο τρόπος εκμετάλλευσης των περιουσιακών στοιχείων, των έργων και των υπηρεσιών τους και των εσόδων από αυτή, καθώς και η περιοχή αρμοδιότητάς τους. Η απόφαση για τη σύσταση Δ.Ε.Υ.Α. εγκρίνεται με πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Άρθρο 2

Το άρθρο 3 του ν. 1069/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3

Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης

1. Η Δ.Ε.Υ.Α. που συνιστάται από ένα μόνο Δήμο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από επτά (7) έως ένδεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου. Από τα μέλη αυτά, πέντε (5) τουλάχιστον μέλη, είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου, ένα (1) μέλος είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, οριζόμενος από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

συγκαλεί σε γενική συνέλευση για το σκοπό αυτόν και ένα (1) μέλος είναι εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, που καθορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Τα υπόλοιπα μέλη είναι δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι του οικείου Δήμου, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και ορίζονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση των αιρετών μελών, ένα (1) τουλάχιστον μέλος υποδεικνύεται από τη μειοψηφία. Με την ίδια απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ορίζεται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης.

2. Σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός Δήμων, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσαυξάνονται ανάλογα, με την υπόδειξη, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τριών (3) αιρετών εκπροσώπων από κάθε Δημοτικό Συμβούλιο και, σε περίπτωση, που προκύπτει άρτιος συνολικός αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης υποδεικνύει έναν επιπλέον αιρετό εκπρόσωπο. Στην περίπτωση διαδημοτικών επιχειρήσεων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και ο περιβαλλοντικός ή κοινωνικός φορέας που υποδεικνύει εκπρόσωπό του ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο του μεγαλύτερου σε πληθυσμό Δήμου που συμμετέχει στην επιχείρηση, πλην του Δήμου της έδρας της επιχείρησης.

3. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου ακολουθεί τη θητεία του Δημοτικού Συμβουλίου και, σε κάθε περίπτωση, λήγει το αργότερο τρεις (3) μήνες μετά τη συγκρότηση του Δημοτικού Συμβουλίου.

4. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δυνατόν να αντικαθίστανται κατά τη διάρκεια της θητείας τους, με αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που τα όρισε, η οποία λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του. Για την αντικατάσταση του εκπροσώπου των εργαζομένων και του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οργάνου που τους υπέδειξε.

5. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως εισηγητής θεμάτων προς συζήτηση, ο Γενικός Διευθυντής της επιχείρησης.

6. Καθήκοντα γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου ασκεί υπάλληλος της επιχείρησης, που ορίζεται από τον Πρόεδρο αυτού.

7. Για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που είναι αιρετοί εκπρόσωποι Δημοτικών Συμβουλίων, ισχύουν οι διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα περί μη εκλογιμότητας και ασυμβίβαστων.

8. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι συγγενείς μεταξύ τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τρίτου βαθμού, καθώς και οι με οποιαδήποτε μορφή εργολάβοι ή προμηθευτές της επιχείρησης ή μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπάλληλοι ομοειδούς επιχείρησης.

9. Στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, αν δεν είναι Δήμαρχος, μπορεί να καταβάλλεται, για τις

παρεχόμενες στην επιχείρηση υπηρεσίες του, αποζημίωση που καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό 50% του ποσού της αντιμισθίας του Δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 3852/2010. Σε περίπτωση απουσίας του Προέδρου, λόγω ασθένειας ή άδειας, πέραν του μηνός, η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εξ ημισείας σε αυτόν και στον αναπληρωτή του.

Η αποζημίωση του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις, καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται ότι ένα από τα μέλη αυτού παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στην επιχείρηση και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της αποζημίωσης του Προέδρου της επιχείρησης.».

Άρθρο 3

Το άρθρο 5 του ν. 1069/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5

Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου και Προέδρου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί την επιχείρηση, διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους αυτής και αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στην επιχείρηση, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο.

2. Ειδικότερα το Διοικητικό Συμβούλιο:

α) μεριμνά για τις υποθέσεις και τα συμφέροντα της επιχείρησης,

β) διορίζει τον Γενικό Διευθυντή και τους Διευθυντές Υπηρεσιών της επιχείρησης,

γ) εγκρίνει, κατά το πρώτο έτος της θητείας του, το πενταετές επιχειρησιακό πρόγραμμα δράσης, στο οποίο αναλύεται ο σχεδιασμός των εσόδων της επιχείρησης, του κόστους και των προσδοκώμενων εσόδων από επενδύσεις, των λειτουργικών δαπανών, το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος ανάκτησης υπηρεσιών ύδατος, που υπολογίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 8 του π.δ. 51/2007 (Α' 57), το εδάφιο ε' της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3199/2003 (Α' 24), την εκάστοτε ισχύουσα σχετική νομοθεσία και τις αποφάσεις της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων περί των γενικών κανόνων Κοστολόγησης και Τιμολόγησης Υπηρεσιών Ύδατος και των Διαδικασιών και Μεθόδων για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του,

δ) εγκρίνει το ετήσιο πρόγραμμα των έργων κατασκευής, συμπλήρωσης και συντήρησης του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης, των έργων κατασκευής, συμπλήρωσης και συντήρησης των πάσης φύσεως εγκαταστάσεων των δραστηριοτήτων, οι οποίες περιλαμβάνονται στους

σκοπούς της επιχείρησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2, καθώς και το πρόγραμμα επενδύσεων,

ε) εγκρίνει, έναν (1) τουλάχιστον μήνα πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, τον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης, το σκέλος των εξόδων το οποίο προσαρμόζεται στο, κατά το προηγούμενο εδάφιο, πρόγραμμα εκτελεστέων έργων. Σε περίπτωση αναπροσαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής της Δ.Ε.Υ.Α., στον προϋπολογισμό και στο πρόγραμμα επενδύσεων, επισυνάπτεται μελέτη κόστους -οφέλους στην οποία αναλύονται τα έσοδα της επιχείρησης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 του π.δ. 51/2007, οι λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, τα έσοδα επενδύσεων και οι δαπάνες επενδύσεων. Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί τον προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη την πορεία των εσόδων και τις ανάγκες που παρουσιάζονται, μπορεί δε να αποφασίζει για τη χορήγηση έκτακτων και συμπληρωματικών πιστώσεων,

στ) αποφασίζει για την εκπόνηση μελετών, έργων και προμηθειών και εγκρίνει αυτές, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και για τις προδιαγραφές και τον τρόπο εκτέλεσης των έργων και εγκρίνει τις απαραίτητες δαπάνες. Στην περίπτωση μη ύπαρξης τεχνικής υπηρεσίας στην επιχείρηση ή το Δήμο, μπορεί να αιτείται τη σύνταξη μελετών ή την εποπτεία σύνταξης αυτών ή την επίβλεψη εκτέλεσης των έργων από τις αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας, μέσα στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους,

ζ) αποφασίζει για κάθε εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών που ανήκουν στην επιχείρηση,

η) αποφασίζει για την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων και ενδίκων μέσων, για την παραίτηση από αυτά, καθώς και για συμβιβασμούς δικαστικών ή εξώδικους,

θ) αποφασίζει για τη ρύθμιση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των πελατών της Δ.Ε.Υ.Α.,

ι) αποφασίζει για τη σύναψη πάσης φύσεως δανείων της επιχείρησης, καθώς και για την εκχώρηση του συνόλου ή μέρους των εσόδων της ή την εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα, προς εξασφάλιση των δανείων,

ια) εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης, στις οποίες περιλαμβάνονται ο απολογισμός εσόδων-εξόδων, ο ισολογισμός, η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως και οι λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα λογιστική και φορολογική νομοθεσία,

ιβ) εγκρίνει τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής αγωγών, των οποίων η κατασκευή ζητείται κατά προτεραιότητα από τους ανωτέρω και καθορίζει τους όρους καταβολής της δαπάνης της συμμετοχής, τις τυχόν εγγυήσεις και κάθε συναφή λεπτομέρεια.

3. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται έλεγχος των αποφάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 20, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να μεταβιβάζει μέρος των λοιπών αρμοδιοτήτων του σε επιτροπές που συστήνονται από αυτό και απαρτίζονται από τρία (3) τουλάχιστον τακτικά μέλη του, τα οποία

αναπληρώνονται όπως και στο Διοικητικό Συμβούλιο. Με την απόφαση αυτή ορίζονται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος κάθε επιτροπής. Η απόφαση αυτή εγκρίνεται από το οικείο ή τα οικεία Δημοτικά Συμβούλια και δημοσιεύεται, από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι επιτροπές αυτές λαμβάνουν έγκυρα αποφάσεις αντί του Διοικητικού Συμβουλίου για τα θέματα και τις υποθέσεις που έχουν μεταβιβαστεί σε αυτές, μόνο με ομοφωνία των μελών τους. Αν δεν επιτευχθεί ομοφωνία, η υπόθεση αναπέμπεται στο Διοικητικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης. Για τα θέματα της παραγράφου αυτής, είναι δυνατόν να ανατίθενται σε επιτροπές, που συνιστώνται με όμοιο τρόπο, προπαρασκευαστικές και γνωμοδοτικές εργασίες.

4. Ο Πρόεδρος ή, σε περίπτωση κωλύματος αυτού, ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου: α) εκπροσωπεί την επιχείρηση ενώπιον των δικαστηρίων και κάθε αρχής και δίδει τους επιβαλλόμενους όρκους, β) μπορεί, μόνο σε περίπτωση προφανούς κινδύνου από την αναβολή, και χωρίς απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να εγείρει και αντικρούει αγωγές, να ασκεί ένδικα μέσα, να διορίζει πληρεξουσίου και να προβαίνει σε κάθε δικαστική ή εξώδικη πράξη για την προστασία των συμφερόντων της επιχείρησης, των πράξεων αυτών υποβαλλομένων αμέσως στο Συμβούλιο για έγκριση και γ) υπογράφει τα συμβόλαια της επιχείρησης.»

Άρθρο 4

Το άρθρο 6 του ν. 1069/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6

Γενικός Διευθυντής

1. Των υπηρεσιών της επιχείρησης προϊστάται Γενικός Διευθυντής.

2. Ο Γενικός Διευθυντής πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Τα λοιπά προσόντα, η διαδικασία πρόσληψης και αναπλήρωσης του Γενικού Διευθυντή, τα ακριβή καθήκοντα και οι αρμοδιότητές του ορίζονται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας που προβλέπεται στο άρθρο 7.

3. Ο Γενικός Διευθυντής ελέγχει την καθημερινή εργασία της επιχείρησης, ασκεί εποπτεία στη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας ασκώντας τη διοίκηση του προσωπικού της, είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών της παραγράφου 3 του άρθρου 5 και μεριμνά για:

α) την εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε η επιχείρηση,

β) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος δράσης, που προβλέπεται στο εδάφιο γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5,

γ) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο του ετήσιου προγράμματος έργων, που προβλέπεται στο εδάφιο δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5,

δ) τη σύνταξη, τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων της επιχείρησης,

ε) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης της μελέτης κόστους -οφέλους, που προβλέπεται στο εδάφιο ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 5,

στ) την κατάρτιση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του ετήσιου προγράμματος επενδύσεων για το επόμενο οικονομικό έτος, υποδεικνύοντας τις εγκεκριμένες ή προτεινόμενες πηγές χρηματοδότησης αυτού,

ζ) την κατάρτιση και υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης των αναγκαίων αναμορφώσεων και τροποποιήσεων στο πρόγραμμα κατασκευής έργων και στον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης,

η) τη σύνταξη του ετήσιου απολογισμού της επιχείρησης, εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων και των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.

4. Ο Γενικός Διευθυντής συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου και εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο για:

α) την ανάθεση μελετών, εκτέλεση έργων και προμηθειών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις,

β) κάθε εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση,

γ) την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ή μέσων, την παραιτήση από αυτά και κάθε δικαστικό ή εξωδικαστικό συμβιβασμό,

δ) τη σύναψη δανείων,

ε) τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής έργων τα οποία επιθυμούν να κατασκευάσει η επιχείρηση κατά προτεραιότητα, καθώς και για τους όρους αυτής της συμμετοχής.

5. Ο Γενικός Διευθυντής αποφασίζει για:

α) την εκτέλεση προμηθειών και ανάληψη υποχρεώσεων, εφόσον η ολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Το χρηματικό αυτό όριο μπορεί να αυξομειώνεται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης,

β) την τοποθέτηση του προσωπικού στις προβλεπόμενες από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας θέσεις, καθώς και για τη χορήγηση αδειών σε αυτό.

6. Ο Γενικός Διευθυντής ασκεί τις λοιπές αρμοδιότητες που παρέχονται σε αυτόν από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας.

7. Αν δεν έχει διοριστεί Γενικός Διευθυντής ή αν αυτός κωλύεται, τα καθήκοντα αυτού ασκεί, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, ο ανώτερος σε βαθμό και, επί ισόβαθμων, ο αρχαιότερος υπάλληλος.».

Άρθρο 5

Το άρθρο 10 του ν. 1069/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10

Πόροι της επιχείρησης

1. Πόροι της επιχείρησης είναι:

α) το ειδικό τέλος που προβλέπεται από το άρθρο 11,

β) το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο αποχέτευσης,

γ) η δαπάνη διακλάδωσης και σύνδεσης προς τον αγωγό ύδρευσης και αποχέτευσης,

δ) το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο ύδρευσης,

ε) το πάγιο τέλος για την κάλυψη μέρους του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης, σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 10 του ν. 4071/2012 (Α' 85),

στ) το τέλος χρήσης υπονόμου,

ζ) το τέλος χρήσης δικτύων αποχέτευσης -ομβρίων,

η) η αξία του νερού που καταναλώνεται,

θ) η εγγύηση χρήσης υδρομετρητή,

ι) το τέλος αντικατάστασης υδρομετρητή,

ια) η δαπάνη μετατόπισης αγωγών διακλάδωσης και συνδέσεων ύδρευσης ή αποχέτευσης υδρομετρητών ή άλλων συναφών εργασιών,

ιβ) οι συνεισφορές τρίτων για την εκτέλεση κατά προτεραιότητα έργων,

ιγ) χρηματοδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, για τη μελέτη και κατασκευή έργων αρμοδιότητας της Δ.Ε.Υ.Α.,

ιδ) τα έσοδα από την περιουσία της επιχείρησης ή το τίμημα από την εκποίησή της,

ιε) δάνεια, κληρονομίες, δωρεές και λοιπές επιχορηγήσεις.

2. Ο πόρος που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη μελέτη, κατασκευή, ανακατασκευή ή επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, για την απόκτηση πάγιου εξοπλισμού ή την εξόφληση τοκοχρεωλυσιών από δάνεια.

3. Αν η δραστηριότητα της Δ.Ε.Υ.Α. επεκταθεί και στο αντικείμενο της τηλεθέρμανσης, στους πόρους της επιχείρησης περιλαμβάνονται:

α) η χρέωση σύνδεσης με το δίκτυο τηλεθέρμανσης,

β) τα εισπραττόμενα ποσά για τη δαπάνη της μετατόπισης αγωγών και συνδέσεων τηλεθέρμανσης, εναλλακτών ή άλλων συναφών εργασιών,

γ) η αξία των καταναλισκόμενων θερμικών μονάδων,

δ) οι συνεισφορές τρίτων για εκτέλεση έργων τηλεθέρμανσης κατά προτεραιότητα,

ε) τα εισπραττόμενα ποσά για οποιαδήποτε απαραίτητη δαπάνη σχετική με τις παρεχόμενες υπηρεσίες από το νέο αντικείμενο της επιχείρησης.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις διευρύνσεως του αντικειμένου των επιχειρήσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2.

4. Αν η δραστηριότητα της Δ.Ε.Υ.Α. επεκταθεί και στο αντικείμενο της μελέτης, κατασκευής, συντήρησης, εκμετάλλευσης, επίβλεψης, διοίκησης και λειτουργίας των δικτύων φυσικού αερίου, της άρδευσης, της εμφιάλωσης και εμπορίας του νερού και της διαχείρισης, αξιοποίησης και εμπορίας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στους πόρους της επιχείρησης περιλαμβάνονται κατά περίπτωση:

α) το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο φυσικού αερίου,

β) τα εισπραττόμενα ποσά για τη δαπάνη μετατόπισης αγωγών και συνδέσεων του φυσικού αερίου ή άλλων εργασιών,

γ) η αξία του καταναλισκόμενου φυσικού αερίου,

δ) οι συνεισφορές τρίτων για εκτέλεση έργων φυσικού αερίου κατά προτεραιότητα,

ε) τα εισπραττόμενα ποσά για οποιαδήποτε απαραίτητη δαπάνη σχετική με τις προσφερόμενες υπηρεσίες από τα νέα αντικείμενα της επιχείρησης,

στ) τα έσοδα από την άρδευση,

ζ) τα έσοδα από την εμπορία εμφιαλωμένου νερού και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1069/1980 εφαρμόζονται αναλόγως για όλες τις περιπτώσεις διεύρυνσης του αντικείμενου της επιχείρησης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2.

6. Στα τέλη και τις δαπάνες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο υπόκεινται όλα ανεξαιρέτως τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένου και του Ελληνικού Δημοσίου, καταργούμενης κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης. Η παρ. 2 του άρθρου εικοστού δεύτερου του ν. 4411/2016 (Α' 142) διατηρείται σε ισχύ.»

Άρθρο 6

Ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης

1. Στο άρθρο 11 του ν. 1069/1980 (Α' 191) προστίθενται παράγραφοι 3, 4 και 5 ως εξής:

«3. Επιχειρήσεις του παρόντος νόμου, κατόπιν λήψης απόφασης του Διοικητικού τους Συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από το οικείο ή τα οικεία Δημοτικά Συμβούλια και υποβάλλεται σε υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας στην αρχή που τις εποπτεύει, μπορούν να αναστείλουν την επιβολή του τέλους του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν υφίστανται πλέον οικονομικές υποχρεώσεις, που να σχετίζονται με τους σκοπούς για τους οποίους επιβάλλεται και για την εκπλήρωση των οποίων χρησιμοποιείται το εν λόγω έσοδο ή να ορίσουν ποσοστό μικρότερο του 80% επί της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος. Σε περίπτωση κατά την οποία εκλείψει η ανωτέρω αρνητική προϋπόθεση, η αναστολή επιβολής αίρεται υποχρεωτικά, κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο χρόνος αναστολής επιβολής του τέλους προσμετράται στο συνολικό χρόνο επιβολής του, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

4. Τα έσοδα από το τέλος του παρόντος άρθρου αποτελούν επιχορηγήσεις παγίων επενδύσεων των Δ.Ε.Υ.Α..

5. Αποφάσεις Διοικητικών Συμβουλίων Δ.Ε.Υ.Α. περί αναστολής είσπραξης του τέλους της παραγράφου 1, που έχουν ληφθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες και αναστέλλεται κάθε πειθαρχική ή ποινική διαδικασία ή διαδικασία καταλογισμού σε βάρος των μελών των οικείων Διοικητικών ή Δημοτικών Συμβουλίων.»

2. Δαπάνες λειτουργικών εξόδων διενεργηθείσες πριν τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οι οποίες καλύφθηκαν από έσοδα προερχόμενα από εισπράξεις του τέλους του άρθρου 11 του ν. 1069/1980 θεωρούνται νόμιμες, εφόσον τηρήθηκαν κατά τα λοιπά, οι διατάξεις περί υπηρεσιών, προμηθειών, έργων, αποδοχών προσωπικού κάθε είδους, απόδοσης κρατήσεων και απόδοσης ασφαλιστικών και εργοδοτικών εισφορών.

Άρθρο 7

Το άρθρο 18 του ν. 1069/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18

Διαχειριστικός Έλεγχος

1. Ο τακτικός οικονομικός έλεγχος της διαχείρισης της επιχείρησης διενεργείται από δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές λογιστές, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ορκωτών Λογιστών της παρ. 1 του άρθρου 13 του π.δ. 226/1992 (Α' 120).

2. Οι ορκωτοί ελεγκτές επιλέγονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ύστερα από διαδικασία υποβολής προσφορών που διενεργείται από την επιχείρηση, με κριτήριο την οικονομικότερη προσφορά. Η αμοιβή των ορκωτών ελεγκτών βαρύνει τη Δ.Ε.Υ.Α..

3. Η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου περί επιλογής των ορκωτών ελεγκτών υποβάλλεται στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος διορίζει τους ορκωτούς ελεγκτές που επιλέχθηκαν κατά τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου.»

Άρθρο 8

Το άρθρο 19 του ν. 1069/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 19

Ενημερωτικό τεύχος

1. Η επιχείρηση υποχρεούται να δημοσιεύει, το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, τα ουσιώδη και αναγκαία, για την ενημέρωση του κοινού, στοιχεία της δραστηριότητάς της.

2. Τα στοιχεία αυτά λαμβάνονται από τον ετήσιο απολογισμό και τις εκθέσεις οικονομικής κατάστασης, την απογραφή της περιουσίας της, το ετήσιο Πρόγραμμα Επενδύσεων με τις πηγές χρηματοδότησής τους, από το αποτέλεσμα του διαχειριστικού ελέγχου, τις δαπάνες διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης, την παραγωγικότητα της επιχείρησης, την κατάσταση του προσωπικού, τις αμοιβές της διοίκησης και του προσωπικού, καθώς και άλλα στοιχεία για τις δραστηριότητες της επιχείρησης.

3. Τα στοιχεία καταγράφονται είτε σε Ειδικό Ενημερωτικό Τεύχος Καταναλωτή, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και τον Γενικό Διευθυντή της επιχείρησης και αποστέλλεται, με μέριμνα της επιχείρησης στους καταναλωτές για ενημέρωσή τους είτε αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο της επιχείρησης.

4. Η παράβαση των υποχρεώσεων της παραγράφου αυτής, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα των αρμοδίων οργάνων διοίκησης της επιχείρησης.»

Άρθρο 9

Το άρθρο 22 του ν. 1069/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 22

Έργα - Μελέτες - Προμήθειες

1. Τα έργα και οι προμήθειες για την κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία των συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης εκτελούνται από την επιχείρηση. Για τον τρόπο εκτέλεσης των έργων και διενέργειας των προμηθειών, αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης.

2. Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης των έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών της επιχείρησης διενεργείται, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων.

3. Οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα περί εκσκαφών προς ανεύρεση ύδατος και εγκατάστασης δικτύου ύδρευσης εφαρμόζονται και προκειμένου περί των επιχειρήσεων του νόμου αυτού.».

Άρθρο 10

1. Το άρθρο 25 του ν. 1069/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 25 Τιμολόγια

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο, καθορίζονται χωριστά τιμολόγια για την υπηρεσία ύδρευσης και αποχέτευσης. Με την παραπάνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται τα τιμολόγια για τις διάφορες κατηγορίες καταναλωτών των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης, ειδικά τέλη, πάγιες χρεώσεις για την κάλυψη του ελάχιστου κόστους λειτουργίας, καθώς και κάθε τιμολόγιο για υπηρεσίες των οποίων το αντικείμενο περιλαμβάνεται στις δραστηριότητες των Δ.Ε.Υ.Α..

2. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, που εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο του οικείου Δήμου, μπορεί να καθορίζονται ειδικά τιμολόγια για τις διάφορες κατηγορίες καταναλωτών των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης, ειδικών τελών, παγίων για κάλυψη του ελάχιστου κόστους λειτουργίας, καθώς και κάθε τιμολόγιο του οποίου το αντικείμενο περιλαμβάνεται στις δραστηριότητες των Δ.Ε.Υ.Α. για τους κατοίκους των δήμων ή ΔΕ ή ΤΕ αυτών που μετέχουν στην επιχείρηση, οι οποίοι εξυπηρετούνται με δίκτυο ανεξάρτητο από το ενιαίο δίκτυο της επιχείρησης.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης μπορεί να θεσπίζει ειδικό τιμολόγιο για τις ευπαθείς ομάδες των καταναλωτών, με βάση ενιαία και αντικειμενικά κριτήρια. Η απόφαση αυτή εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο.

4. Τα έσοδα από τέλη των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης, από τα ειδικά τέλη, τα πάγια για κάλυψη του ελάχιστου κόστους λειτουργίας, καθώς και κάθε τιμολόγιο που αφορά σε αντικείμενο που περιλαμβάνεται στις δραστηριότητες της επιχείρησης πρέπει υποχρεωτικά να καλύπτουν τις αναγκαίες λειτουργικές δαπάνες, το κόστος επενδύσεων, το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος ανάκτησης υπηρεσιών ύδατος και να είναι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3199/2003 (Α' 24), του άρθρου 8 του π.δ. 51/2007 (Α' 54), του άρθρου έμπτου του ν. 4117/2013 (Α' 29) και τις εκάστοτε αποφάσεις της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων που αναφέρονται στους γενικούς κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος.

5. Τα έσοδα από τα τέλη επιτρέπεται να υπερβαίνουν τις δαπάνες της προηγούμενης παραγράφου για την εκτέλεση έργων, σύμφωνα με το σκοπό της επιχείρησης μετά την πάροδο της δεκαετίας όπως αναγράφεται στο

άρθρο 11 του νόμου αυτού. Το ποσοστό καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο.

6. Η τιμολόγηση των υπηρεσιών της επιχείρησης πρέπει να είναι σύμφωνη με τη μελέτη κόστους-οφέλους της επιχείρησης του εδαφίου ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 5.».

2. Η περίπτωση β' του άρθρου 26 του ν. 1069/1980 καταργείται.

Άρθρο 11

Λύση - εκκαθάριση Δ.Ε.Υ.Α.

1. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) λύνονται με απόφαση του οικείου ή των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με ενισχυμένη πλειοψηφία των 3/4 του συνόλου των μελών τους και πράξη του Συντονιστή ή του ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Τη λύση της επιχείρησης ακολουθεί η εκκαθάριση αυτής. Μετά την εκκαθάριση της επιχείρησης, όσα περιουσιακά στοιχεία απομένουν περιέρχονται στο Δήμο που την είχε συστήσει.

3. Η εκκαθάριση διενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 18 του ν. 1069/1980.

Άρθρο 12

Παράταση προθεσμίας επέκτασης χωρικής αρμοδιότητας Δ.Ε.Υ.Α.

Για την επέκταση της χωρικής αρμοδιότητας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης, η οποία προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010, η προθεσμία για την οποία παρατάθηκε, από τη λήξη της, έως τις 30.6.2016, σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 4315/2014 (Α' 269), χορηγείται νέα προθεσμία μέχρι τις 31.12.2017.

Άρθρο 13

Κατάταξη προσωπικού Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης που προέκυψαν από συγχωνεύσεις

Το σύνολο του προσωπικού που υπηρετούσε με σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου σε επιχειρήσεις του ν. 1069/1980 (Α' 191) και δεν κατατάχθηκε σε θέσεις εργασίας αορίστου χρόνου δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 (Α' 87), εφόσον κατά την ημερομηνία συγχώνευσης είχε ενεργή σχέση εργασίας στις συγχωνευθείσες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης και της απορροφώσας, κατατάσσεται, ύστερα από αίτησή του, σε θέσεις αορίστου χρόνου με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης και από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, η οποία πρέπει να υποβληθεί εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Οι διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 3801/2009 (Α' 163) εφαρμόζονται κατ' αναλογία και στους εργαζομένους αυτούς.

Άρθρο 14**Ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών Δ.Ε.Υ.Α.
προς τον οικείο Δήμο**

1. Με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου, μπορεί να ρυθμίζεται η αποπληρωμή σε πολλαπλές ισόποσες δόσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών, από οποιαδήποτε αιτία, Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης προς τον οικείο Δήμο. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο αριθμός των δόσεων και η περιοδικότητά τους. Ο συνολικός χρόνος αποπληρωμής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη.

2. Ληξιπρόθεσμες οφειλές Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης, από οποιαδήποτε αιτία, προς τον οικείο Δήμο, οι οποίες έχουν βεβαιωθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, δύναται να απαλλάσσονται προσαυξήσεων και προστίμων, με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου.

3. Ληξιπρόθεσμες οφειλές του οικείου Δήμου προς τη Δ.Ε.Υ.Α., που προέρχονται από την τιμολόγηση των υπηρεσιών της αρμοδιότητάς της, μπορεί να συμψηφίζονται με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της Δ.Ε.Υ.Α. προς το Δήμο. Για την εφαρμογή του συμψηφισμού υποβάλλει πρόταση το διοικητικό συμβούλιο της Δ.Ε.Υ.Α. και αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο. Τυχόν καταβληθείσες προσαυξήσεις και πρόστιμα, που αφορούν στις οφειλές που συμψηφίζονται, περιλαμβάνονται στο συμψηφισμό και αφαιρούνται από το τελικό ποσό.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ,
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.
ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΥΤΩΝ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ****ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΥΤΩΝ - ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ****Άρθρο 15****Θέματα λύσης επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. α' και β'
βαθμού**

1. Οι παράγραφοι 7, 7α, 7β, 8 και 9 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«7. Η ζημία που υφίσταται κατά τη συγχώνευση κοινωφελών επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. ή Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) σε νέα κοινωφελή επιχείρηση ή Δ.Ε.Υ.Α. μεταφέρεται στον ισολογισμό έναρξης της νέας επιχείρησης. Το μέρος της ζημίας αυτής, για το οποίο υπήρχε δικαίωμα μεταφοράς από τα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες στα επόμενα έτη, με βάση τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2238/1994 (Α' 151) και του άρθρου 27 του ν. 4172/2013 (Α' 167), μεταφέρεται για συμψηφισμό, με βάση τις διατάξεις των ίδιων ως άνω άρθρων.

8. Από 1.1.2011 η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Μείζονος Περιοχής Βόλου (Δ.Ε.Υ.Α.Μ.Β.) διέπεται σχετικά με την εν γένει λειτουργία της από τις

σχετικές διατάξεις του ν. 1069/1980 (Α' 191). Οι αντίστοιχες διατάξεις του ν. 890/1979 (Α' 80) καταργούνται. Η θητεία του παρόντος διοικητικού συμβουλίου λήγει με την εγκατάσταση του νέου, το οποίο ορίζεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 1069/1980.

9.α. Σε περίπτωση λύσης κοινωφελούς επιχείρησης ή Δ.Ε.Υ.Α. και ανάληψης των δραστηριοτήτων της από τον οικείο δήμο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου αυτού, το προσωπικό της με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου, ανεξαρτήτως τρόπου πρόσληψης, μεταφέρεται στον αντίστοιχο φορέα με την ίδια σχέση εργασίας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Συμβάσεις έργου που έχουν συναφθεί από τις επιχειρήσεις που λύνονται εκτελούνται από τον αντίστοιχο φορέα άσκησης των σχετικών αρμοδιοτήτων. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που μεταφέρεται στο νέο φορέα, κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις, αντίστοιχες των τυπικών προσόντων του, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του για τη μισθολογική και βαθμολογική του κατάταξη. Η ρύθμιση του εδαφίου αυτού εφαρμόζεται και για το προσωπικό κοινωφελών εταιρειών και Δ.Ε.Υ.Α. που έχουν λυθεί, εφόσον απασχολούταν πραγματικά, κατά τις 30.5.2011.

β. Οφειλές των κοινωφελών επιχειρήσεων και Δ.Ε.Υ.Α., καθώς και των αμιγών επιχειρήσεων του π.δ. 410/1995 που λύθηκαν, προς το Ελληνικό Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία και προς τρίτους, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων αποδοχών του μεταφερόμενου προσωπικού τους, μπορούν να καταβάλλονται από τον οικείο δήμο, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

γ. Οι ρυθμίσεις της περίπτωσης β' εφαρμόζονται αναλόγως και για οφειλές των:

αα. ανωνύμων και αναπτυξιακών εταιριών, των οποίων οι εταίροι είναι αποκλειστικά Ο.Τ.Α. και νομικά τους πρόσωπα ή

ββ. ανωνύμων και αναπτυξιακών εταιριών στις οποίες οι Ο.Τ.Α. και οι λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού τους κεφαλαίου, εφόσον τελούν υπό εκκαθάριση ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι τις 31.10.2017. Το ύψος των οφειλών που μπορεί να αναλάβει ο κάθε φορέας προκύπτει από το λόγο συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο. Αν μέτοχος είναι περιφέρεια ή ήταν τέως Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της οποίας αυτή έχει υπεισέλθει, η αναδοχή και η καταβολή των οφειλών που της αναλογούν γίνεται, έπειτα από αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.».

2.α. Σε περίπτωση λύσης ανώνυμης εταιρίας Ο.Τ.Α., περιλαμβανομένων των ανωνύμων αναπτυξιακών εταιρειών πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, της οποίας ποσοστό τουλάχιστον 90% του μετοχικού της κεφαλαίου ανήκει στον οικείο ή τους οικείους φορείς Τοπικής

Αυτοδιοίκησης ή ενώσεις αυτών, το προσωπικό της με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου μπορεί να μεταφέρεται σε έναν εκ των οικείων Ο.Τ.Α., ένωση ή Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. με την ίδια σχέση εργασίας, με την απόφαση λύσης της εταιρίας ή με ειδική απόφαση του οικείου Δημοτικού, Περιφερειακού ή Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον τελούν υπό εκκαθάριση κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι 31.10.2017. Ο χρόνος λύσης δεν μπορεί να είναι προγενέστερος της έναρξης ισχύος του ν. 3852/2010.

β. Το μεταφερόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις, αντίστοιχες των τυπικών προσόντων του, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του για τη μισθολογική και βαθμολογική του κατάταξη.

γ. Οφειλές των ανωτέρω επιχειρήσεων προς το Ελληνικό Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία και προς τρίτους, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων αποδοχών του μεταφερόμενου προσωπικού τους, μπορούν να καταβάλλονται από τον οικείο Ο.Τ.Α., μετά από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

3. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των δημοτικών επιχειρήσεων με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού σταθμού, που έχουν λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορεί να μεταφέρεται στον οικείο δήμο, εάν απασχολείτο πραγματικά στην επιχείρηση και ήταν εγγεγραμμένο στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου, δυνάμει της υπ' αριθμ. 2/37345/0004/4.6.2010 κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών (Β' 784), κατά την ημερομηνία λήξης της απόφασης λύσης. Για τη μεταφορά απαιτείται απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Το μεταφερόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχες των τυπικών του προσόντων, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του για τη βαθμολογική και μισθολογική του κατάταξη.

4. Σε περίπτωση συγχώνευσης ή μετατροπής αμιγών επιχειρήσεων του άρθρου 277 του π.δ. 410/1995 σε ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. ή σε δημοτικές ανώνυμες εταιρείες, κατά τη διαδικασία των παραγράφων 3 και 8 του άρθρου 269 του ν. 3463/2006, το πλεονάζον προσωπικό που μεταφέρθηκε σε Δήμους ή Ν.Π.Δ.Δ. αυτών κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3613/2007 (Α' 263) και της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3812/2009 (Α' 234), θεωρείται ότι μεταφέρθηκε νόμιμα, εφόσον απασχολείτο πραγματικά, με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, στην επιχείρηση αυτή κατά τις 31.12.2005, με την προϋπόθεση ότι συνέχισε να απασχολείται με την ίδια σχέση εργασίας μέχρι και την ημερομηνία μεταφοράς του, σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Άρθρο 16

Ρυθμίσεις σχετικές με τις πολυμετοχικές αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.

1. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παρ. 3 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, όπως η περίπτωση αυτή συμπληρώθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 25 του ν. 3613/2007 (Α' 263), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. δεν ανήκουν στους φορείς του δημοσίου τομέα, δεν επιχορηγούνται άμεσα ή έμμεσα από Ο.Τ.Α., δεν υλοποιούν αυτοδιοικητικές αρμοδιότητες και δεν ανήκουν σε Ο.Τ.Α. κατά την έννοια της επίτευξης αυτοδιοικητικού σκοπού. Ο έλεγχος και η εποπτεία επί των εταιρειών αυτών γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικότερες διατάξεις.»

2. Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν μόνον Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και οι οποίες συμμετέχουν, κατά τη δημοσίευσή του παρόντος νόμου, σε ενεργά συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα, δεν λύνονται και συνεχίζουν να λειτουργούν, κατά παρέκκλιση της πρόβλεψης του εδαφίου β' της παρ. 8 του άρθρου 265 του ΚΔΚ, εφόσον η τελευταία εταιρική τους χρήση ήταν θετική. Η ισχύς της παρούσας ανατρέχει στο χρόνο κατά τον οποίο, βάσει της αναφερομένης στο προηγούμενο εδάφιο διάταξης, έπρεπε να επέλθει η λύση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει ξεκινήσει η διαδικασία εκκαθάρισης.

Άρθρο 17

Ερμηνευτική διάταξη

Η αληθής έννοια του δεύτερου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 4 του π.δ. 25/1988 (Α' 10) είναι ότι οι δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού επιτρέπεται να επιχορηγούνται από τους οικείους Ο.Τ.Α. ή από νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται και ελέγχονται από αυτούς, κατά παρέκκλιση κάθε μεταγενέστερης αντίθετης γενικής διάταξης.

Άρθρο 18

Η παρ. 8 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 19

Συμμετοχή περισσότερων δήμων σε δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού

1. Δήμοι επιτρέπεται να συμμετέχουν σε υφιστάμενες δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού άλλου όμορου Δήμου ή Δήμου εντός της ίδιας περιφέρειας, εάν οι ίδιοι δεν έχουν τέτοια επιχείρηση. Για τη συμμετοχή του Δήμου στις επιχειρήσεις αυτές απαιτείται απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και συνοδεύεται υποχρεωτικά από οικονομικοτεχνική μελέτη που περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία που εισφέρει ο Δήμος, βάσει των οποίων και σε συνδυασμό με τις εισφορές των άλλων Δήμων, καθορίζεται το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της επιχείρησης, όπως προκύπτει από το άθροισμα του κεφαλαίου της υφιστάμενης

επιχείρησης και των συμμετοχών των άλλων Δήμων σε αυτό. Η συμμετοχή στην επιχείρηση, βάσει των ανωτέρω αποφάσεων, εγκρίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου του Δήμου στον οποίο ανήκει η υφιστάμενη επιχείρηση, με την οποία τροποποιούνται και τα στοιχεία της επιχείρησης. Οι αποφάσεις των δύο προηγούμενων εδαφίων εγκρίνονται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η συμμετοχή νέου Δήμου στην εταιρεία ειδικού σκοπού, σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν επάγεται μεταβολή της επωνυμίας, της έδρας, του σκοπού και της διάρκειας της υφιστάμενης επιχείρησης. Τα ανωτέρω μπορούν να τροποποιούνται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της επιχείρησης.

3. Η υφιστάμενη εταιρεία ειδικού σκοπού, μετά την είσοδο νέου Δήμου, σύμφωνα με την παράγραφο 1, μπορεί να επιχορηγείται από όλους τους συμμετέχοντες Δήμους, κατά το ποσοστό της συμμετοχής τους. Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε ημερολογιακό έτος ορίζεται με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για την έγκριση του προϋπολογισμού της επιχείρησης και καταβάλλεται το αργότερο μέχρι το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου του έτους στο οποίο αφορά. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 4 του π.δ. 25/1988.

4. Η ελάχιστη υποχρεωτική διάρκεια της συμμετοχής των νεοεισερχόμενων Δήμων ορίζεται σε επτά (7) έτη από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1. Μετά την παρέλευση του χρονικού αυτού διαστήματος, κάθε συμμετέχων Δήμος μπορεί να αποχωρήσει από την επιχείρηση, μεταβιβάζοντας το ποσοστό της συμμετοχής του στους λοιπούς συμμετέχοντες στην επιχείρηση Δήμους ή σε άλλον Δήμο, υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1. Σε περίπτωση αποχώρησης Ο.Τ.Α. προ της συμπλήρωσης επτά (7) ετών από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1 ή αποβολής του, λόγω μη πληρωμής των επιχορηγήσεων της παραγράφου 3, το μερίδιο συμμετοχής του θα προσαυξάνει τα μερίδια των υπόλοιπων Δήμων κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο.

5. Το ανώτατο όργανο της επιχείρησης είναι η Γενική Συνέλευση, στην οποία όλοι οι συμμετέχοντες Δήμοι, υπό την προϋπόθεση της εκ μέρους τους καταβολής της ετήσιας επιχορήγησης, συμμετέχουν ανάλογα με το ποσοστό τους στο συνολικό κεφάλαιο της επιχείρησης, εκπροσωπούμενοι από αντιπρόσωπο που ορίζεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Η Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την επιχείρηση, πλην αυτών που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου.

6. Η επιχείρηση διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που συγκροτείται και λειτουργεί, σύμφωνα με τον Κανονισμό της. Τα μέλη του επιλέγονται από τη Γενική Συνέλευση μεταξύ δημάρχων, αντιδημάρχων, δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων, ή και τρίτων προσώπων που δι-αμένουν μόνιμα σε έναν από τους δήμους που συμμετέχουν, εφόσον τα τελευταία έχουν διοικητική ή εργασιακή εμπειρία σε ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές επιχειρήσεις. Για τη νόμιμη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου, δεν απαιτείται η εκπροσώπηση σε αυτό όλων των Δήμων που συμμετέχουν στην επιχείρηση. Στο Διοικητικό Συμβούλιο

συμμετέχει υποχρεωτικά εκπρόσωπος των εργαζομένων της επιχείρησης, αν αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι (20) εργαζόμενους, καθώς και εκπρόσωπος της οικείας Ένωσης Συντακτών. Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται από το Δήμο με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής. Αντιπρόεδρος εκλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο ένα από τα μέλη του.

7. Η ευθύνη του Ο.Τ.Α., που συνιστά ή συμμετέχει σε επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού περιορίζεται στη συμμετοχή του στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

8. Το προσωπικό της υφιστάμενης επιχείρησης διατηρείται. Η απασχόληση και άλλων προσώπων αποφασίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την ισχύουσα νομοθεσία για όλες τις κατηγορίες απασχολούμενων.

Άρθρο 20

Επιχορήγηση από Ο.Τ.Α. α' βαθμού νομικών προσώπων αυτών, που συνιστώνται για την υποστήριξη της υποψηφιότητάς τους για το θεσμό της «Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης»

Τα εδάφια της παρ. 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010, που προστέθηκαν με το άρθρο 52 του ν. 4403/2016 (Α' 125), αντικαθίστανται ως εξής:

«Κάθε δήμος που θέτει υποψηφιότητα για τη φιλοξενία του θεσμού ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ μπορεί να συστήσει ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, με αποκλειστικό σκοπό την προώθηση της υποψηφιότητας αυτής και την υλοποίηση των δράσεων που συνεπάγεται η φιλοξενία του θεσμού. Επιτρέπεται η επιχορήγηση της εν λόγω εταιρείας από προγράμματα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, την κατά τόπον αρμόδια Περιφέρεια, επιμελητήρια και λοιπά Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ., καθώς επίσης και η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με τους ανωτέρω φορείς, για την πραγματοποίηση του σκοπού της. Η ανώνυμη εταιρεία του δήμου που επιλέγεται να φιλοξενήσει το θεσμό, επιτρέπεται επιπλέον να επιχορηγείται από το δήμο που την έχει συστήσει, κατά παρέκκλιση του άρθρου 265 παρ. 3 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, μπορεί δε να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, στη χωρική περιφέρεια των οποίων θα αναπτυχθούν δράσεις, στο πλαίσιο της φιλοξενίας του θεσμού. Η ανώνυμη εταιρεία του προηγούμενου εδαφίου λύεται υποχρεωτικά και τίθεται σε εκκαθάριση, με την ολοκλήρωση του σκοπού για τον οποίο συνεστήθη. Οι ανώνυμες εταιρείες των δήμων που δεν επιλέγονται να φιλοξενήσουν το θεσμό λύνονται υποχρεωτικά και τίθενται σε εκκαθάριση, αμέσως μετά την ανακήρυξη της πόλης που θα φέρει τον τίτλο της ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.».

Άρθρο 21

Μεταφορά στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και λοιπούς φορείς αυτών

Συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς ή προ-

γράμματα που επιδοτούνται από εθνικούς πόρους ή η μετεξέλιξη των προγραμμάτων αυτών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 του ΕΣΠΑ, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 51 παρ. 4 περίπτωση α' του ν. 4407/2016 (Α' 134) και υλοποιούνταν από νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου των Ο.Τ.Α. μπορούν να αναλαμβάνονται από τον οικείο Δήμο ή να συνεχίζονται υπό τους ίδιους ή τροποποιημένους όρους, εφόσον το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση εκάστου προγράμματος προβλέπει ότι οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού περιλαμβάνονται μεταξύ των δυνητικών φορέων υλοποίησης του προγράμματος. Η ανάληψη ή η συνέχιση του προγράμματος από το δήμο γίνεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Τα αναληφθέντα προγράμματα συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον οικείο δήμο, ο οποίος υπεισέρχεται αυτοδίκαια σε όλα τα σχετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, στα οποία περιλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις μίσθωσης έργου ή συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας, ιδιωτικού δικαίου, ορισμένου χρόνου, οι οποίες, όπου τούτο απαιτείται, συνεχίζονται μέχρι τη λήξη των προγραμμάτων. Οι συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας, ιδιωτικού δικαίου, ορισμένου χρόνου ανανεώνονται ή παρατείνονται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994 (Α' 28). Η ανάληψη ή η συνέχιση των προγραμμάτων από το δήμο, κατά τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο, ισχύει από 1.7.2016.

Άρθρο 22

Ρυθμίσεις για την εύρυθμη λειτουργία των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων

1. Στο τέλος της παρ. 8 του άρθρου 262 του ν. 3852/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εξαιρούνται τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα της χώρας («ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.»), ανεξαρτήτως της νομικής μορφής και του χρόνου σύστασης αυτών.».

2. Η παρ. 5 του άρθρου 10 της υποπαραγράφου Δ.9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94), όπως συμπληρώθηκε από τις διατάξεις του άρθρου τρίτου του ν. 4405/2016 (Α' 129), αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Για τους μετακινούμενους με εντολή του Εθνικού Θεάτρου, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος («Κ.Θ.Β.Ε.»), και των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων της χώρας («ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.»), (εφεξής θέατρα) σε απόσταση μεγαλύτερη των 50 χιλιομέτρων από την έδρα τους αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης, όταν η μετακίνηση γίνεται αποκλειστικά για τις αποδεδειγμένες ανάγκες της πραγματοποίησης της χειμερινής και θερινής περιοδείας των θεάτρων και με σκοπό την προετοιμασία, οργάνωση και εκτέλεση των παραγωγών των θεάτρων. Ειδικά, για τις μετακινήσεις των προσώπων του προηγούμενου εδαφίου, η ημερήσια αποζημίωση ορίζεται στο ποσό των πενήντα (50) ευρώ και τα έξοδα διανυκτέρευσης στο ποσό των σαράντα πέντε (45) ευρώ ανά διανυκτέρευση. Η ημερήσια αποζημίωση καταβάλλεται και για την ημέρα επιστροφής των μετακινούμενων στην έδρα τους, μετά το πέρας των παραστάσεων. Η απόφαση μετακίνησης εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο.».

Άρθρο 23

Συνέχιση υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων της Ε.Ε.

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 111 του ν. 3852/2010, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 9 παρ. 10 του ν. 4071/2012, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, διαδημοτικές επιχειρήσεις των οποίων έχει παρέλθει ο χρόνος λειτουργίας που προβλεπόταν στη συστατική τους πράξη και συμμετείχαν σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορούν να συνεχίζουν να λειτουργούν, αναδρομικά από την ημερομηνία λύσης τους, προς εκπλήρωση των σκοπών των προγραμμάτων αυτών, μετά από τροποποίηση του καταστατικού τους.».

Άρθρο 24

Όροι, προϋποθέσεις και δικαιολογητικά για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπων

1. Στο τέλος της περίπτωσης 16 της παρ. ΙΙ του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Κ.Δ.Κ.), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με τη λειτουργία τους θέμα καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υγείας, Τουρισμού και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.».

2. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της προηγούμενης παραγράφου ισχύει η 36873/2.7.2007 (Β' 1364) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ανάπτυξης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 25

Ρυθμίσεις για την παροχή διοικητικής υποστήριξης

Στην παρ. 2 του άρθρου 1 της από 31.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4147/2013 (Α' 98) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 31 παρ. 2 του ν. 4257/2014 (Α' 93) και με το άρθρο 77 του ν. 4445/2016 (Α' 236), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για το ανωτέρω χρονικό διάστημα παρέχεται υποχρεωτικά διοικητική υποστήριξη σε δήμους, στους οποίους είχε παρασχεθεί διοικητική υποστήριξη κατά την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος «Καλλικράτης», κατόπιν διαπιστώθηκε η επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής και προσωπικού για την άσκηση συγκεκριμένης αρμοδιότητας, πλην όμως στη συνέχεια κατέστη αποδεδειγμένα ανέφικτη η άσκησή της, λόγω έλλειψης πόρων και εξειδικευμένου προσωπικού. Η αδυναμία άσκησης της εν λόγω αρμοδιότητας διαπιστώνεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του οικείου δήμου, στο οποίο τεκμηριώνεται η έλλειψη υπαλλήλων, για την άσκηση της αρμοδιότητας. Με την εν λόγω απόφαση, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο ακριβής

χρόνος έναρξης παροχής της διοικητικής υποστήριξης, ο οποίος πρέπει να ταυτίζεται ή να βρίσκεται σε χρονική εγγύτητα με τη διαπίστωση της αδυναμίας άσκησης της αρμοδιότητας. Στην ως άνω απόφαση ρυθμίζονται θέματα για τη διευκόλυνση της άσκησης της αρμοδιότητας, όπως η διαδικασία για την παράδοση κάθε φακέλου ή άλλων στοιχείων προς το δήμο, ο οποίος παρέχει διοικητική υποστήριξη, η τήρηση ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, στο οποίο πρέπει να φαίνεται η πορεία κάθε φακέλου που αποσπάται από το φυσικό αρχείο, η τήρηση ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου πορείας κάθε υπόθεσης που αναλαμβάνει ο ασκών διοικητική υποστήριξη δήμος, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.».

Άρθρο 26

Προμήθειες πετρελαιοειδών και τροφίμων

Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 2503/1997 (Α' 107), όπως αυτή συμπληρώθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 4386/2016 (Α' 83), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι οικείες περιφέρειες μπορούν κατ'εξαίρεση να εξουσιοδοτούν τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ιδρύματα της χωρικής τους αρμοδιότητας να διενεργούν αυτοτελώς τις διαδικασίες ανάδειξης προμηθευτών - χορηγητών των ειδών της παρούσας παραγράφου, κατόπιν έγκρισης σχετικού αιτιολογημένου αιτήματος της οικείας περιφέρειας από τον Υπουργό Εσωτερικών.».

Άρθρο 27

Τροποποίηση της παρ. 2

του άρθρου 176 του ν. 3852/2010

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 176 του ν. 3852/2010 οι λέξεις της «περίπτωσης ια'» αντικαθίσταται με τις λέξεις «της περίπτωσης ιβ'».

Άρθρο 28

Παράταση προθεσμίας του άρθρου 43

του ν. 4369/2016

1. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 4369/2016 (Α' 33) παρατείνεται έως και τις 31.7.2018.

2. Τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 ισχύουν από 1.1.2017.

Άρθρο 29

Ωράριο λειτουργίας των Διευθύνσεων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών

Το ωράριο λειτουργίας των Διευθύνσεων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών ως προς την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών που προκύπτουν από φυσικά φαινόμενα ή τεχνολογικά συμβάντα καθιερώνεται σε 24ωρη ή 12ωρη βάση κατά τις εργάσιμες ημέρες του έτους, τις Κυριακές και τις εξαιρέσιμες ημέρες του έτους, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, η οποία εκδίδεται, κατ'εξαίρεση όλων των υφισταμένων διατάξεων που αφορούν στην αντίστοιχη λειτουργία άλλων υπηρεσιών των Περιφερειών, στην αρχή κάθε έτους και συνοδεύεται από την πρόβλεψη για τη δέσμευση της σχετικής δαπάνης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 30

Βραβεία και χορηγίες για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων και των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

Στην περίπτωση 14 της παρ. Η' του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 μετά τη λέξη «τεχνών» προστίθενται οι λέξεις «των ψηφιακών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών».

Άρθρο 31

Τροποποίηση του π.δ. 75/2011

1. Η παρ. 1 του άρθρου 16 του π.δ. 75/2011 (Α' 182) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, καθώς και όταν το απαιτούν οι υποθέσεις της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.). Στην πρόσκληση αναγράφονται τα προς συζήτηση θέματα. Το Συμβούλιο συνεδριάζει στην έδρα της Π.Ε.Δ. ή σε άλλη πόλη εντός ή εκτός της Περιφέρειας, με σύμφωνη γνώμη της απλής πλειοψηφίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.».

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 21 του π.δ. 75/2011 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας και ο Κανονισμός Προσωπικού των Π.Ε.Δ. εγκρίνονται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και δημοσιεύονται με μέριμνα αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Άρθρο 32

Παροχή κινήτρων σε εργαζόμενους από Ο.Τ.Α. ορεινών και νησιωτικών περιοχών

Οι ορεινοί δήμοι του άρθρου 1 του ν. 3852/2010, οι δήμοι με πληθυσμό έως 30.000 κατοίκους των οποίων τουλάχιστον το 50% των δημοτικών ή κοινοτικών τους ενοτήτων χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι νησιωτικοί δήμοι με πληθυσμό μικρότερο των 18.000 κατοίκων, καθώς και τα Ν.Π.Δ.Δ. των δήμων αυτών, μπορεί να παρέχουν δωρεάν σίτιση και κατάλληλο κατάλυμα διαμονής στους υπαλλήλους τους, τους ιατρούς και νοσηλευτές του Κέντρου Υγείας, και των δημόσιων νοσοκομείων, το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του Ε.Κ.Α.Β., τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων και τους ανωτέρω εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων. Για τις ανωτέρω παροχές απαιτείται να ληφθεί απόφαση από το οικείο Δημοτικό ή Διοικητικό Συμβούλιο, η οποία θα ειδικεύει τις παροχές κατά περίπτωση και το χρονικό διάστημα ισχύος αυτών, κατόπιν βεβαίωσης της ύπαρξης των ανάλογων πόρων από την οικονομική υπηρεσία του Ο.Τ.Α.. Τα ανωτέρω δεν ισχύουν για τους κατοίκους των περιοχών αυτών ή τους συζύγους τους ή τα ανήλικα τέκνα αυτών που έχουν την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία κατοικίας. Ο υπολογισμός του πληθυσμού γίνεται, σύμφωνα με τα στοιχεία πραγματικού πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ.. Οι παροχές του πρώτου εδαφίου μπορούν να χορηγούνται, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, και από νησιωτικούς δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο των δέκα οκτώ χιλιάδων (18.000)

κατοίκων, εφόσον αφορούν αποκλειστικά υπαλλήλους που υπηρετούν σε αυτοτελή νησιά που συνιστούν τοπικές κοινότητες αυτών. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. β' βαθμού που υπηρετούν στη γεωγραφική περιφέρεια των ως άνω δήμων, για τους οποίους η οικεία Περιφέρεια, ύστερα από απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου η οποία εκδίδεται κατόπιν βεβαίωσης της ύπαρξης ανάλογων πόρων από την οικονομική επιτροπή της Περιφέρειας, μπορεί να εξειδικεύει και να καταβάλει τις παροχές του πρώτου εδαφίου.

Άρθρο 33

Αντιμισθία Αντιδημάρχων - Αποζημιώσεις δημοτικών συμβούλων

1. Η παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 3 του ν. 4051/2012 (Α' 40) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 της από 31.12.2012 Π.Ν.Π. (Α' 256), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4147/2013 (Α' 98), αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν αντιμισθία, η οποία καταβάλλεται από το δήμο.».

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 της από 31.12.2012 Π.Ν.Π., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4147/2013, καταργείται.

3. Στο άρθρο 92 του ν. 3852/2010 προστίθενται παράγραφοι 9 και 10 ως εξής:

«9. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, πλην αυτών που λαμβάνουν αντιμισθία, δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και μέχρι τέσσερις (4) συνεδριάσεις το μήνα. Η ανωτέρω αποζημίωση δεν καταβάλλεται στους δημοτικούς συμβούλους που εκλέγονται:

α) στους Δήμους των εκλογικών περιφερειών Α' και Β' Αθηνών, Α' και Β' Πειραιά και Α' Θεσσαλονίκης,

β) στους λοιπούς Δήμους, εφόσον η κατοικία τους απέχει λιγότερο από 10 χλμ. από τη δημοτική ή τοπική κοινότητα που φιλοξενεί την έδρα του Δήμου.

Η εξαίρεση της περίπτωσης α' δεν ισχύει για τους νησιωτικούς δήμους που υπάγονται διοικητικά στις περιφέρειες αυτές, στους οποίους εφαρμόζεται η ειδική εξαίρεση της περίπτωσης β'.

Το ύψος της αποζημίωσης αυτής, για κάθε συνεδρίαση, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο 1% της αντιμισθίας του Δημάρχου Αθηναίων και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α.. Κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.

10. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου ως προς την αποζημίωσή τους ανά συνεδρίαση, καθώς και οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων ως προς την αντιμισθία τους έχουν τη δυνατότητα άρνησης λήψης αυτής ή παραχώρηση αυτής προς οποιονδήποτε κοινωνικό σκοπό. Η άρνηση ή η παραχώρηση γνωστοποιούνται με σχετική αίτηση του αιρετού προς την οικονομική υπηρεσία του οικείου δήμου.».

Άρθρο 34

Δαπάνες μετακίνησης Αντιπεριφερειάρχων και περιφερειακών συμβούλων

Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 184 του ν. 3852/2010 αντικαθίστανται από 1.1.2016, ως εξής:

«2. Σε όσους μετακινούνται κατά την προηγούμενη παράγραφο καταβάλλονται με απόφαση της οικονομικής επιτροπής οι δαπάνες μετακίνησης και διαμονής, που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις της υποπαραγράφου Δ9 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 95).

3. Οι περιφερειακοί σύμβουλοι και οι Αντιπεριφερειάρχες δικαιούνται τις δαπάνες μετακίνησης της υποπαραγράφου Δ9 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015, για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της εκτελεστικής επιτροπής, της οικονομικής επιτροπής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών, καθώς και για μετακίνηση στην έδρα της περιφέρειας για εκτέλεση υπηρεσίας. Για τον υπολογισμό των δαπανών του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνεται υπόψη η χιλιομετρική απόσταση του τόπου κατοικίας τους από την έδρα της περιφέρειας.».

Άρθρο 35

Επιβοήθηση έργου αιρετών ΑμεΑ

1. Η παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4369/2016 (Α' 33) εφαρμόζεται και στα ΑμεΑ με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, τα οποία είναι αιρετοί σε Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού και στα οποία έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες, με απόφαση του οικείου Δημάρχου ή Περιφερειάρχη, για όσο χρόνο διαρκεί η άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων τους.

2. Οι δαπάνες που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4369/2016 βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α..

Άρθρο 36

Τροποποίηση του άρθρου 243 του ν. 3852/2010

Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 243 του ν. 3852/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Το έργο των ειδικών συμβούλων, των ειδικών συνεργατών και επιστημονικών συνεργατών Περιφερειάρχων και Αντιπεριφερειάρχων δεν είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του δικηγόρου, ούτε αναστέλλει την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος. Για όσους έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία σε άλλο τομέα δραστηριότητας, η άσκηση του ελεύθερου επαγγέλματος είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση καθηκόντων του ειδικού συμβούλου, του ειδικού συνεργάτη και επιστημονικού συνεργάτη, μπορούν όμως να εξαιρεθούν από τον περιορισμό του παρόντος εδαφίου, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου.».

Άρθρο 37

Αποζημίωση των μελών του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α.

Στο άρθρο 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176) προστίθεται παράγραφος 4α, ως εξής:

«4α. Στον πρόεδρο, στα μέλη, στους γραμματείς, καθώς και στα μετέχοντα χωρίς δικαίωμα ψήφου μέλη του

Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 (Α' 18), που εργάζονται εκτός ωραρίου εργασίας των δημοσίων υπηρεσιών, καταβάλλεται αποζημίωση, η οποία καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών.».

Άρθρο 38

Επανασύσταση θέσεων δημοσιογράφων στις Περιφέρειες

Σε κάθε Περιφέρεια συνιστώνται δύο (2) θέσεις δημοσιογράφων, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, που διαρκεί όσο και η θητεία του Περιφερειάρχη. Οι προσλαμβανόμενοι δημοσιογράφοι πρέπει να είναι είτε μέλη, αναγνωρισμένης στην Ελλάδα, επαγγελματικής δημοσιογραφικής οργάνωσης είτε να έχουν διετή τουλάχιστον προϋπηρεσία που αποδεικνύεται από την καταβολή των εισφορών τους στον οικείο ασφαλιστικό φορέα με την ιδιότητα του δημοσιογράφου.

Για την πρόσληψη δεν τηρείται η διαδικασία έγκρισης της τριμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 (Α' 280), όπως ισχύει. Με τη λήξη της θητείας του Περιφερειάρχη, η σύμβαση λύεται αυτοδικαίως και αζημίως για την οικεία Περιφέρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΤΑ ΕΣΟΔΑ, ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 39

Διαχείριση πάγιας προκαταβολής

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα ποσά της πάγιας προκαταβολής κατατίθενται σε πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύει η Τράπεζα της Ελλάδος, σε λογαριασμούς ειδικού σκοπού που ανήκουν στον οικείο δήμο για κάθε τοπική ή δημοτική ενότητα ξεχωριστά, μετά από πρόταση των υπόλογων διαχειριστών και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Υπεύθυνοι κίνησης των λογαριασμών είναι ο υπόλογος πρόεδρος της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας ή οι αναπληρωτές αυτών που είναι υπάλληλος ή υπάλληλοι του οικείου δήμου. Οι ανωτέρω ορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.».

Άρθρο 40

Διπλογραφικό Σύστημα στα νομικά πρόσωπα Ο.Τ.Α.

α' βαθμού και στους Ο.Τ.Α. β' βαθμού

1. Το άρθρο 33 του ν. 4257/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις του π.δ. 315/1999 (Α' 302) που ισχύουν για τους δήμους περί του Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγησης εφαρμόζονται αναλόγως και για τα δημοτικά ιδρύματα, τις κοινωφελείς επιχειρήσεις, καθώς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους συνδέσμους αυτών, εξαιρουμένων των σχολικών επιτροπών. Αν οι ανωτέρω φορείς δεν διαθέτουν υπάλληλο με την απαιτούμενη

άδεια λογιστή και η ταμειακή υπηρεσία τους ασκείται από τους δήμους που τους έχουν συστήσει, οι τελευταίοι αναλαμβάνουν και την τήρηση του Λογιστικού τους Σχεδίου. Αν στο δήμο δεν υπηρετεί υπάλληλος με την απαιτούμενη άδεια λογιστή ή ο αριθμός των υπηρετούντων υπαλλήλων δεν επαρκεί για την κάλυψη της υποχρέωσης αυτής, γεγονός που βεβαιώνεται από την οικεία Οικονομική Επιτροπή έπειτα από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών, το νομικό πρόσωπο μπορεί να αναθέσει σε εξωτερικό συνεργάτη-λογιστή κάθε εργασία για την τήρηση του Λογιστικού του Σχεδίου, κατ' αναλογία και, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 209 του ν. 3463/2006 (Α' 114). Ομοίως, μπορεί να προσφύγει στις ίδιες διατάξεις, όταν έχει ίδια ταμειακή υπηρεσία, αλλά δεν διαθέτει προσωπικό με τα ανωτέρω απαιτούμενα τυπικά προσόντα.».

2. Στο τέλος της παρ. 11 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 3979/2011 (Α' 138), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Για τις ανάγκες τήρησης του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου (διπλογραφικού συστήματος), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο π.δ. 315/1999, οι Περιφέρειες μπορεί να αναθέτουν σε εξωτερικούς συνεργάτες που διαθέτουν τα απαιτούμενα από το νόμο προσόντα ή σε λογιστικά γραφεία που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις την οργάνωση και υποστήριξη των λογιστικών και οικονομικών Υπηρεσιών τους, τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεών τους, καθώς και τη διεξαγωγή κάθε εργασίας απαραίτητης για την εφαρμογή του ανωτέρω σχεδίου. Ανάθεση των υπηρεσιών αυτών σε εξωτερικούς συνεργάτες επιτρέπεται: α) σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας πλήρους και λυσιτελούς εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος, είτε επειδή δεν υπηρετεί στην Περιφέρεια προσωπικό με τα κατάλληλα τυπικά ή και ουσιαστικά προσόντα είτε επειδή το υφιστάμενο προσωπικό δεν καλύπτει τις αντίστοιχες οργανικές θέσεις της οικείας υπηρεσίας. Τη σχετική αδυναμία διαπιστώνει η Οικονομική Επιτροπή, μετά από εισήγηση της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας. Με την πρώτη τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.), εφόσον δεν υπάρχουν αντίστοιχες θέσεις για την κάλυψη των σχετικών αναγκών καθίσταται υποχρεωτική η περίπτωση τους σε αυτόν, β) από την έναρξη ισχύος της παρ. 11 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 3979/2011.».

Άρθρο 41

Υποβολή οικονομικών στοιχείων Ο.Τ.Α.

1. Οι δήμοι, τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου, με την εξαίρεση των σχολικών επιτροπών, οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης του ν. 1069/1080, οι σύνδεσμοι Ο.Τ.Α., η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, καθώς και οι περιφέρειες, τα περιφερειακά ταμεία ανάπτυξης, οι επιχειρήσεις και τα λοιπά νομικά πρόσωπα των περιφερειών και η Ένωση Περιφερειών, ενημερώνουν με τα οικονομικά τους στοιχεία τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται για κάθε βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο τύπος, το περιεχόμενο των στοιχείων, ο χρόνος, ο τρόπος ενημέρωσης των βάσεων δεδομένων, οι φορείς στους οποίους παρέχεται ηλεκτρονική πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Σε περίπτωση μη ενσωμάτωσης ή καθυστέρησης ενσωμάτωσης των στοιχείων, μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών να επιβάλλεται παρακράτηση ή μη απόδοση μέρους ή συνόλου των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων στον οικείο Ο.Τ.Α..

3. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι νόμοι 74712/2010 και 74713/2010 (Β' 2043) αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Άρθρο 42

Προληπτικός έλεγχος δαπανών περιφερειών

Η παρ. 17 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 43

Χρήση «Τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και μέσων πληρωμής με κάρτα»

1. Η παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 3979/2011 (Α' 138) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται η είσπραξη ειδικών φόρων, παραβόλων, τελών ενσήμων, χαρτοσήμων, προστίμων και εν γένει η οικονομική εκκαθάριση οφειλών φυσικών προσώπων και Ν.Π.Ι.Δ. προς φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού με χρέωση τραπεζικών λογαριασμών ή λογαριασμών πληρωμής που τηρούν οι υπόχρεοι ή με χρέωση καρτών πληρωμής που έχουν εκδοθεί στο όνομά τους.».

2. Η καταβαλλόμενη εφεξής ή η τυχόν καταβληθείσα μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος από τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού προμήθεια προς τους οικείους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών για τη χρήση «Τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και μέσων πληρωμών» (Ρ.Ο.Σ), καθώς και για τη μεταφορά χρημάτων μέσω λογαριασμών πληρωμών με υπηρεσίες τύπου web-banking, θεωρείται νόμιμη, εφόσον έχει υπογραφεί η σχετική σύμβαση με τους οικείους νομίμως αδειοδοτημένους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών του ν. 3862/2010, που πληρούν τις προβλέψεις της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013, κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου των ανωτέρω φορέων και των Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 44

Ταμειακή υπηρεσία ιδρυμάτων περιφερειών - Οικονομική διοίκηση ιδρυμάτων δήμων

1. Η λειτουργία της ταμειακής και εν γένει της οικονομικής υπηρεσίας των ιδρυμάτων των περιφερειών, αν δεν μπορεί να διεξαχθεί ή διεξάγεται πλημμελώς από τα ίδια λόγω ελλειπών στελέχωσης, αναλαμβάνεται, κατά

το μέρος που απαιτείται, από τα αντίστοιχα όργανα της οικείας περιφέρειας, κατόπιν σχετικού αιτήματος του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος και απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 236 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων μετά τη λέξη «απολογισμό» προστίθενται οι λέξεις «,τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις,».

Άρθρο 45

Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 4316/2014

Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 79 του ν. 4316/2014 (Α' 270) προστίθενται εδάφια, ως εξής:

«Οι ανωτέρω βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές δεν επιβαρύνονται από την ημερομηνία έκδοσης των σχετικών κοινών αποφάσεων του εδαφίου α' με προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής. Τα ανωτέρω ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν. 4316/2014. Τυχόν καταβληθέντα ποσά δεν αναζητούνται.».

Άρθρο 46

Συμψηφισμός λειτουργικών δαπανών Ο.Τ.Α. και των Ν.Π.Δ.Δ. τους

Τα χρηματικά ποσά που αφορούν δαπάνες κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των Δήμων, συμπεριλαμβανομένων των σχολικών επιτροπών, τα οποία εξοφλούνται με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος του προϋπολογισμού του δήμου που τα έχει συστήσει, με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, παρακρατούνται και συμψηφίζονται με τους προς απόδοση από το δήμο προβλεπόμενους πόρους υπέρ αυτών. Συμψηφισμοί που διενεργήθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σε εκτέλεση αποφάσεων δημοτικού συμβουλίου θεωρούνται ότι διενεργήθηκαν νόμιμα.

Άρθρο 47

Ισοσκελίση ανταποδοτικών υπηρεσιών μικρών δήμων

1. Για την ισοσκελίση των ανταποδοτικών υπηρεσιών κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών τους, οι δήμοι με πληθυσμό κάτω των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) κατοίκων μπορούν, όταν τα έσοδα των ανταποδοτικών τους υπηρεσιών δεν επαρκούν για να καλύψουν τις αντίστοιχες δαπάνες, να τις καλύπτουν από κάθε είδους τακτικά και έκτακτα έσοδά τους, που δεν προορίζονται για ειδικό σκοπό. Απαραίτητη προϋπόθεση, η οποία ελέγχεται από την αρμόδια για την εποπτεία τους Αρχή, είναι να έχει ληφθεί σχετική απόφαση επιβολής τελών, που να αφορά το έτος στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός, ή το επόμενο οικονομικό έτος. Το ύψος των τελών σε αυτήν την περίπτωση μπορεί να καθοριστεί, εάν απαιτείται, έως το ύψος των αντίστοιχων τελών του δήμου της έδρας του νομού. Κατά την πρώτη εφαρμογή της παρούσας διάταξης και στην περίπτωση που δεν υφίσταται απόφαση επιβολής τελών για το τρέχον έτος, η κάλυψη των δαπανών αυτών από άλλους πόρους των δήμων προϋποθέτει τη λήψη απόφασης επιβολής τελών για το έτος 2018.

2. Εάν η ανταποδοτική υπηρεσία παρέχεται από νομικό πρόσωπο του δήμου, αυτό μπορεί να επιχορηγηθεί από το Δήμο που το έχει συστήσει, με το ποσό που απαιτείται για την κάλυψη των δαπανών της υπηρεσίας, εφόσον το νομικό πρόσωπο έχει λάβει απόφαση επιβολής τελών, που να αφορά το έτος στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός του, μέχρι του ύψους που ορίζεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 48

Μεταφορά μαθητών

Η παρ. 7 του άρθρου 63 του ν. 4415/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Δαπάνες μεταφοράς μαθητών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για τη διενέργεια των οικείων διαγωνιστικών διαδικασιών, που πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους 2014, του πρώτου τριμήνου του έτους 2015 και κατά τον μήνα Ιανουάριο του έτους 2016, κατά παρέκκλιση των κειμένων περί δεσμεύσεως πιστώσεων διατάξεων, μπορούν να εκκαθαριστούν και να πληρωθούν σε βάρος των πιστώσεων των οικείων Περιφερειών τρέχοντος οικονομικού έτους, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.»

Άρθρο 49

Μεταφορά πιστώσεων Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού

Το άρθρο 161 του ν. 3463/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 161

Μεταφορά πιστώσεων από έργα - Αποθεματικό

1. Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους επιτρέπεται η μεταφορά πίστωσης από έργο σε έργο ή και από έργο για την ενίσχυση ή δημιουργία οποιουδήποτε άλλου κωδικού αριθμού δαπάνης, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεωτικών δαπανών, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται ο ανταποδοτικός ή εξειδικευμένος χαρακτήρας των πιστώσεων και με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων για τις πιστώσεις αυτές. Για τη μεταφορά αυτή απαιτείται αναμόρφωση του προϋπολογισμού.

2. Το αποθεματικό κεφάλαιο του δημοτικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού των Περιφερειών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνόλου των εγγεγραμμένων σε αυτόν τακτικών εσόδων.»

Άρθρο 50

Τακτοποίηση οικονομικών εκκρεμοτήτων των Ο.Τ.Α. προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

1. Η παρ. 3 του άρθρου 81 του ν. 4316/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Τα πάσης φύσεως υφιστάμενα χρεωστικά ανοίγματα των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.), όπως εμφανίζονται στα λογιστικά τους βιβλία κατά το διάστημα που η ταμειακή τους διαχείριση ασκείται από το αρμόδιο Γραφείο Παρακαταθηκών και μέχρι τη σύσταση της ίδιας ταμειακής υπηρεσίας, βεβαιωμένα ή μη, τα οποία δεν έχουν ρυθμιστεί, σύμφωνα με την

παρ. 1γ' του άρθρου 49 του ν. 3943/2011 (Α' 66), μπορεί να ρυθμιστούν με συνομολόγηση ισόποσων δανείων από το Τ.Π.Δ., χωρίς τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 264 του ν. 3852/2010, εντός νέας αποκλειστικής προθεσμίας έως 31.12.2017, εφόσον το σχετικό αίτημα υποβληθεί μέχρι 29.9.2017, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθορισθούν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Π.Δ..

Σε περίπτωση αδυναμίας συνομολόγησης δανείου από οποιαδήποτε αιτία, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Π.Δ., το ποσό του χρεωστικού ανοίγματος, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μέχρι την συνομολόγηση της ρύθμισης, εξοφλείται υποχρεωτικά σε είκοσι (20) ισόποσες ετήσιες δόσεις, με ημερομηνία καταβολής κάθε δόσης μέχρι την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, αρχής γενομένης από την 31η Δεκεμβρίου 2017. Οι όροι, οι διαδικασίες, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου, καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Τ.Π.Δ..»

2. Στο άρθρο 81 του ν. 4316/2014 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, που εκδίδεται σε ετήσια βάση και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, μπορεί να συμφιζούνται αυτεπαγγέλτως τα βεβαιωμένα, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ληξιπρόθεσμα χρεωστικά ανοίγματα των Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων τους με ποσοστό έως 1% επί των εσόδων τους από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.). Ο προαναφερόμενος συμφιζισμός διακόπτει την παραγραφή των σχετικών βεβαιωμένων απαιτήσεων.»

3. Η διάρκεια αποπληρωμής των χορηγηθέντων δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων προς τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των Ο.Τ.Α. και τις δημοτικές επιχειρήσεις αυτών, δύναται να επιμηκυνθεί άπαξ έως πέντε (5) έτη από τη λήξη της δανειακής σύμβασης, όπως αυτή ισχύει σήμερα, ύστερα από υποβολή σχετικής αίτησης του οικείου νομικού προσώπου έως 31.10.2017, μετά από απόφαση του αρμοδίου οργάνου αυτού, στην οποία θα καθορίζονται τα προς επιμήκυνση δάνεια και ο χρόνος επιμήκυνσης αυτών. Οι λοιποί όροι της ισχύουσας δανειακής σύμβασης διατηρούνται ακέραιοι εν ισχύ πλην του επιτοκίου, το οποίο αναπροσαρμόζεται στο ισχύον για την αναχρηματοδότηση συναφθέντων δανείων των Ο.Τ.Α. με το Τ.Π.Δ..

Άρθρο 51

Διευκόλυνση πληρωμής βοηθημάτων

Στην παρ. 2 του άρθρου 202 του ν. 3463/2006 (Α' 114) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Τα βοηθήματα αυτά είναι αφορολόγητα, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, δεν κατάσχονται ούτε συμφιζίζονται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς Δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, Ο.Τ.Α. και νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.»

Άρθρο 52**Ρυθμίσεις οφειλών προς Ο.Τ.Α. α' βαθμού**

1. Οφειλές προς τους δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών που έχουν βεβαιωθεί ή που θα βεβαιωθούν έως και δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορούν, κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη προς την αρμόδια για την είσπραξη τους υπηρεσία του οικείου δήμου ή του νομικού προσώπου αυτού, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται με απαλλαγή κατά ποσοστό από τις κατά Κ.Ε.Δ.Ε. προσαυξήσεις και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, καθώς και από τα πρόστιμα λόγω εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς δήλωσης ή λόγω μη καταβολής τέλους, ως εξής:

α) αν εξοφληθούν εφάπαξ, με απαλλαγή κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%),

β) αν εξοφληθούν σε δύο (2) έως είκοσι τέσσερις (24) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80 %),

γ) αν εξοφληθούν σε εικοσιπέντε (25) έως σαράντα οκτώ (48) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%),

δ) αν εξοφληθούν σε σαράντα εννέα (49) έως εβδομήντα δύο (72) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%),

ε) αν εξοφληθούν σε εβδομήντα τρεις (73) έως εκατό (100) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%).

2. Στη ρύθμιση της παραγράφου 1 μπορούν, επίσης, να υπαχθούν και οφειλές που κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης:

α) τελούν σε αναστολή, διοικητική ή εκ του νόμου ή

β) έχουν υπαχθεί σε προηγούμενη ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία είναι σε ισχύ, με απώλεια των ευεργετημάτων της προηγούμενης ρύθμισης και χωρίς η υπαγωγή τους να συνεπάγεται επιστροφή καταβληθέντων ποσών,

γ) δεν έχουν βεβαιωθεί, λόγω του ότι εκκρεμεί για αυτές δικαστική αμφισβήτηση σε οποιοδήποτε βαθμό εφόσον, στην τελευταία περίπτωση, ο οφειλέτης παραιτηθεί από τα ασκηθέντα ένδικα βοηθήματα ή μέσα. Αν με το ένδικο βοήθημα είχε υποβληθεί και αίτημα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς, η ανωτέρω παραίτηση καταλαμβάνει και το αίτημα αυτό. Βεβαίωση της γραμματείας του δικαστηρίου, όπου εκκρεμούσε η υπόθεση, ότι έχει υποβληθεί παραίτηση, επισυνάπτεται στην αίτηση υπαγωγής στην ρύθμιση.

3. Η αίτηση του οφειλέτη για την υπαγωγή στη ρύθμιση υποβάλλεται το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

4. Η ρύθμιση χορηγείται με απόφαση που εκδίδεται από τα αρμόδια κατά περίπτωση όργανα της παραγράφου 2 του άρθρου 170 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

5. Οι δόσεις είναι μηνιαίες και ισόποσες πλην της τελευταίας που μπορεί να είναι μικρότερη των υπολοίπων. Κάθε δόση πλην της τελευταίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη των είκοσι (20) ευρώ.

6. Η ρυθμιζόμενη οφειλή εξοφλείται εφάπαξ ή η πρώτη δόση της καταβάλλεται εντός τριών (3) εργάσιμων

ημερών από την ημέρα υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση, διαφορετικά η αίτηση θεωρείται ως μη υποβληθείσα. Οι επόμενες δόσεις καταβάλλονται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του αντίστοιχου μήνα, χωρίς να απαιτείται ιδιαίτερη ειδοποίηση του οφειλέτη.

7. Η καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται την επιβάρυνση αυτής με μηνιαία προσαύξηση 5% επί του ποσού της δόσης από την επομένη της ημέρας που όφειλε αυτή να καταβληθεί.

8. Εφόσον ο οφειλέτης, σε οποιοδήποτε στάδιο της ρύθμισης, εξοφλήσει εφάπαξ τις υπόλοιπες δόσεις των ρυθμισμένων οφειλών, παρέχεται απαλλαγή κατά ποσοστό επί του εναπομείναντος ποσού των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής και των προστίμων, ίσο με αυτό που αντιστοιχεί στον αριθμό των μηνιαίων δόσεων που τελικά διαμορφώνεται, με αντίστοιχη τροποποίηση της απόφασης του αρμόδιου οργάνου της παραγράφου 4.

9. Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης, εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις δέσμευσης χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας από άλλη αιτία και ο οφειλέτης έχει καταβάλει:

α) το πέντε τοις εκατό (5%) της ρυθμιζόμενης οφειλής του, για οφειλή μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ,

β) το δέκα τοις εκατό (10%) της ρυθμιζόμενης οφειλής του, για οφειλή από πέντε χιλιάδες και μηδέν ένα (5.000,01) μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ,

γ) το είκοσι τοις εκατό (20 %) της ρυθμιζόμενης οφειλής του, για οφειλή δέκα χιλιάδες (10.000,01) ευρώ και πάνω, ο δήμος προβαίνει σε εντολή άρσης της δέσμευσης αυτής προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και σε εντολή για επαναδέσμευση αυτής σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής έστω και μίας εκ των δόσεων.

Με την καταβολή της πρώτης δόσης αναστέλλεται η λήψη αναγκαστικών μέτρων και η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων με την προϋπόθεση ότι η εκτέλεση αφορά μόνο χρέη που ρυθμίζονται με τις διατάξεις αυτού του άρθρου. Η αναστολή αυτή δεν ισχύει για κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων ή έχουν εκδοθεί οι σχετικές παραγγελίες, τα αποδιδόμενα όμως ποσά από αυτές λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της ρύθμισης, εφόσον δεν πιστώνονται με άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου είναι δυνατή κατόπιν αίτησης του οφειλέτη η άρση της κατάσχεσης στα χέρια τρίτων, εφόσον εξοφληθεί το 25% της οφειλής που έχει υπαχθεί στη ρύθμιση. Ποσά που αποδίδονται από επιβληθείσες κατασχέσεις στα χέρια τρίτων πέραν του ανωτέρω ποσοστού δεν επιστρέφονται. Αν ο οφειλέτης απολέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται.

10. Η παραγραφή των οφειλών, για τις οποίες υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση, αναστέλλεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αυτής και για ολόκληρο το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση, ανεξαρτήτως καταβολής οποιουδήποτε ποσού και δεν συμπληρώνεται πριν παρέλθει ένα (1) έτος από την ημερομηνία καταβολής της τελευταίας δόσης αυτής.

11. Πρόσωπα που ευθύνονται, μαζί με τον οφειλέτη,

για την καταβολή μέρους της οφειλής μπορούν να υποχθούν στη ρύθμιση μόνο για το μέρος αυτό.

12. Η ρύθμιση της οφειλής καταργείται, με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου της οφειλής, σύμφωνα με τα στοιχεία της αρχικής βεβαίωσης και την άμεση επιδίωξη της είσπραξής του με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα, εάν ο οφειλέτης:

α) δεν καταβάλλει τρεις (3) συνεχόμενες δόσεις ή καθυστερήσει την καταβολή της τελευταίας δόσης για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών,

β) δεν υποβάλει στο δήμο τις προβλεπόμενες δηλώσεις για την επιβολή του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων και του τέλους παρεπιδημούντων, μετά των περιοδικών δηλώσεων Φ.Π.Α. και του εκκαθαριστικού Φ.Π.Α.,

γ) έχει υποβάλει αναληθή στοιχεία προκειμένου να του χορηγηθεί η ρύθμιση.

Άρθρο 53

Επέκταση ρύθμισης

Στο άρθρο 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Ειδικότερες διατάξεις νόμου και οι κατ'εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες αποφάσεις περί παράτασης της προθεσμίας ή αναστολής της καταβολής χρεών προς το Δημόσιο λόγω εξαιρετικών περιστάσεων εφαρμόζονται αναλογικά και για τις οφειλές προς τους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών.»

Άρθρο 54

Τροποποίηση διαδικασίας επιβολής και είσπραξης προστίμων του άρθρου 21 του ν. 4039/2012

1. Στην περίπτωση ιδ' του άρθρου 1 του ν. 4039/2012 (Α' 15) μετά τις λέξεις «και συγκεκριμένα οι υπάλληλοι της Ελληνικής Αστυνομίας», προστίθενται οι λέξεις «καθώς και της Δημοτικής Αστυνομίας».

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012, μετά τον πίνακα, προστίθεται η φράση:

«Τα ανωτέρω πρόστιμα αποτελούν έσοδο των δήμων στην περιφέρεια των οποίων διαπιστώνεται η παράβαση.»

3. Η παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Κατά τη διαπίστωση της παράβασης αυτή βεβαιώνεται επί τόπου. Επί της πράξης βεβαίωσης της παράβασης αναγράφονται υποχρεωτικώς: α) η αρμόδια αρχή και η προθεσμία προσφυγής σε αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 5, β) η παράβαση και το άρθρο του νόμου στο οποίο αναφέρεται αυτή, γ) το ύψος του προστίμου, όπως αυτά αποτυπώνονται στον πίνακα του παρόντος άρθρου. Η πράξη βεβαίωσης της παράβασης επιδίδεται στον παραβάτη και αντίγραφο της βεβαίωσης παράβασης αποστέλλεται άμεσα στην αρμόδια, σύμφωνα με την παράγραφο 5, αρχή.»

4. Η παρ. 5 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Ο παραβάτης έχει δικαίωμα να εμφανισθεί αυτο-

προσώπως ή να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από τη βεβαίωση της παράβασης στον προϊστάμενο της κτηνιατρικής υπηρεσίας ή, όπου αυτή δεν υπάρχει, στον προϊστάμενο του γραφείου γεωργικής ανάπτυξης του δήμου, στα όρια του οποίου τελέστηκε η παράβαση και αν αυτή δεν υφίσταται, στον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας περιφερειακής ενότητας, προκειμένου να προβάλλει τις αντιρρήσεις του. Η απόφαση, με την οποία εξετάζονται οι αντιρρήσεις, πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη, με αναφορά στα συγκεκριμένα περιστατικά και στοιχεία.»

5. Η παρ. 6 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις ή αν απορριφθούν, εκδίδεται απόφαση επιβολής του προστίμου από τον προϊστάμενο της, σύμφωνα με την παράγραφο 5, αρχής. Αντίγραφο της απόφασης επιβολής προστίμου αποστέλλεται στον οικείο δήμο, προκειμένου να επιδιωχθεί η είσπραξή του. Το πρόστιμο καταβάλλεται μειωμένο κατά το μισό, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής προστίμου στον παραβάτη. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, το πρόστιμο βεβαιώνεται ολόκληρο από την ταμειακή υπηρεσία του Δήμου, προκειμένου να επιδιωχθεί η είσπραξή του, σύμφωνα με τις διατάξεις της Κ.Ε.Δ.Ε..»

6. Η παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 αντικαθίσταται, ως εξής:

«7. Τα έσοδα από τα πρόστιμα του παρόντος νόμου εγγράφονται με τρόπο διακριτό στον προϋπολογισμό του δήμου και διατίθενται αποκλειστικά για τη βελτίωση των δημοτικών καταφυγίων και κτηνιατρείων και για την αντιμετώπιση των δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή του νόμου αυτού.»

7. Η παρ. 9 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 καταργείται.

Άρθρο 55

Αποκατάσταση κοινόχρηστου χώρου από αυθαίρετη κατάληψη και προσωρινή αφαίρεση άδειας χρήσης κοινόχρηστου χώρου, σε περίπτωση καθ' υποτροπήν αυθαίρετης χρήσης από τον δικαιούχο

Η παρ. 8 του άρθρου 13 του από 20.10.1958 β.δ. (Α' 171), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 50 παρ. 2 του ν. 4257/2014 (Α' 93), αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Για την αυθαίρετη χρήση κοινόχρηστων χώρων, των οποίων η παραχώρηση της χρήσης έχει επιτραπεί με την απόφαση της παραγράφου 2, επιβάλλεται σε βάρος του παραβάτη, με απόφαση του δημάρχου, το αναλογούν τέλος και ισόποσο πρόστιμο. Με όμοια απόφαση επιβάλλεται πρόστιμο σε βάρος εκείνου που προβαίνει σε αυθαίρετη χρήση χώρου του οποίου η παραχώρηση της χρήσης δεν έχει επιτραπεί, ίσο με το διπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίστηκε με την απόφαση της παραγράφου 3 για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση για όμοια χρήση.

Η αυθαίρετη χρήση του κοινόχρηστου χώρου διαπιστώνεται από το Δήμο ή τις Αστυνομικές Αρχές μετά από διενέργεια αυτοψίας. Στην οικεία έκθεση περιγράφονται αναλυτικά η κατάσταση του χώρου, οι επεμβάσεις που έχουν γίνει σε αυτόν, το είδος της χρήσης, και τα αντικείμενα που έχουν τοποθετηθεί, επισυνάπτεται δε σχετικό σχεδιάγραμμα και, αν απαιτείται, φωτογραφίες, ή ηλεκτρονικό αρχείο τους.

Αντίγραφο της εκθέσεως παραδίδεται στον ενεργούντα την αυθαίρετη χρήση του χώρου αυτού ή θυροκολλείται στο κατάστημα σε κάθε άλλη περίπτωση. Παράλληλα, επιδίδεται στον παραβάτη εντολή να άρει την αυθαίρετη κατάληψη του κοινόχρηστου χώρου, αφαιρώντας τα κάθε είδους αντικείμενα που έχουν τοποθετηθεί σε αυτόν μέσα σε επτά (7) ημέρες από την επομένη της επιδόσεως.

Αν ο παραβάτης δεν συμμορφωθεί, τα εν λόγω αντικείμενα απομακρύνονται άμεσα από συνεργείο του Δήμου, ο οποίος μπορεί να ζητήσει, προς το σκοπό αυτό, την άμεση συνδρομή των Αστυνομικών Αρχών.

Τα αντικείμενα που αφαιρούνται καταγράφονται σε ειδική έκθεση, η οποία υπογράφεται από τον επικεφαλής του συνεργείου του Δήμου που τα απομακρύνει και δεν επιστρέφονται αν προηγουμένως δεν καταβληθεί ειδικό πρόστιμο για τα έξοδα μεταφοράς και αποθηκεύσεως αυτών, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου της παραγράφου 3. Αν το ανωτέρω ειδικό πρόστιμο δεν εξοφληθεί εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία της αφαίρεσης, τα αφαιρεθέντα αντικείμενα κατάσχονται άμεσα και μπορεί να διατίθενται, να εκποιούνται ή να καταστρέφονται από το Δήμο, σύμφωνα με το άρθρο 199 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

Αν μετά την αφαίρεση των ανωτέρω αντικειμένων διαπιστωθεί δεύτερη παράβαση, αφαιρείται η άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Αν το ανωτέρω χρονικό διάστημα δεν συμπληρώνεται εντός του ημερολογιακού έτους που αφορά η άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου, δεν χορηγείται στον παραβάτη νέα αντίστοιχη άδεια στο επόμενο ημερολογιακό έτος μέχρι συμπληρώσεως του χρονικού διαστήματος αυτού.»

Άρθρο 56

Μισθώσεις περιπτέρων και κυλικίων

1. Μισθώσεις αδειών περιπτέρων και κυλικίων που είχαν συναφθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4325/2015 (Α' 47) με χρονική διάρκεια μικρότερη των δέκα (10) ετών, οι οποίες δεν έχουν λήξει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, παρατείνονται έως τη συμπλήρωση της δεκαετίας της μισθωτικής σχέσης.

2. Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου υφιστάμενης κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του ν. 4093/2012 (Α' 222) διοικητικής άδειας και κατόπιν αιτήματος του μισθωτή, η μίσθωση παρατείνεται αυτοδικαίως πέραν του χρόνου λήξης της για μία μόνο φορά έως την έκδοση νέας πράξης παραχώρησης ή την κατάργηση της θέσης και για χρονικό διάστημα που, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη. Παράταση χωρεί και για

μισθώσεις που έχουν λήξει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφόσον ο μισθωτής εξακολουθεί να βρίσκεται στο μίσθιο.

Άρθρο 57

Δημοτικός Φόρος Δωδεκανήσου

Στην παράγραφο 9 της υποπαραγράφου Δ.12 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Βεβαιωμένες οφειλές από τον καταργούμενο φόρο και συναφείς κυρώσεις διαγράφονται, κατόπιν διαπιστωτικής απόφασης του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου.»

Άρθρο 58

Τροποποίηση του άρθρου 170 του ν. 3463/2006 (Α' 114)

Η παρ. 4 του άρθρου 170 του ν. 3463/2006 (Α' 114) καταργείται.

Άρθρο 59

Βεβαίωση περί μη οφειλής Τ.Α.Π.

1. Σε περίπτωση μεταβίβασης της κυριότητας των πάσης φύσεως ακινήτων για οποιαδήποτε αιτία και προ της υπογραφής του συμβολαίου οι πωλητές οφείλουν να προσκομίζουν στον συμβολαιογράφο βεβαίωση του οικείου Ο.Τ.Α. στην Περιφέρεια του οποίου κείται το ακίνητο, από την οποία να προκύπτει ότι δεν οφείλεται τέλος ακίνητης περιουσίας, άλλως το συμβόλαιο μεταβίβασης είναι άκυρο, ελέγχεται δε ο συμβολαιογράφος που το συνέταξε.

2. Η παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 4262/2014 (Α' 114) καταργείται.

Άρθρο 60

Απαλλαγή από Τ.Α.Π.

1. Η παρ. 7 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 (Α' 62) αναριθμείται σε 7.Α.

2. Στην παρ. 7 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 η φράση «Επίσης απαλλάσσονται του ανωτέρω τέλους:» αντικαθίσταται ως εξής:

«Β. Επίσης απαλλάσσονται του ανωτέρω τέλους:».

3. Στο τέλος της παρ. 7.Β του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

«ε) Τα ακίνητα για τα οποία υφίσταται απαγόρευση οποιασδήποτε χρήσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα Πολεοδομικό Σχεδιασμό, ιδίως ρυμοτομικό βάρος, ρυμοτομική απαλλοτρίωση, δέσμευση ακινήτου για κοινωφελή ή κοινόχρηστο σκοπό ή για λόγους προστασίας μνημείων και αρχαιοτήτων, ιδίως αρχαιολογική δέσμευση για ανασκαφές, κήρυξη αρχαιολογικού χώρου, καθώς και για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος, που έχει επιβληθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, αποκλειστικά κατά το μέρος για το οποίο υφίσταται η ως άνω απαγόρευση.»

4. Βεβαιωμένες οφειλές από Τέλος Ακίνητης Περιουσίας που έχει επιβληθεί σε ακίνητα για τα οποία υφίσταται απαγόρευση οποιασδήποτε χρήσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα Πολεοδομικό Σχεδιασμό, ιδίως ρυμοτομικό βάρος, ρυμοτομική απαλλοτρίωση, δέσμευση ακινήτου για κοινωφελή ή κοινόχρηστο σκοπό ή για λόγους προστασίας μνημείων και αρχαιοτήτων, ιδίως αρχαιολογική

δέσμευση για ανασκαφές, κήρυξη αρχαιολογικού χώρου, καθώς και για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος, που έχει επιβληθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και συναφείς κυρώσεις διαγράφονται, κατά το μέρος στο οποίο υφίσταται η ως άνω απαγόρευση, κατόπιν διαπιστωτικής απόφασης του οικείου δημοτικού συμβουλίου.».

Άρθρο 61

Τροποποίηση του άρθρου 32 του ν. 4304/2014 (Α' 234)

Στο τέλος του άρθρου 32 του ν. 4304/2014 (Α' 234), διαγράφονται οι λέξεις «χωρίς την επιβολή προσαυξήσεων» και προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Τυχόν πρόστιμα που επιβάλλονται για τις ανωτέρω περιπτώσεις, υπολογίζονται επί των οφειλών που ανάγονται στα πέντε (5) προηγούμενα της βεβαίωσης έτη». Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από 23.10.2014.

Άρθρο 62

Τέλος επί των ακαθαρίστων εσόδων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος

1. Η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 339/1976 (Α' 136), όπως αντικαταστάθηκε με το εδάφιο β' του άρθρου 3 του ν. 658/1977 (Α' 214), την παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989 (Α' 2) και το εδάφιο α' του άρθρου 20 του ν. 2539/1997 (Α' 244), αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Επιβάλλεται υπέρ των δήμων, στην περιφέρεια των οποίων ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων τέλος σε ποσοστό μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%) στα ακαθάριστα έσοδα των: α) κάθε είδους, μορφής και ονομασίας καταστημάτων, στα οποία πωλούνται για κατανάλωση εντός των χώρων δραστηριοποίησης του καταστήματος ή σε πακέτο, φαγητά, ποτά, καφές, αναψυκτικά, γαλακτοκομικά προϊόντα και γλυκίσματα, εφόσον διαθέτουν πάγκους ή τραπεζοκαθίσματα, β) ζυθοπωλείων και μπαρ, ανεξαρτήτως ιδιαίτερης ονομασίας και κατηγορίας και γ) καντινών.

Στο ανωτέρω τέλος υπάγονται και τα κέντρα διασκέδασης και τα καταστήματα των πιο πάνω περιπτώσεων που λειτουργούν μέσα σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, κάθε λειτουργικής μορφής και κατηγορίας, τα καταστήματα των πιο πάνω περιπτώσεων που λειτουργούν μέσα σε εμπορικά κέντρα, καθώς και στα οργανωμένα τμήματα των SUPERMARKETS και των πολυκαταστημάτων, στα οποία πωλούνται έτοιμα φαγητά.

Επί των εσόδων των επιχειρήσεων Καζίνο και των επιχειρήσεων που λειτουργούν εντός Καζίνο το ανωτέρω τέλος επιβάλλεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%).

Προκειμένου για νυχτερινά κέντρα, αίθουσες χορού και άλλα καταστήματα με ποτά και θέαμα, καφωδεία, κέντρα διασκέδασης και χορευτικά κέντρα με μουσική το ανωτέρω τέλος επιβάλλεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%).

Στους δήμους στην περιοχή των οποίων δεν ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων το ανωτέρω τέλος μπορεί να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Αν σε τμήμα

δήμου ισχύει το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων ειδικά και μόνο για το τμήμα αυτό εφαρμόζονται οι ανωτέρω παράγραφοι του παρόντος άρθρου.

Το ανωτέρω τέλος μπορεί να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και στις παρακάτω κατηγορίες καταστημάτων:

α. τουριστικών ειδών, β. ειδών λαϊκής τέχνης, γ. ενθυμίων και δώρων, δ. ενοικιάσεως σκαφών αναψυχής τουριστικού χαρακτήρα, θαλάσσιων ποδηλάτων, ιστιοσανίδων, ειδών χρησιμοποιούμενων στην παραλία, ε. ειδών που χρησιμοποιούνται στη θάλασσα από τους λουόμενους, στ. ειδών «σπορ», «σκι» και «ορειβασίας», ζ. σχολών εκμάθησης θαλάσσιων σπορ και εκμάθησης καταδύσεων, η. ενοικιάσεις αυτοκινήτων, μοτοποδηλάτων και ποδηλάτων.

Σε περίπτωση διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο άσκησης πολλαπλών οικονομικών δραστηριοτήτων από τα ανωτέρω καταστήματα, για τον προσδιορισμό του οφειλόμενου τέλους λαμβάνονται υπ' όψιν τα ακαθάριστα έσοδα, τα οποία προέρχονται μόνο από τη λιανική πώληση των προϊόντων και των υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου, όπως αυτά προκύπτουν από την δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 1080/1980 και τα εκκαθαριστικά σημειώματα του Φ.Π.Α..

Το τέλος βαρύνει τον πελάτη και αναγράφεται ξεχωριστά στα εκδιδόμενα κατά τις κείμενες διατάξεις στοιχεία, εισπράττεται δε από αυτόν που εκδίδει το λογαριασμό, ο οποίος υποχρεούται να το καταβάλει στο οικείο δημοτικό ταμείο.».

2. Η διάταξη του άρθρου 20 του ν. 2539/1997 καταργείται.

Άρθρο 63

Δικαιώματα χρήσης πόσιμου ύδατος

1. Η περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 12 του από 24.9/20.10.1958 β.δ. (Α' 171), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 14 του άρθρου 57 του ν. 2218/1994 (Α' 90), συμπληρώθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 3448/2006 (Α' 570) και αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4255/2014 (Α' 89), αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Να καταβάλει υπέρ του Δήμου για τις ποσότητες νερού που εμφιαλώνονται δικαίωμα επί της συνολικής αξίας των αντίστοιχων πωλήσεων, όπως προκύπτουν από τα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) της οντότητας και τα αποτελέσματα του ελέγχου από τη φορολογική αρχή. Η αξία των προϊόντων που διατίθενται δωρεάν υπολογίζεται με τιμή αναφοράς τη μέση τιμή πώλησης αυτών. Το ύψος του δικαιώματος καθορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, σε ποσοστό από τρία (3) τοις χιλίοις έως πέντε (5) τοις χιλίοις και από τρία (3) τοις χιλίοις έως και τρισήμισιο (3,5) τοις χιλίοις, όταν γίνεται πρόσμιξη του νερού με χυμούς. Είναι δυνατός ο καθορισμός ποσοστού δικαιώματος εκτός των προαναφερθέντων ποσοστών με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4368/2016 (Α' 21), η οποία εκδίδεται μετά από πρό-

ταση του Δημοτικού Συμβουλίου, εφόσον μεταβληθούν σημαντικά, για οποιοδήποτε λόγο τα στοιχεία με τα οποία αρχικώς διαμορφώθηκαν. Όταν το νερό που διατίθεται ανήκει σε Δήμους, το ύψος του δικαιώματος καθορίζεται ελεύθερα με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.».

2. Η περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 12 του β.δ. 24.9/20.10.1958, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Το αντιστοιχούν, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ποσό του δικαιώματος καταβάλλεται από τον υπόχρεο στο οικείο δημοτικό ταμείο μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα από την έκδοση των παραστατικών πωλήσεων. Σε περίπτωση μη καταβολής ή ελλειπούς ή εκπρόθεσμης καταβολής του δικαιώματος επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, το αναλογούν δικαίωμα, προσαυξημένο με ισόποσο πρόστιμο. Η δημοτική αρχή υποχρεούται να διεξάγει ελέγχους περί της κανονικής έκδοσης του σχετικού παραστατικού και της καταβολής του δικαιώματος.».

Άρθρο 64

Φόρος εισοδήματος επί της ακίνητης περιουσίας Ο.Τ.Α.

Στο άρθρο 47 του ν. 4172/2013 (Α' 167) προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Το εισόδημα από ακίνητη περιουσία που αποκτούν οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού απαλλάσσεται του φόρου, εφόσον πρόκειται για: α) ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα των Ο.Τ.Α., καθώς και κοινής χρήσεως πράγματα που ανήκουν σε δήμο ή β) ακίνητα που παραχωρούνται κατά χρήση, χωρίς αντάλλαγμα, στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εφόσον προορίζονται για την εξυπηρέτηση αναγκών κάθε αναγνωρισμένης βαθμίδας δημόσιας εκπαίδευσης, δημόσιων ή δημοτικών νοσοκομειακών συγκροτημάτων προς όφελος της δημόσιας υγείας, δημόσιων ή δημοτικών μονάδων κοινωνικής φροντίδας, δημόσιων ή δημοτικών παιδικών σταθμών ή βρεφοκομείων ή ορφανοτροφείων, δημόσιων ή δημοτικών γηροκομείων, Κ.Α.Π.Η., κέντρων και δομών προσωρινής υποδοχής - φιλοξενίας και εν γένει χώρων που καλύπτουν έκτακτες ανάγκες στέγασης και προσωρινής φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών.».

Άρθρο 65

Διευκόλυνση της είσπραξης ιδίων εσόδων των Ο.Τ.Α.

1. Η παρ. 3 του άρθρου 261 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι δήμοι μπορούν να ζητούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανόμενης της εταιρείας «ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Ανώνυμη Εταιρεία» («ΕΚΧΑ Α.Ε.») και των αρμοδίων υπηρεσιών της Φορολογικής Διοίκησης, στοιχεία που αφορούν στην ακίνητη περιουσία και στο εισόδημα των υπόχρεων, εντός των ορίων της διοικητικής τους Περιφέρειας. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες υποχρεούνται να παρέχουν ατελώς στους δήμους τα στοιχεία που ζητούνται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και της δικαιοδοσίας τους, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης από το Δήμο.».

2. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 43 του ν. 3979/2011 (Α' 138) αντικαθίσταται, ως εξής:

«Ο διαχειριστές του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμελλητί τα ανωτέρω στοιχεία τιμολόγησης και εν γένει τα δεδομένα των υπόχρεων που τηρούνται για τη συνείσπραξη των ποσών της περίπτωσης β' προς τους οικείους δήμους.».

Άρθρο 66

Παραχώρηση χρήσης πλατειών και άλλων κοινόχρηστων χώρων έναντι τέλους, χωρίς δημοπρασία

Στην παρ. 10 του άρθρου 13 του από 24.9/20.10.1958 β.δ., προστίθενται εδάφια δεύτερο και τρίτο ως εξής:

«Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να προβλέπεται ποιοι από τους ανωτέρω χώρους κατ' εξαίρεση παραχωρούνται και χωρίς διενέργεια δημοπρασίας για πρόσκαιρη χρήση που δεν υπερβαίνει τις δέκα (10) μέρες και αφορά αποκλειστικώς τη διεξαγωγή εκδηλώσεων κοινωνικής αλληλεγγύης ή δράσεων τουριστικής, πολιτιστικής, καλλιτεχνικής ή δημόσιας εμπορικής προβολής. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία για την παραχώρηση της χρήσης των εν λόγω κοινόχρηστων χώρων, καθώς και το ύψος του τέλους, το οποίο εξαρτάται και από τον κοινωφελή ή μη χαρακτήρα της εκδήλωσης.».

Άρθρο 67

Καταβολή οφειλών από προσκυρώσεις και ρυμοτομήσεις

1. Η παρ. 11 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989 (Α' 2) αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Ο δήμος υποχρεούται να βεβαιώνει και να εισπράττει από τους υπόχρεους σε καταβολή αποζημίωσης, λόγω προσκύρωσης ή ρυμοτόμησης εκτάσεων, σε εφαρμογή του σχεδίου πόλεως, το ποσό που κατέβαλε για λογαριασμό τους στους δικαιούχους της αποζημίωσης. Η εξόφληση των οφειλών της παραγράφου αυτής γίνεται ατόκως σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις, σε διάστημα μέχρι δεκαπέντε (15) ετών που ορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Το ποσό της κάθε δόσης επιβαρύνεται, λόγω εκπρόθεσμης καταβολής, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής ολόκληρου του ποσού της οφειλής παρέχεται έκπτωση είκοσι τοις εκατό (20%).».

2. Οφειλές προς δήμους από την εφαρμογή της παρ. 11 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989 που έχουν βεβαιωθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως αν έγινε η όχι διακανονισμός της εξόφλησής τους σε δόσεις, απαλλάσσονται από το νόμιμο τόκο και από κάθε άλλη προσαύξηση. Οι τόκοι και οι λοιπές προσαυξήσεις που έχουν εισπραχθεί συμψηφίζονται στο κεφάλαιο της κύριας οφειλής. Για το συμψηφισμό γίνεται νέα βεβαίωση και διακανονισμός εξόφλησης, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της ίδιας παραγράφου, όπως τροποποιείται με το παρόν άρθρο και παύει κάθε διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων. Τόκοι

που έχουν βεβαιωθεί αυτοτελώς, για δόσεις που έχουν εξοφληθεί άτοκα στο παρελθόν, διαγράφονται.

Άρθρο 68

Απόδοση χρηματικών διαθεσίμων από το λογαριασμό «Φόρος ζύθου υπέρ Δήμων και Κοινοτήτων» σε μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς δήμους

1. Τα χρηματικά διαθέσιμα του τηρούμενου στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων λογαριασμού με τίτλο «Φόρος ζύθου υπέρ Δήμων και Κοινοτήτων», αποδίδονται, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, σε μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς - μειονεκτικούς Δήμους της χώρας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται τα κριτήρια κατανομής των χρηματικών διαθεσίμων, επί τη βάσει γεωμορφολογικών και δημογραφικών χαρακτηριστικών, συνδεδεμένων με τη νησιωτικότητα, την ορεινότητα και τον πραγματικό πληθυσμό, όπως εμφανίζεται στους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, η ακριβής διαδικασία απόδοσης των χρηματικών διαθεσίμων και κάθε άλλο σχετικό θέμα, τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα, αναγκαίο για την εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 1.

Άρθρο 69

Καθολική διαδοχή Ν.Π.Δ.Δ. σε Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 ου άρθρου 241 του ν. 3463/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Από την έναρξη ισχύος της πράξης κατάργησης του νομικού προσώπου, τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά του στοιχεία περιέρχονται αυτοδικαίως στο δήμο που το συνέστησε, ο οποίος υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από το δήμο ή κατά του δήμου χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης. Εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος της ανωτέρω πράξης, ο δήμος συστήνει επιτροπή για τη διενέργεια απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται σε αυτόν από το καταργούμενο νομικό πρόσωπο. Η έκθεση απογραφής εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και αποστέλλεται στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την έκδοση διαπιστωτικής πράξης. Η απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης συνοδεύόμενη από απόσπασμα της εγκεκριμένης έκθεσης απογραφής που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από το δήμο ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, καταχωρείται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου ή κτηματολογικού γραφείου.»

Άρθρο 70

Συγκρότηση Επιτροπής Εκτίμησης Ακινήτων στις Περιφέρειες

Η προβλεπόμενη από την παρ. 4 του άρθρου 13 του π.δ. 242/1996 (Α' 179) επιτροπή μπορεί να συσταθεί και ανά Περιφερειακή Ενότητα, έπειτα από σχετική απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου. Αποφάσεις συγκρό-

τησης επιτροπών ανά Περιφερειακή Ενότητα, οι οποίες εκδόθηκαν, πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες.

Άρθρο 71

Μεταβίβαση σχολικών ακινήτων στους Δήμους

Ακίνητα, χαρακτηρισμένα, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στα οικεία ρυμοτομικά σχέδια, ως κατάλληλα για την κάλυψη αναγκών σχολικής στέγης, τα οποία με οποιονδήποτε τρόπο περιήλθαν στις πρώην Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και ανήκουν πλέον στις περιφέρειες κατά κυριότητα, χωρίς να έχουν ανεγερθεί σε αυτά σχολικές μονάδες, λόγω της μεταβίβασης της σχετικής αρμοδιότητας στους οικείους δήμους, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στους δήμους, στην τοπική αρμοδιότητα των οποίων ανήκουν, κατόπιν έκδοσης σχετικής διαπιστωτικής πράξης από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την οποία μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του οικείου Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογικού Γραφείου. Σχολικές μονάδες, που βρίσκονται στο στάδιο της ανέγερσης, μεταβιβάζονται στους οικείους δήμους μαζί με τον εξοπλισμό τους, αμέσως μόλις αποπερατωθούν και παραληφθούν νομίμως, με όμοια διαπιστωτική πράξη.

Άρθρο 72

Προθεσμία μεταγραφής αποφάσεων για ακίνητη περιουσία δημοσίων σχολείων

Η μεταγραφή των αποφάσεων της παρ. 1 του άρθρου 274 του ν. 3463/2006 (Α' 114), εφόσον δεν έχει συντελεστεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, γίνεται ατελώς, ύστερα από αίτημα του αρμόδιου δήμου, στα οικεία άμισθα ή έμμισθα υποθηκοφυλακεία και κτηματολογικά γραφεία, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 73

Παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων σε Περιφέρειες

Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 185 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με όμοια απόφαση επιτρέπεται να παραχωρείται δωρεάν η χρήση δημοτικών ακινήτων στην Περιφέρεια, στα όρια της οποίας βρίσκονται, για την εξυπηρέτηση αναγκών της τελευταίας που προάγουν την ανάπτυξη της περιοχής, καθώς και για την ανάπτυξη κοινών, κοινωφελών για τις τοπικές κοινωνίες, δράσεων.»

Άρθρο 74

Τροποποίηση της παρ. 1α του άρθρου 100 του ν. 3852/2010

Τα εδάφια α' και β' της παρ. 1.α του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται, ως εξής:

«1.α. Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμματικών ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους, οι Δήμοι, οι Περιφέρειες, οι σύνδεσμοι Δήμων, τα δίκτυα Δήμων και Περιφερειών του άρθρου 101, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας

και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωνικά ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, μεταξύ τους ή και με φορείς του δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, μεμονωμένα ή από κοινού. Στις προγραμματικές συμβάσεις, που μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση.»

Άρθρο 75

Τροποποίηση άρθρου 69Ε του ν. 4270/2014

Στο τέλος του άρθρου 69Ε του ν. 4270/2014 (Α' 143) όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 24 του άρθρου 10 του ν. 4337/2015 (Α' 129), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, οι λοιπές περιπτώσεις τακτοποίησης εκκρεμοτήτων με την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.»

Άρθρο 76

Προγραμματικές συμβάσεις Ο.Τ.Α. με σκοπό την απομάκρυνση πυλώνων υψηλής τάσεως

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με τη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (Δ.Ε.Η.) Α.Ε. ή/και με τον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Α.Δ.Μ.Η.Ε.) Α.Ε., με σκοπό την απομάκρυνση πυλώνων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης από κατοικημένες περιοχές, για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας. Στις προγραμματικές συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται, σε κάθε περίπτωση, τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Άρθρο 77

Χρήση ρυμουλκούμενων από δήμους για αποκομιδή απορριμμάτων

Το πρώτο εδάφιο της περίπτωση β' της παραγράφου 7 του Κεφαλαίου Ε' της Α2/29542/5347/9.8.1991 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β' 707), όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με την Α12/37707/3600/2011 απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β' 1692), αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η προσάρτηση δύο (2) ρυμουλκούμενων οχημάτων σε κάθε Φ.Ι.Χ. αυτοκίνητο μικτού βάρους άνω των 4.000 χιλιόγραμμων είτε ιδιοκτησίας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

(ΦΟ.Δ.Σ.Α.) του άρθρου 30 του ν. 3536/2007 (Α' 42), αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους (προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, επεξεργασία, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων), είτε ιδιοκτησίας των Δήμων για την εξυπηρέτηση των αναγκών αποκομιδής απορριμμάτων.»

Άρθρο 78

Κάλυψη από Ο.Τ.Α. δαπανών ταφής θανόντων και ανακομιδής οστών οικονομικά αδύναμων προσώπων

Οι δαπάνες για ταφή και ανακομιδή των οστών προσώπων τα οποία εν ζωή βρίσκονταν σε οικονομική αδυναμία ή είχαν την ιδιότητα πρόσφυγα ή είχαν αιτηθεί την αναγνώριση της ιδιότητας αυτής μπορούν να καλυφθούν από το δήμο ή, σε περίπτωση μη ύπαρξης σχετικών πιστώσεων του δήμου, από την περιφέρεια εντός των διοικητικών ορίων των οποίων πραγματοποιείται η ταφή ή ανακομιδή, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου και εφόσον υποβληθεί δήλωση των οικείων του θανόντος περί αδυναμίας κάλυψης της σχετικής δαπάνης ή εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν υφίστανται ή δεν ανευρίσκονται οικείοι του θανόντος που μπορούν να αναλάβουν τη δαπάνη.

Άρθρο 79

Ρυθμίσεις για τη λειτουργία των δικτύων δήμων και περιφερειών

1. Τα δίκτυα δήμων και περιφερειών του άρθρου 101 του ν. 3852/2010 μπορούν να παρέχουν τεχνική υποστήριξη σε δήμους ή περιφέρειες μέλη τους, κατά την υλοποίηση έργων που είναι ενταγμένα σε Περιφερειακά ή Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) του ν. 4314/2014 (Α' 265).

2. Για τις ανάγκες ένταξης στα Προγράμματα και υλοποίησης των έργων της προηγούμενης παραγράφου, τα δίκτυα δήμων και περιφερειών μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις μίσθωσης έργου με φυσικά πρόσωπα ή να προσλαμβάνουν προσωπικό με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, εφαρμοζόμενων κατά περίπτωση των διατάξεων του άρθρου 21 του ν. 2190/1994 (Α' 28), της παρ. 8 του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α' 206) και της περίπτωσης κζ' του άρθρου 4 της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 33/2006 (Α' 280).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΥΤΩΝ

Άρθρο 80

Διορισμός καταταγέντων σε πίνακες διοριστέων του Α.Σ.Ε.Π. σε περίπτωση κατάργησης ή λύσης των νομικών προσώπων Ο.Τ.Α. στα οποία έχουν κατανεμηθεί

1. Οι καταταγέντες σε πίνακες διοριστέων του Α.Σ.Ε.Π. για τους οποίους έχουν εκδοθεί αποφάσεις κατανομής σε νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α., τα οποία είτε έχουν καταργηθεί ή λυθεί είτε καταργούνται ή λύονται, διορίζονται ή προσλαμβάνονται, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, στον φορέα, στον οποίο μεταφέρονται

οι αρμοδιότητες του καταργηθέντος φορέα. Ο διορισμός ή η πρόσληψη διενεργείται σε προσωποπαγή θέση που συνιστάται με την πράξη διορισμού ή πρόσληψης. Στην περίπτωση διορισμού μονίμου προσωπικού, δεσμεύεται κενή θέση της ίδιας κατηγορίας, για όσο χρόνο υφίσταται η προσωποπαγής θέση.

2. Ομοίως, οι καταργέντες σε πίνακες διοριστέων ΙΔΑΧ του ΑΣΕΠ των εκπαιδευτικών βαθμίδων ΥΕ και ΔΕ προλαμβάνονται σε υπηρεσίες ανταποδοτικού χαρακτήρα, στον φορέα, ο οποίος αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες του καταργηθέντος ή λυθέντος νομικού προσώπου, μη απαιτούμενης της απόφασης κατανομής, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 4368/2016 (Α' 21).

3. Οι μόνιμοι υπάλληλοι που διορίζονται, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, σε συνιστώμενη με την πράξη διορισμού προσωποπαγή θέση, καταλαμβάνουν την πρώτη κενή οργανική θέση αντιστοίχου κλάδου και κατηγορίας που θα συσταθεί ή κενωθεί.

Άρθρο 81

Διορισμοί βάσει πινάκων οριστικών αποτελεσμάτων του Α.Σ.Ε.Π. που έχουν εκδοθεί από 1.1.2009 έως 31.12.2015

1. Η παρ. 14 του άρθρου 17 του ν. 2190/94 (Α' 28), δεν εφαρμόζεται εφεξής για την κάλυψη θέσεων στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών, στις περιπτώσεις επιτυχόντων, οι οποίοι είτε περιλαμβάνονται σε οριστικούς πίνακες διοριστέων που δημοσιεύθηκαν σε Φ.Ε.Κ. από 1.1.2009 έως 31.12.2015, είτε διατέθηκαν προς διορισμό με απόφαση του Α.Σ.Ε.Π. σε αντικατάσταση -αναπλήρωση των ως άνω διοριστέων υποψηφίων, ακόμη και αν έχουν εκδοθεί οι σχετικές αποφάσεις κατανομής του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Η εξέταση αιτημάτων των ανωτέρω φορέων για αντικατάσταση -αναπλήρωση, που έχουν υποβληθεί στο Α.Σ.Ε.Π. μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, προς έκδοση σχετικής απόφασης, θα ολοκληρωθεί.

2. Υπάλληλοι, οι οποίοι διορίστηκαν ή πρόκειται να διοριστούν σε θέσεις Ο.Τ.Α. α' βαθμού και νομικών προσώπων αυτών, βάσει πινάκων διοριστέων που δημοσιεύθηκαν σε Φ.Ε.Κ. από 1.1.2009 έως 31.12.2015 ή διατέθηκαν προς διορισμό με απόφαση του Α.Σ.Ε.Π. σε αντικατάσταση -αναπλήρωση των διορισθέντων υποψηφίων που περιλαμβάνονταν στους ως άνω πίνακες, επιτρέπεται να αποσπώνται ή να μετατάσσονται σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και νομικά πρόσωπα αυτών και πριν από τη συμπλήρωση της διετούς δοκιμαστικής υπηρεσίας, κατ' εξαίρεση του άρθρου 45 του ν. 3584/2007 (Α' 143) και του άρθρου 40 του ν. 3528/2007 (Α' 26). Η διετής δοκιμαστική υπηρεσία ή τυχόν υπόλοιπο αυτής διανύεται στην υπηρεσία υποδοχής.

Άρθρο 82

Κάλυψη οργανικών θέσεων σε Ο.Τ.Α. α' βαθμού από προσωπικό που κατατάχθηκε σε προσωρινούς πίνακες διοριστέων του Α.Σ.Ε.Π. και απασχολήθηκε, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 21 παρ. 4 του ν. 3584/2007

1. Οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, μπορούν να καλύπτουν οργανικές θέσεις κενές ή νέες

που συνιστώνται προς κάλυψη αντίστοιχων υπηρεσιακών αναγκών, κατά τις κείμενες διατάξεις, κλάδων/ειδικοτήτων ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ κατηγορίας, από προσληφθέντες, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 3584/2007 (Α' 143), από 1.1.2008 μέχρι 31.12.2010, οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στους πίνακες διοριστέων. Η κάλυψη των θέσεων αυτών γίνεται με τη διαδικασία των επόμενων παραγράφων.

2. Εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού αποστέλλουν στο Α.Σ.Ε.Π. πίνακες με τα στοιχεία των προσώπων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1. Το Α.Σ.Ε.Π. κατατάσσει τα πρόσωπα αυτά σε πίνακα ανά κατηγορία, κλάδο/ειδικότητα και περιφερειακή ενότητα, βάσει της βαθμολογίας που έλαβαν στους οριστικούς πίνακες κατάταξης της οικείας προκήρυξης του Ο.Τ.Α. α' βαθμού. Αν προκύπτει ισοβαθμία, η κατάταξη γίνεται με βάση το χρόνο απασχόλησης στον ίδιο Ο.Τ.Α. ή νομικό πρόσωπο αυτού και, αν προκύπτει εκ νέου ισοβαθμία, η κατάταξη γίνεται με βάση την παλαιότητα έκδοσης του προσωρινού πίνακα διοριστέων στον οποίο είχε ενταχθεί ο κάθε εργαζόμενος.

3. Όσοι με απόφαση του Α.Σ.Ε.Π., ύστερα από εξέταση των ενστάσεων και τον αυτεπάγγελο έλεγχο, έχουν εγγραφεί σε πίνακα απορριπτέων, επειδή δεν αποδείκνυαν τα απαιτούμενα από την οικεία προκήρυξη προσόντα, δεν μπορούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία του άρθρου αυτού.

4. Το Υπουργείο Εσωτερικών αποστέλλει στο Α.Σ.Ε.Π. αίτημα για την πλήρωση θέσεων ανά Ο.Τ.Α. και για συγκεκριμένους κλάδους/ειδικότητες. Το Α.Σ.Ε.Π. καλεί με δημόσια πρόσκληση τους περιλαμβανόμενους στους πίνακες της παραγράφου 2, να υποβάλουν υποψηφιότητα και να δηλώσουν με γραπτή δήλωσή τους, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών, τις προτιμήσεις τους. Η επιλογή των υποψηφίων στις νέες θέσεις γίνεται με απόφαση του Α.Σ.Ε.Π., με βάση τους πίνακες κατάταξης των αντίστοιχων κλάδων/ειδικοτήτων και με την σειρά, που έχουν οι υποψήφιοι σε αυτούς.

Άρθρο 83

Κατάταξη προσωπικού σε συγχωνευθέντες ΦΟΔΣΑ

Το σύνολο του προσωπικού που υπηρετεί με σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου σε επιχειρήσεις της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4071/2012 (Α' 85) και δεν κατατάχθηκε σε θέσεις εργασίας αορίστου χρόνου, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 17 του ν. 4071/2012, εφόσον κατά την ημερομηνία συγχώνευσης είχε ενεργή σχέση στις συγχωνευθείσες επιχειρήσεις, κατατάσσεται ύστερα από αίτηση του σε θέσεις εργασίας αορίστου χρόνου με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του Περιφερειακού Συνδέσμου ΦΟΔΣΑ. Η αίτησή του πρέπει να υποβληθεί εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ενώ η πράξη κατάταξης εκδίδεται εντός μηνός από τη λήξη του διμήνου αυτού. Οι διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 3801/2009 (Α' 163) εφαρμόζονται αναλόγως και στους εργαζομένους αυτούς.

Άρθρο 84 **Αναπλήρωση Προϊσταμένων** **Γενικών Διευθύνσεων Ο.Τ.Α.**

Η παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3584/2007 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τον προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων και επί ομοιοβάθμων ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει για περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου. Σε περίπτωση αδυναμίας αναπλήρωσης του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης ή της Διεύθυνσης, κατά το προηγούμενο εδάφιο, το αρμόδιο για το διορισμό όργανο μπορεί να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης έναν από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων.»

Άρθρο 85 **Αποσπάσεις προσωπικού**

Μέχρι την έναρξη εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α' 224) υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών που είχαν αποσπαστεί σε Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την παρ. 2β του άρθρου 19 του ν. 2344/1995 (Α' 212) και το άρθρο 64 του ν. 1416/1984 (Α' 18), μπορούν να ζητήσουν απόσπαση, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 247 του ν. 3852/2010 (Α' 87), την παρ. 5 του άρθρου 73 του ν. 3584/2007 και την παρ. 3Α του άρθρου 184 του ν. 3584/2007 (Α' 143), αντίστοιχα, χωρίς να απαιτείται πάροδος τριετίας από τη λήξη της προηγούμενης απόσπασης. Αποσπάσεις που έχουν πραγματοποιηθεί, πριν από τη θέση σε ισχύ των διατάξεων του παρόντος άρθρου, θεωρούνται νόμιμες.

Άρθρο 86 **Αντικατάσταση της παρ. 5 του άρθρου 163** **του ν. 3584/2007**

Η παρ. 5 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η πλήρωση των θέσεων Ειδικών Συμβούλων, Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών μπορεί να γίνει και με απόσπαση υπαλλήλων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του ν. 1256/1982, συμπεριλαμβανομένων και των Ο.Τ.Α. α' και β' Βαθμού. Η διάρκεια της απόσπασης είναι ίση με τη διάρκεια της θητείας του Δημάρχου ή του Προέδρου του Συνδέσμου για την επικουρία του οποίου έχουν προσληφθεί. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού και εκδίδεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου και γνώμη του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του φορέα προέλευσης, καθώς και γνώμη του αρμοδίου διοικητικού συμβουλίου ή του αρμόδιου διοικητή, όπου αυτό υπάρχει. Η μισθοδοσία των αποσπασμένων υπαλλήλων καταβάλλεται από την υπηρεσία υποδοχής. Οι αποσπασμένοι κατά το χρόνο της απόσπασής τους εξακολουθούν να υπάγονται στους φορείς της ασφάλισης στους οποίους είναι ασφαλισμένοι. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου καταλαμβάνουν και το ήδη υπηρετούν με απόσπαση προσωπικό σε θέσεις Ειδικών Συμβούλων,

Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών των Ο.Τ.Α., καθώς και το προσωπικό που υπηρετούσε στις θέσεις αυτές κατά την 2α Δεκεμβρίου 2016.»

Άρθρο 87 **Δυνατότητα επέκτασης ωραρίου προσωπικού** **Ο.Τ.Α. με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου**

Η παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4368/2016 (Α' 21) αντικαθίσταται ως εξής:

«1.α. Συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου, μειωμένου ωραρίου, των εργαζομένων σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών, μπορούν να τροποποιούνται, με αύξηση του ωραρίου εργασίας, μέχρι και το ανώτατο όριο της πλήρους απασχόλησης της οικείας εκπαιδευτικής βαθμίδας και ειδικότητας, με αντίστοιχη αύξηση των πάσης φύσεως αποδοχών τους. Η τροποποίηση γίνεται με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου ή του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου νομικού προσώπου, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου. Η απόφαση περιγράφει την υπηρεσιακή ή λειτουργική ανάγκη, που δικαιολογεί την αύξηση του ωραρίου και βεβαιώνει την ύπαρξη των απαιτούμενων πιστώσεων στον οικείο προϋπολογισμό.

β. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου υπάγεται σε υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας από την αρμόδια για την εποπτεία του οικείου Ο.Τ.Α. ή νομικού προσώπου αρχή και περίληψή της δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

γ. Οι καθαριστές/καθαρίστριες σχολικών μονάδων, των οποίων το ωράριο εργασίας μετατρέπεται, σύμφωνα με την περίπτωση α', μπορούν, με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, που εκδίδεται ύστερα από αίτησή τους και ανάλογα με τις προκύπτουσες υπηρεσιακές ανάγκες, να απασχολούνται και σε διαφορετικές σχολικές μονάδες από εκείνες της τοποθέτησής τους.»

Άρθρο 88 **Τροποποίηση της παρ. 8 του άρθρου 26** **του ν. 4325/2015**

Στην παρ. 8 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 (Α' 47), η φράση «με πράξη του οικείου δημάρχου» αντικαθίσταται από τη φράση «με πράξη του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου».

Άρθρο 89 **Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού για** **εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία**

Η παρ. 6 του άρθρου 40 του ν. 4024/2011 (Α' 226) καταργείται και επαναφέρεται σε ισχύ το άρθρο 209 του ν. 3584/2007 (Α' 43), όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του.

Οι ρυθμίσεις του άρθρου 209 του ν. 3584/2007 ισχύουν εφεξής κατ' αναλογία και για τους Ο.Τ.Α. β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών.

Άρθρο 90 **Σύνθεση πειθαρχικών συμβουλίων προσωπι-** **κού Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των νομικών προσώ-** **πων αυτών**

1. Στο β' εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου πέμπτου του

ν. 4057/2012 (Α' 54) η φράση «της περίπτωσης β'» αντικαθίσταται από τη φράση «της περίπτωσης γ'».

2. Η ισχύς της παραγράφου 1 αρχίζει από την 14η Μαρτίου 2012.

Άρθρο 91

Ανάθεση καθηκόντων σε υπαλλήλους Περιφερειακών Ενοτήτων νησιωτικών περιοχών

Σε νησιωτικές περιοχές επιτρέπεται, με απόφαση του Περιφερειάρχη, η ανάθεση σε υπάλληλο καθηκόντων άλλης περιφερειακής ενότητας από αυτήν που έχει τοποθετηθεί, εφόσον αυτά εμπίπτουν στον κλάδο και την ειδικότητα του υπαλλήλου. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος απασχόλησης δεν θα υπερβαίνει το μέγιστο αριθμό των εκτός έδρας μετακινήσεων που δικαιούται ο υπάλληλος ετησίως.

Άρθρο 92

Επιλογή προϊσταμένων στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Κατά την πρώτη εφαρμογή του ν. 4369/2016 στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, κατά την οποία δεν ισχύουν οι χρονικοί περιορισμοί που αφορούν στην έκδοση προκήρυξης θέσεων προϊσταμένων οργανικών μονάδων της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 και της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του άρθρου 89 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, προκηρύσσονται αρχικά οι θέσεις προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων προκηρύσσονται οι θέσεις προϊσταμένων Διεύθυνσης, οι οποίοι επιλέγονται από τα υπηρεσιακά συμβούλια της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 4369/2016. Η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων Διευθύνσεων ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από το χρόνο έναρξής της. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων Διευθύνσεων, συνεδριάζουν τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του άρθρου 5 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, προκειμένου να επιλέξουν προϊσταμένους Τμημάτων. Η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων Τμημάτων ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την τοποθέτηση προϊσταμένων Διευθύνσεων.

Άρθρο 93

Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 4369/2016

Στο άρθρο 28 του ν. 4369/2016 (Α' 33) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Κατά την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 25, η ισχύς των πινάκων προακτών αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2016 και σε αυτούς εγγράφονται όσοι υπάλληλοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο για την προαγωγή χρόνο υπηρεσίας από 1η Ιανουαρίου 2016 έως την 30ή Απριλίου του επόμενου έτους. Αν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχουν ήδη καταρτιστεί οι πίνακες προακτών του άρθρου 86

του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καταρτίζονται πίνακες προακτών, στους οποίους εγγράφονται οι υπάλληλοι που συμπληρώνουν τον απαιτούμενο για προαγωγή χρόνο από 1.1.2016 έως 30.4.2016, με έναρξη ισχύος των πινάκων αυτών την 1η.1.2016, ανεξάρτητα από την ημερομηνία οριστικοποίησής τους, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ανωτέρω Κώδικα.».

Άρθρο 94

Πρόσληψη υδρονομένων στις Δ.Ε.Υ.Α. και αναπλήρωση μοναδικού στον κλάδο του υπαλλήλου

1. Η πρόσληψη των υδρονομένων άρδευσης από τις Δ.Ε.Υ.Α. πραγματοποιείται, σύμφωνα με το το β.δ. 28.3/15.4.1957 (Α' 60), χωρίς να απαιτείται έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 (Α' 280) ή άλλου οργάνου και κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο ν. 2190/1994 (Α' 28).

Προσλήψεις υδρονομένων άρδευσης που πραγματοποιήθηκαν από τη Δ.Ε.Υ.Α. για την αρδευτική περίοδο τρέχοντος έτους με τη διαδικασία του 28.3/15.4.1957 θεωρούνται νόμιμες.

2. Η πρόσληψη προσωπικού, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 206 του ν. 3584/2007 δεν υπάγεται στην έγκριση της επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 και στα κριτήρια και τη διαδικασία του ν. 2190/1994.

Άρθρο 95

Γονεϊκές άδειες

Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 60 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για τους υπαλλήλους που είναι τρίτεκνοι ή πολύτεκνοι, η ανωτέρω άδεια ανέρχεται σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες για κάθε ημερολογιακό έτος.».

Άρθρο 96

Έλεγχος των κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων Ο.Τ.Α.

Ο έλεγχος των κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ανατίθεται σε ιατρούς των οικείων Ο.Τ.Α. που υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, ειδικότητας Παθολογίας ή Γενικής Ιατρικής ή Δημόσιας Υγείας Ε.Σ.Υ., και ασκείται μετά από εντολή του αρμόδιου προϊστάμενου της Διεύθυνσης Διοικητικού.

Αν δεν υπηρετεί στον οικείο Ο.Τ.Α. ιατρός με τις ανωτέρω ειδικότητες, καθήκοντα ελεγκτή ιατρού μπορούν να ανατεθούν σε ιατρό ειδικότητας Παθολογίας ή Γενικής Ιατρικής με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή σύμβαση μίσθωσης έργου.

Άρθρο 97

Μέσα Ατομικής Προστασίας και μέτρα για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων στους Ο.Τ.Α.

1. Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) και το γάλα των ετών 2012, 2013, 2014, 2015 και 2016, που προβλέ-

πονται στην 53361/11.10.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Β' 1503) και δεν έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αποτιμώνται σε χρήμα, σύμφωνα με την τιμή διαγωνισμού που προκηρύχθηκε ή άλλου διαγωνισμού προγενέστερων ετών που είχε λάβει χώρα για την προμήθεια των ίδιων ειδών και αποδίδονται με τις εξής προϋποθέσεις:

α. να αναγνωρίζεται η οφειλή προς τον εργαζόμενο από τον οικείο Ο.Τ.Α.,

β. να υπάρχουν οι αντίστοιχοι κωδικοί και πιστώσεις στους προϋπολογισμούς των Ο.Τ.Α. των ετών καταβολής,

γ. να μπορεί να πραγματοποιηθεί η καταβολή τους, σε έως και τριάντα έξι (36) μηνιαίες δόσεις.

Οι δικαιούχοι, οι οφειλές, ο αριθμός των δόσεων, καθώς και οποιαδήποτε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Διοικητικού Συμβουλίου κάθε Ο.Τ.Α., η οποία λαμβάνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν επιτρέπεται η αποτίμηση σε χρήμα των Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) και του γάλακτος που προβλέπονται στην κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1.

3. Οι εργαζόμενοι με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, καθώς και οι συμβασιούχοι μίσθωσης έργου των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών που απασχολούνται στις εργασίες που αναφέρονται στην με αριθμό 53361/11.10.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Β' 1503), όπως ισχύει, δικαιούνται των αντίστοιχων Μ.Α.Π., με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην εν λόγω κοινή υπουργική απόφαση.

4. Η παράγραφος 8 του άρθρου 71 του Κώδικα Νόμων για την Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3850/2010 (Α' 84) αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Οι Διοικητικές κυρώσεις και η βεβαίωση και είσπραξη προστίμων δεν εφαρμόζονται για το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ.. Αντί επιβολής προστίμου, ο επιθεωρητής εργασίας συντάσσει αιτιολογημένη έκθεση, την οποία υποβάλλει στους Υπουργούς Εσωτερικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και στον οικείο Υπουργό και ανακοινώνει στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας την οποία αφορά.

Σε περιπτώσεις διαπίστωσης παραβάσεων των διατάξεων της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σε Ο.Τ.Α. και στα νομικά πρόσωπα αυτών, ο επιθεωρητής εργασίας συντάσσει αιτιολογημένη έκθεση με εισήγηση επιβολής του προβλεπόμενου προστίμου, την οποία υποβάλλει στους Υπουργούς Εσωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και κοινοποιεί στον οικείο Ο.Τ.Α. ή στο οικείο νομικό πρόσωπο Ο.Τ.Α.. Σε περίπτωση που, εντός έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της έκθεσης του προηγού-

μενου εδαφίου σε αυτόν, δεν έχει επέλθει συμμόρφωση του οικείου Ο.Τ.Α. ή νομικού προσώπου Ο.Τ.Α., η οποία να προκύπτει από έκθεση του αρμόδιου επιθεωρητή εργασίας, κοινοποιούμενη στον Υπουργό Εσωτερικών, το ποσό του προστίμου παρακρατείται, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους του επόμενου οικονομικού έτους που αναλογούν στον οικείο Ο.Τ.Α.. Σε περίπτωση που η συμμόρφωση του οικείου Ο.Τ.Α. ή νομικού προσώπου Ο.Τ.Α. επέλθει μετά την παρέλευση του διαστήματος των έξι (6) μηνών, το παρακρατηθέν ποσό αποδίδεται μειωμένο κατά το ήμισυ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.».

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών, συγκροτείται Επιτροπή με αντικείμενο την αξιολόγηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για την παροχή Μέσων Ατομικής Προστασίας και τη λήψη μέτρων προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στους Ο.Τ.Α. και την υποβολή πρότασης για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του. Η Επιτροπή αποτελείται από τρεις (3) εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών, τρεις (3) εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών, τρεις (3) εμπειρογνώμονες εγνωσμένου επιστημονικού κύρους ή επαγγελματικής εμπειρίας, σε θέματα πρόληψης επαγγελματικών κινδύνων και ασθενειών ή ιατρικής της εργασίας, έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ) και δύο (2) εκπροσώπους φορέων συνδικαλιστικής εκπροσώπησης των εργαζομένων στους Ο.Τ.Α. πανελλαδικής εμβέλειας. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας και το χρονοδιάγραμμα εργασιών της Επιτροπής.

Άρθρο 98

Επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας

1. Στους δικαιούχους του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, όπως αυτό είχε προβλεφθεί στο άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011 (Α' 226), εξακολουθήσε να καταβάλλεται, σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 4354/2015 (Α' 176), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 54 του ν. 4384/2016 (Α' 78) και εξειδικεύθηκε, κατά ποσό, ανά κατηγορία δικαιούχων και ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις καταβολής, με τις, κατ'εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών, εκδοθείσες και ισχύουσες αποφάσεις, προστίθενται οι μόνιμοι και δόκιμοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου και ορισμένου χρόνου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, που υπάγονται στις ειδικότητες ή παρέχουν τις εργασίες που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες της παραγράφου 2.

2. Στην κατηγορία Α' συμπεριλαμβάνεται το προσωπικό που απασχολείται σε συνεργεία απολύμανσης, οι

απολυμαντές, οι εργάτες και τεχνίτες βιολογικού καθαρισμού, οι υδραυλικοί, τεχνίτες και εργάτες που απασχολούνται στην κατασκευή και συντήρηση δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και τηλεθέρμανσης, στα αντλιοστάσια αποχέτευσης, το προσωπικό που απασχολείται στην εποπτεία καθαριότητας, το προσωπικό καθαριότητας εσωτερικών χώρων, το νοσηλευτικό προσωπικό, οι οδηγοί, χειριστές και εργάτες αποφρακτικών μηχανημάτων, οι εργάτες και τεχνίτες ψεκασμού, οι εργάτες κοπής ψηλών δένδρων, οι σιδεράδες - αλουμινάδες, καθώς και οι εργάτες καθαριότητας των δημοτικών νεκροταφείων.

Στην κατηγορία Β' συμπεριλαμβάνονται οι μηχανοτεχνίτες, οι ηλεκτροτεχνίτες, οι βαφείς και οι φανοποιοί.

Στην κατηγορία Γ' συμπεριλαμβάνεται το εποπτικό προσωπικό (μηχανικοί Π.Ε. και Τ.Ε.) που απασχολείται στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων.

3. Το ποσό του επιδόματος για τους ανωτέρω υπαλλήλους ορίζεται, ανά κατηγορία, ως εξής:

α) Για την κατηγορία Α', σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ μηνιαίως.

β) Για την κατηγορία Β', σε εβδομήντα (70) ευρώ μηνιαίως.

γ) Για την κατηγορία Γ', σε τριάντα πέντε (35) ευρώ μηνιαίως.

4. Το ανωτέρω επίδομα καταβάλλεται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι αυτού προσφέρουν υπηρεσία με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στους χώρους και στις ειδικότητες που δικαιολογούν την καταβολή του. Επίσης καταβάλλεται, για όσο διάστημα οι δικαιούχοι υπάλληλοι τελούν σε θεσμοθετημένες άδειες (κανονικές, συνδικαλιστικές, εκτός από τις περιπτώσεις πλήρους απαλλαγής από τα καθήκοντα ή την εργασία τους για συνδικαλιστικούς λόγους, ειδικές, εκπαιδευτικές μικρής διάρκειας έως δύο (2) μηνών, διευκόλυνσης υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις, μητρότητας και ανατροφής παιδιού), σε βραχυχρόνια αναρρωτική άδεια έως έξι (6) ημέρες κατ'έτος, καθώς και αναρρωτική άδεια που χορηγείται από δημόσια νοσοκομεία, κέντρα υγείας του Δημοσίου, πανεπιστημιακές κλινικές, νοσηλευτικούς σχηματισμούς φορέων κοινωνικής ασφάλισης και ιδιωτικές κλινικές, εφόσον έχει προηγηθεί νοσηλεία σε αυτές, η οποία αποδεικνύεται με σχετικά παραστατικά (εισαγωγή, εξιτήριο, σχετικές γνωματεύσεις). Για τη συνδρομή όλων των ανωτέρω προϋποθέσεων εκδίδεται κάθε μήνα βεβαίωση του οικείου προϊσταμένου, η οποία συνοδεύει τη μισθοδοτική κατάσταση. Σε περίπτωση απομάκρυνσης των υπαλλήλων για οποιονδήποτε λόγο από τα καθήκοντα, τις θέσεις, τις συνθήκες εργασίας οι οποίες δικαιολογούν τη χορήγηση του επιδόματος, διακόπτεται ισοχρόνως η καταβολή του με ευθύνη του οικείου προϊσταμένου.

5. Δαπάνες για την καταβολή του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, σε όσους καθίστανται δικαιούχοι αυτού, σύμφωνα με την παράγραφο 1, θεωρούνται νόμιμες, εφόσον έχουν πληρωθεί οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4.

6. Οι δικαιούχοι του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, σύμφωνα με διατάξεις νόμων και υπουργικών αποφάσεων που βρίσκονται σε ισχύ, δεν θίγονται.

Άρθρο 99

Θέματα Δημοτικών Αστυνομικών - Άρση δυσμενών συνεπειών από τη διαθεσιμότητα και την υποχρεωτική κινητικότητα

1. Οι αποδοχές των πρώην δημοτικών αστυνομικών που επανήλθαν στις υπηρεσίες τους ή μετατάχθηκαν σε άλλες θέσεις του οικείου δήμου ή σε άλλους φορείς, δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 14 και 19 του ν. 4325/2015 (Α' 47), καταβάλλονται από 11.5.2015.

2. Εξαιρείται από την περικοπή η υπερβάλλουσα μείωση (προσωπική διαφορά) του άρθρου 29 του ν. 4024/2011 των υπαλλήλων που μετατάσσονται ή μεταφέρονται στους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τις υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, των υπαλλήλων που έχουν μεταταγεί, στο πλαίσιο της ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας του άρθρου 30 του ν. 4223/2013 (Α' 287), όπως ισχύει, σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, των δημοτικών αστυνομικών, των σχολικών φυλάκων, καθώς και όσων μετατάχθηκαν σε άλλες υπηρεσίες μετά τη θέση τους σε καθεστώς διαθεσιμότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 4093/2012 (Α' 222), 4172/2013 (Α' 167), 4199/2013 (Α' 216), 4316/2014 (Α' 270) και 4257/2014 (Α' 93), των σχολικών φυλάκων που μετατάχθηκαν υποχρεωτικά σε νοσοκομεία, των πρώην δημοτικών αστυνομικών που παρέμειναν στις υπηρεσίες των σωφρονιστικών καταστημάτων ή όσων επανήλθαν στις υπηρεσίες τους, σύμφωνα με τα άρθρα 14, 17 και 21 του ν. 4325/2015 (Α' 47), συμπεριλαμβανομένων των απασχολούμενων σε προσωποπαγείς θέσεις κλάδου ΥΕ καθαριστριών, που συστήθηκαν κατ'εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και σε μετατάξεις ή μεταφορές υπαλλήλων που διενεργήθηκαν σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, σύμφωνα με τα άρθρα 74, 78, 181 και 182 του ν. 3584/2007 (Α' 143) και 246 του ν. 3852/2010 (Α' 87), εκτός αυτών περί ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας. Η εξαίρεση από την περικοπή της υπερβάλλουσας μείωσης, σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, ισχύει αναδρομικά από την έναρξη ισχύος των διατάξεων, σύμφωνα με τις οποίες επήλθε, ανά περίπτωση, η περικοπή.

3. Η περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4325/2015 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. β) Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να αποφασιστεί η μη επανασύσταση Υπηρεσίας Δημοτικής Αστυνομίας. Στην περίπτωση αυτή οι θέσεις δημοτικών αστυνομικών που είχαν επανασυσταθεί καταργούνται και όσοι τις κατείχαν κατατάσσονται σε άλλες υπηρεσίες των οικείων δήμων, σε κλάδους της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας, με βάση τα τυπικά προσόντα που κατέχουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Εφόσον έχουν τοποθετηθεί, σύμφωνα με άλλες ρυθμίσεις σε θέση άλλου κλάδου, μπορούν είτε να παραμείνουν στις θέσεις αυτές, εφόσον το επιθυμούν είτε, κατόπιν αίτησης που κατατίθεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, να καταλάβουν θέσεις από τις προβλεπόμενες των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 2. Με απόφαση του Υπουργού

Εσωτερικών κατατάσσονται με βάση τα τυπικά προσόντα που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης και οι πρώην δημοτικοί αστυνομικοί που τοποθετήθηκαν σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών.».

4. Υπάλληλοι, πρώην δημοτικοί αστυνομικοί, οι οποίοι, σύμφωνα με τους οριστικούς πίνακες διάθεσης της Ανακοίνωσης 5/2013 του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, υπηρετούν σε Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας, αλλά σε διαφορετική περιφερειακή ενότητα από αυτήν στην οποία υπηρετούσαν πριν τεθούν σε διαθεσιμότητα, μπορούν να μεταταγούν, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, σε υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στον ίδιο δήμο ή περιφερειακή ενότητα όπου υπηρετούσαν πριν τεθούν σε διαθεσιμότητα, εφόσον καταθέσουν σχετική δήλωση, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, στη Διεύθυνση Προσωπικού/ Διοικητικού της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

5. Υπάλληλοι, πρώην δημοτικοί αστυνομικοί, οι οποίοι, σύμφωνα με τους οριστικούς πίνακες διάθεσης της Ανακοίνωσης 5/2013 Ανακοίνωσης του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης υπηρετούν σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά σε διαφορετική περιφερειακή ενότητα από αυτήν στην οποία υπηρετούσαν πριν τεθούν σε διαθεσιμότητα, δύνανται να μεταταγούν, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών στον ίδιο δήμο ή περιφερειακή ενότητα όπου υπηρετούσαν πριν τεθούν σε διαθεσιμότητα, εφόσον καταθέσουν σχετική δήλωση, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, στη Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού του Υπουργείου Οικονομικών.

6. Προϊστάμενοι στις οργανικές μονάδες υπηρεσιών Δημοτικής Αστυνομίας τοποθετούνται υπάλληλοι ΠΕ και ΤΕ του κλάδου Δημοτικών Αστυνομικών. Σε περίπτωση μη ύπαρξης υπαλλήλων των ανωτέρω ειδικοτήτων, ως προϊστάμενοι δύνανται να τοποθετούνται υπάλληλοι και άλλων κλάδων των κατηγοριών αυτών.

Άρθρο 100

Παύση πειθαρχικών και ποινικών δίωξεων δημοτικών υπαλλήλων και αρμοδίων προς διορισμό οργάνων των Ο.Τ.Α. για μη χορήγηση στοιχείων εργαζομένων

1. Παύουν οριστικά οι πειθαρχικές δίωξεις που ασκήθηκαν βάσει της παραγράφου 5 της υποπαραγράφου Ζ.4 του άρθρου Πρώτου ν. 4093/2012 (Α' 222) κατά δημοτικών υπαλλήλων και αρμοδίων προς διορισμό οργάνων των Ο.Τ.Α., οι οποίοι δεν παρέδωσαν στοιχεία για τους εργαζόμενους των Ο.Τ.Α. στο πρώην Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Ασκηθείσες πειθαρχικές διαδικασίες για την αιτία αυτή, θεωρούνται ως μη γενόμενες και τυχόν επιβληθείσες πειθαρχικές ποινές προστίμου διαγράφονται.

2. Παύουν οριστικά οι ποινικές δίωξεις που ασκήθηκαν για την αιτία της παραγράφου 1 και τυχόν εκκρεμείς υποθέσεις τίθενται στο αρχείο.

3. Οι παράγραφοι 4 και 5 της υποπαραγράφου Ζ.4 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) καταργούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 101

Καταβολή μισθοδοσίας προσωπικού της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής»

1. Οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, εφόσον η χρηματοδότηση της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» δεν επαρκεί για την κάλυψη των δαπανών μισθοδοσίας και ασφαλιστικών εισφορών του προσωπικού τους, που απασχολείται σε αυτή με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για τον ετήσιο κύκλο 2016-2017, καλύπτουν τις δαπάνες αυτές από κάθε είδους τακτικά ή έκτακτα ανειδίκευτα έσοδά τους.

2. Αν η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 αδυναμία των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, οφείλεται στη μη ομαλή ροή χρηματοδότησης της Δράσης, οι δαπάνες μισθοδοσίας και ασφαλιστικών εισφορών μπορούν να αντιμετωπίζονται επίσης από κάθε είδους τακτικά ή έκτακτα ανειδίκευτα έσοδά τους, τα οποία αναπληρώνονται κατά το μέρος της διενεργηθείσας δαπάνης, όταν περιέλθει η σχετική χρηματοδότηση, τηρουμένων των κείμενων περί αναμορφώσεων του προϋπολογισμού τους διατάξεων.

Άρθρο 102

Νομική στήριξη υπαλλήλων Ο.Τ.Α.

Η περίπτωση στ' της παρ. 5 του άρθρου 244 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών υποχρεούνται να παρέχουν νομική υποστήριξη στους υπαλλήλους που υπηρετούν σε αυτούς, ενώπιον των Δικαστηρίων ή των Δικαστικών Αρχών, σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή άσκησης ποινικής δίωξης αυτών για αδικήματα που τους αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους. Η ανωτέρω νομική υποστήριξη δεν παρέχεται σε περίπτωση ποινικής δίωξης αυτών ύστερα από καταγγελία εκ μέρους της Υπηρεσίας. Η νομική εκπροσώπησή τους συντελείται από δικηγόρο του δήμου ή της περιφέρειας, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου προς τον οικείο δήμαρχο ή περιφερειάρχη, θετική εισήγηση της Υπηρεσίας και απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Αν δεν υπηρετεί δικηγόρος με πάγια έμμισθη εντολή, η εκπροσώπηση γίνεται από πληρεξούσιο δικηγόρο, σύμφωνα και με τις διατάξεις των άρθρων 72 και 176 αντιστοίχως. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και για τους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών.».

Άρθρο 103

Ρύθμιση θεμάτων μουσικών Ο.Τ.Α.

1. Οι μουσικοί μέλη των συμφωνικών ορχηστρικών συνόλων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των νομικών προσώπων

αυτών, κατατάσσονται, με πράξη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, στις ειδικές κατηγορίες Αρχιμουσικός, Εξάρχων, Κορυφαίος Α', Κορυφαίος Β' Μουσικός, βάσει του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.), ο οποίος καταρτίζεται, εντός προθεσμίας ενός (1) έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, σύμφωνα με το π.δ. 315/1992 (Α' 160), όπως αυτό ισχύει για τις κρατικές συμφωνικές ορχήστρες.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, καθορίζονται η προθεσμία κατάρτισης και το αναγκαίο περιεχόμενο των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας των λοιπών, πλην των συμφωνικών, μουσικών συνόλων (όπως Φιλαρμονικές, Χορωδίες, Big Band, Εργαστήρια Ελληνικής Μουσικής) των Ο.Τ.Α. α' βαθμού και νομικών προσώπων αυτών και ιδίως οι οργανικές θέσεις και οι υπηρεσιακές υποχρεώσεις βάσει των οποίων καθορίζεται το ωράριο των υπαγομένων στους Οργανισμούς αυτούς υπαλλήλων. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του προηγούμενου εδαφίου, οι μουσικοί των λοιπών, πλην των συμφωνικών, μουσικών συνόλων κατατάσσονται, με πράξη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, στις ειδικές κατηγορίες του Αρχιμουσικού ή Διευθυντή Χορωδίας (μέχρι δύο, ανά μουσικό σύνολο), του Κορυφαίου και του Μουσικού.

3. Για την κατάταξη στις ειδικές κατηγορίες των προηγούμενων παραγράφων, λαμβάνονται υπόψη κατά σειρά: Τα τυπικά προσόντα διορισμού τους, σύμφωνα με το π.δ. 476/1981 (Α' 132) σε συνδυασμό με την παρ. 8 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 (Α' 47), τα καθήκοντά τους όπως αυτά ορίζονται στην πρόσληψή τους ή προκύπτουν από ισχύουσα, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, πράξη ανάθεσης ή διαπιστώνεται ότι ασκούνται εν τοις πράγμασι με πράξη του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου.

4. Ο μηνιαίος βασικός μισθός των ειδικών κατηγοριών Αρχιμουσικός ή Διευθυντής Χορωδίας, Εξάρχων, Κορυφαίος Α', Κορυφαίος Β', Κορυφαίος και Μουσικός, καθορίζεται, σύμφωνα με το βασικό μισθό του ενιαίου μισθολογίου, κατά τα προβλεπόμενα στο Κεφάλαιο Β' του ν. 4354/2015 (Α' 176) όπως ισχύει, πολλαπλασιαζόμενο επί των κατωτέρω συντελεστών, ανά κατηγορία και στρογγυλοποιούμενο στην πλησιέστερη μονάδα του ευρώ:

Αρχιμουσικός: 1,45
Εξάρχων: 1,40
Κορυφαίος Α': 1,30
Κορυφαίος Β': 1,25
Κορυφαίος: 1,25
Μουσικός: 1,00.

5. Στους μουσικούς των ανωτέρω κατηγοριών χορηγείται ειδικό μουσικό επίδομα ποσού πενήντα (50) ευρώ μηνιαίως.

6. Ως προς τα μισθολογικά θέματα των μουσικών των Ο.Τ.Α., που δεν ρυθμίζονται διαφορετικά με το παρόν, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του ν. 4354/2015.

7. Ειδικά για τον καθορισμό του ωραρίου εργασίας των μουσικών των συμφωνικών ορχηστρικών συνόλων των

Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων αυτών, εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 3 του π.δ. 462/1993 (Α' 199).

8. Οι μουσικοί μέλη των ορχηστρικών και λοιπών μουσικών συνόλων των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων αυτών δικαιούνται, πλέον των λοιπών νομίμων αδειών, εκπαιδευτικής άδειας για το εξωτερικό, εφαρμοζομένων αναλόγως των παραγράφων 1 έως 6 του άρθρου 4 του π.δ. 462/1993.

Άρθρο 104

Παράταση των υπηρεσιών των Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), των Κέντρων Δημέρευσης-Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΕΔΗΦ) και Κέντρων Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων και των αντίστοιχων συμβάσεων του προσωπικού των προγραμμάτων αυτών

1. Η διάρκεια παροχής των υπηρεσιών των «Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων» (ΚΗΦΗ), των «Κέντρων Δημέρευσης-Ημερήσιας Φροντίδας» (ΚΕΔΗΦ) και των «Κέντρων Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων» των φορέων των Ο.Τ.Α., καθώς και των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου του απασχολούμενου προσωπικού, παρατείνονται πέραν της 31ης Μαρτίου 2017 και έως την ένταξη των σχετικών Πράξεων ή την υπογραφή των Συμβάσεων για τις Πράξεις αυτές ή τη μετεξέλιξη αυτών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 του ΕΣΠΑ, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 51 παρ. 4 περίπτωση α' του ν. 4707/2016 (Α' 134) και, σε κάθε περίπτωση, όχι πέραν της 31ης.7.2017. Η παράταση των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου του προηγούμενου εδαφίου, δεν μεταβάλλει τη νομική φύση ή το χαρακτήρα αυτών, ανεξαρτήτως του χρόνου της συνολικής τους διάρκειας και κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετη γενικής και ειδικής διάταξης.

2. Οι δαπάνες για την καταβολή της μισθοδοσίας του απασχολούμενου προσωπικού της ανωτέρω παραγράφου καλύπτονται από πόρους του ΕΣΠΑ 2014-2020. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει δυνατότητα αναδρομικής ισχύος στις αποφάσεις ένταξης των σχετικών Πράξεων, οι εν λόγω δαπάνες καλύπτονται από πόρους του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Άρθρο 105

Μετατάξεις προσωπικού στο Δημόσιο και τους Ο.Τ.Α.

1. Στο άρθρο 33 του ν. 4305/2014 (Α' 237) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 (Α' 226) εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος» με την επιφύλαξη του άρθρου 18 του ν. 4440/2016, όπως ισχύει. Η ισχύς της παρούσας παραγράφου ανατρέχει στο χρόνο έναρξης της ισχύος του ν. 4305/2014.»

2. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 183 του ν. 3584/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν δεν υπάρχει κενή θέση, η μετάταξη γίνεται με μεταφορά θέσης σε ειδικότητα αντίστοιχη του τίτλου σπου-

δών που κατέχει ο μετατασσόμενος ή παρεμφερούς με τις υπάρχουσες του κλάδου μόνιμου προσωπικού, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου. Αποφάσεις που έχουν ληφθεί, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 ή των διατάξεων του άρθρου 183 του ν. 3584/2007 μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος θεωρούνται νόμιμες.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν δεν υπάρχει κενή θέση, η μετάταξη γίνεται με μεταφορά της θέσης, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, κατόπιν αίτησης του υπαλλήλου. Αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 ή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 (Α' 138), μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες.»

Άρθρο 106

Αναγνώριση προϋπηρεσίας εργαζομένων των Ο.Τ.Α.

Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 39 του ν. 4369/2016 μετά τις λέξεις «του άρθρου 70 του ν. 4257/2014 (Α' 93)», προστίθενται οι λέξεις, «καθώς και τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 4223/2013 (Α' 287)».

Άρθρο 107

Προσωπικό αμειβόμενο με την καταβολή αντιτίμου για τις παρεχόμενες υπηρεσίες

Η παρ. 14 του άρθρου 12 του ν. 4071/2012 (Α' 85) αντικαθίσταται ως εξής:

«14. Για την έγκριση πρόσληψης προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου σε υπηρεσίες ανταποδοτικού χαρακτήρα του άρθρου 205 του ν. 3584/2007 (Α' 143), καθώς και την έγκριση πρόσληψης προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και τη σύναψη σύμβασης μίσθωσης έργου, στους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αυτών, συμβασιούχων αμειβόμενων από την καταβολή αντιτίμου και λοιπών αντικαταβολών ή αμειβόμενων, κατά ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%), από την καταβολή διδάκτρων, εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Οι ανωτέρω συμβάσεις εξαιρούνται της υποχρέωσης έγκρισης της Επιτροπής της Π.Υ.Σ. 33/2006, όπως ισχύει.»

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΟΜΙΛΟΙ ΕΔΑΦΙΚΗΣ

Άρθρο 108

Έννοια και Φύση Ε.Ο.Ε.Σ.

Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (στο εξής «Ε.Ο.Ε.Σ.») που έχει την καταστατική του έδρα στην Ελλάδα συνιστάται ως αστική εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του ΑΚ, η οποία λειτουργεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τις ρυθμίσεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 της 5ης Ιουλίου 2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας

(ΕΟΕΣ), όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1082/2006 για τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλούστευση και τη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών των Ομίλων (στο εξής «Κανονισμός»).

Άρθρο 109

Σκοποί και δραστηριότητες Ε.Ο.Ε.Σ.

1. Στο πλαίσιο των σκοπών τους που αφορούν δράσεις σχετικές με την εδαφική συνεργασία, οι Ε.Ο.Ε.Σ. μπορούν να ορισθούν, είτε ως ενδιάμεσοι φορείς για την υλοποίηση ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων, είτε ως Διαχειριστικές Αρχές εφαρμογής προγραμμάτων και κοινών σχεδίων δράσης εφόσον στην περίπτωση αυτή οι Ε.Ο.Ε.Σ. αποτελούνται κατά ποσοστό 75% από Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού, είτε ως τελικοί δικαιούχοι υλοποίησης έργων, σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία.

2. Για τους Ε.Ο.Ε.Σ. εφαρμόζεται το άρθρο 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87), σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου αυτού, καθώς και τα άρθρα 48 και 49 του ν. 4314/2014 (Α' 265).

3. Οι Ε.Ο.Ε.Σ. μπορούν να παρέχουν Τεχνική Υποστήριξη σε φορείς που υλοποιούν έργα ενταγμένα σε Περιφερειακά ή Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ν. 4314/2014.

Άρθρο 110

Σύσταση και συμμετοχή σε Ε.Ο.Ε.Σ.

1. Δήμοι, περιφέρειες, οι ενώσεις, οι σύνδεσμοι και τα δίκτυά τους, το ελληνικό δημόσιο, συμπεριλαμβανομένων και των αποκεντρωμένων διοικήσεων, τα πανεπιστήμια, δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια του στοιχείου β' της παρ. 1 του άρθρου 2 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οργανισμοί δημοσίου δικαίου κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004, και επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, μπορούν να συμμετέχουν σε Ε.Ο.Ε.Σ., σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού.

2. Η συμμετοχή των φορέων της παραγράφου 1 σε Ε.Ο.Ε.Σ. εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 2β του άρθρου 4 του ν. 3345/2005 (στο εξής «Επιτροπή»), στην οποία συμμετέχει και εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Η Επιτροπή αυτή ορίζεται ως αρμόδια αρχή, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 4 του Κανονισμού.

3. Κάθε φορέας από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 1 που επιθυμεί να συμμετέχει σε Ε.Ο.Ε.Σ. γνωστοποιεί εγγράφως στην Επιτροπή του άρθρου αυτού, την πρόθεσή του να συμμετάσχει σε Ε.Ο.Ε.Σ., αποστέλλοντας αντίγραφο της προτεινόμενης σύμβασης και του προτεινόμενου καταστατικού του.

4. Στις περιπτώσεις των Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την κατα-

στατική τους έδρα στο εξωτερικό, μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων σε Ε.Ο.Ε.Σ., μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την παρέλευση στην Επιτροπή παραδεκτής αίτησης, συνοδευόμενης από τα κείμενα της σύμβασης και του καταστατικού. Η εν λόγω προθεσμία αναστέλλεται αν ζητηθούν από την Επιτροπή πλείονες πληροφορίες.

5. Στις περιπτώσεις των Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα, κατατίθεται στην Επιτροπή αίτηση, συνοδευόμενη από τα κείμενα της σύμβασης και του καταστατικού, και, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, εγκρίνεται από τον Υπουργό Εσωτερικών η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και υποχρεωτικά το κείμενο της σύμβασης. Η προθεσμία της παραγράφου 4 δεν έχει ισχύ στις περιπτώσεις αυτές.

6. Αν η Επιτροπή κρίνει αιτιολογημένα πως η συμμετοχή προτιθέμενου μέλους σε Ε.Ο.Ε.Σ. δεν είναι σύμφωνη με τον Κανονισμό ή το εθνικό δίκαιο, λαμβανομένων υπόψη των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων του προτιθέμενου μέλους ή ότι η συμμετοχή αυτή δεν δικαιολογείται για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή γενικής πολιτικής της χώρας, ο Υπουργός Εσωτερικών, με απόφασή του, μπορεί, αιτιολογημένα, να απορρίψει το σχετικό αίτημα.

7. Στην περίπτωση εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέλους από τρίτη χώρα, κατά την έννοια του άρθρου 3α του Κανονισμού, για τη συμμετοχή του σε Ε.Ο.Ε.Σ. που έχει την καταστατική έδρα του στην Ελλάδα, με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής ως προς την πλήρωση των σχετικών όρων του Κανονισμού, ο Υπουργός Εσωτερικών είναι αρμόδιος να εγκρίνει την ένταξη του μέλους αυτού.

8. Ο Ε.Ο.Ε.Σ. αποκτά νομική προσωπικότητα από την ημερομηνία της καταχώρησης του καταστατικού του στο Πρωτοδικείο της έδρας του, κατόπιν λήψης της σχετικής απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών και αιτήσεως των μελών του.

9. Ο Ε.Ο.Ε.Σ. οφείλει εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την καταχώρηση του καταστατικού να αποστείλει αίτημα στην Επιτροπή των Περιφερειών για καταχώρηση ανακοίνωσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη σύσταση του Ε.Ο.Ε.Σ., κοινοποιώντας το αίτημα αυτό στην ανωτέρω Επιτροπή. Κάθε φορέας που συμμετέχει σε Ε.Ο.Ε.Σ. με καταστατική έδρα σε άλλο κράτος - μέλος, ενημερώνει το Μητρώο των Ε.Ο.Ε.Σ. του άρθρου 108, καθώς και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη σύμβαση και το καταστατικό, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών, από την καταχώρηση ή δημοσίευση του καταστατικού του Ε.Ο.Ε.Σ., στον οποίο συμμετέχει.

10. Οποιαδήποτε τροποποίηση της σύμβασης και κάθε τροποποίηση του καταστατικού, που συνεπάγεται αμέσως ή εμμέσως την τροποποίηση της σύμβασης, εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων.

11. Υφιστάμενες ενώσεις φορέων, δίκτυα πόλεων και άλλες μορφές συνεργασίας με οποιαδήποτε νομική προσωπικότητα και αν λειτουργούν, που επιδιώκουν σκοπούς συναφείς με αυτούς του Ε.Ο.Ε.Σ. και έχουν την

καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα, μπορούν να μετατραπούν σε Ε.Ο.Ε.Σ., ύστερα από απόφαση του οργάνου διοίκησής τους και έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών κατά τα ανωτέρω οριζόμενα.

12. Ο Υπουργός Εσωτερικών είναι αρμόδιος για την εφαρμογή των άρθρων 13 και 14 του Κανονισμού, μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής.

Άρθρο 111

Μητρώο Ε.Ο.Ε.Σ.

1. Στην Επιτροπή τηρείται Μητρώο Ε.Ο.Ε.Σ.. Στο Μητρώο καταγράφονται τα στοιχεία των Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν καταστατική έδρα στην Ελλάδα, καθώς επίσης και τα στοιχεία φορέων που συμμετέχουν σε Ε.Ο.Ε.Σ. με καταστατική έδρα σε άλλο κράτος - μέλος. Ειδικότερα, στο Μητρώο καταγράφονται η επωνυμία και η έδρα τους, οι στόχοι και τα καθήκοντά τους, το καταστατικό και η σύμβασή τους, το προσωπικό τους, η συμμετοχή τους σε εθνικά ή ευρωπαϊκά προγράμματα, τα έργα που αναλαμβάνουν, η πορεία υλοποίησης των αναληφθέντων έργων, καθώς και η εν γένει δραστηριότητα των Ε.Ο.Ε.Σ..

2. Οι Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν εγγράφως την Επιτροπή δύο φορές κατ' έτος (μέσα στο 1ο δεκαπενθήμερο του 1ου και του 7ου μήνα) ή όποτε τους ζητηθεί από την Επιτροπή για οτιδήποτε αφορά τη δράση και τη λειτουργία τους. Αντίστοιχη υποχρέωση έχουν και οι φορείς που είναι μέλη Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την καταστατική τους έδρα σε άλλο κράτος, σε ό,τι αφορά τη δράση που τα ίδια αναλαμβάνουν.

Άρθρο 112

Προσωπικό Ε.Ο.Ε.Σ.

1. Για τις ανάγκες εκπλήρωσης των καθηκόντων των Ε.Ο.Ε.Σ., μπορεί να αποσπάται σε αυτούς προσωπικό το οποίο υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας σε υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση όπως εκάστοτε οριοθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, ύστερα από αίτηση του Ε.Ο.Ε.Σ., σύμφωνη γνώμη του οργάνου διοίκησης του οικείου φορέα και γραπτή συγκατάθεση του υπαλλήλου που αποσπάται.

2. Αν η απόσπαση αφορά σε υπάλληλο που υπηρετεί σε Ο.Τ.Α. - μέλος του Ε.Ο.Ε.Σ., η απόφαση εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου με σύμφωνη γνώμη του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη.

3. Η διάρκεια της απόσπασης σε κάθε περίπτωση είναι διετής με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης. Οι αποδοχές αυτών που αποσπώνται για τις ανάγκες των Ε.Ο.Ε.Σ. βαρύνουν τον οικείο φορέα από τον οποίο αποσπώνται, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4354/2015.

4. Για την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ε.Ο.Ε.Σ. είναι δυνατή η πρόσληψη τεχνικού και επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με το καταστατικό τους.

Άρθρο 113

Οικονομική Διαχείριση -Έλεγχος Ε.Ο.Ε.Σ.

1. Οι Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα:

α) Καταρτίζουν ετήσιο προϋπολογισμό, ο οποίος εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών των, και στον οποίο εγγράφεται το σύνολο των εσόδων και εξόδων τους. Σε ξεχωριστό κεφάλαιο του προϋπολογισμού αναγράφονται οι λειτουργικές και επενδυτικές δαπάνες τους.

β) Για την οικονομική διοίκηση και τη διαχείριση της περιουσίας τους, τηρούν διπλογραφικά βιβλία, ανεξαρτήτως του ύψους των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων τους. Τα βιβλία αυτά τηρούνται, σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

2. Οι ετήσιες εισφορές των μελών των Ε.Ο.Ε.Σ., οι οποίες προβλέπονται στο καταστατικό τους, αποτελούν νόμιμες δαπάνες αυτών. Ως προς την απόδοση αποκλειστικά και μόνον των ανωτέρω εισφορών, ειδικότερα των Ο.Τ.Α. - μελών τους, ισχύει η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 249 του ν. 3463/2006.

3. Για τις δράσεις του Ε.Ο.Ε.Σ. που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εφαρμόζεται η κείμενη νομοθεσία περί ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης κεφαλαίων που χορηγεί η Ένωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4314/2014 (Α' 265) και των σχετικών Κανονισμών.

4. Διαχειριστικός έλεγχος:

α) Ο τακτικός διαχειριστικός έλεγχος διενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές που επιλέγονται και διορίζονται από τη Γ.Σ. του Ε.Ο.Ε.Σ.. Στην ίδια απόφαση ορίζεται και η αμοιβή τους, η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ε.Ο.Ε.Σ..

β) Ο έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται σε Ε.Ο.Ε.Σ. από δημοσιονομικούς ελεγκτές του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 114

Καταργούμενες διατάξεις

Η παρ. 4 του άρθρου 221 του ν. 3463/2006, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 3613/2007, καταργείται.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΗΤΡΩΟ ΠΟΛΙΤΩΝ

Άρθρο 115

Δημιουργία Μητρώου Πολιτών

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών δημιουργείται και τηρείται πληροφοριακό σύστημα με την ονομασία «Μητρώο Πολιτών», το οποίο συγκροτείται από:

α. το σύνολο των στοιχείων του Εθνικού Δημοτολογίου, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 13 του ν. 3274/2004 (Α' 195),

β. το σύνολο των στοιχείων που αφορούν στις ληξιαρχικές πράξεις των Ελλήνων πολιτών και αλλοδαπών,

στους οποίους συμβαίνουν ληξιαρχικά γεγονότα στην Ελλάδα, οι οποίες καταχωρίζονται και τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων του Υπουργείου Εσωτερικών του άρθρου 8Α του ν. 344/1976 (Α' 143) και

γ. το σύνολο των στοιχείων ληξιαρχικών πράξεων που εισάγονται και τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα του Ειδικού Ληξιαρχείου του ιδίου Υπουργείου, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

2. Η κατάρτιση του Μητρώου Πολιτών αποσκοπεί στη δημιουργία και τήρηση κεντρικής βάσης δεδομένων, στην οποία εντάσσονται τα στοιχεία της παραγράφου 1 και η οποία χαρακτηρίζεται από διαρκή ενημερότητα και πληρότητα δεδομένων.

3. Η βάση δεδομένων Μητρώου Πολιτών δημιουργείται σε αρχικό στάδιο από τη μετάπτωση των στοιχείων που τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 3274/2004, στο πληροφοριακό σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων του Υπουργείου Εσωτερικών του άρθρου 8Α του ν. 344/1976, καθώς και στο πληροφοριακό σύστημα του Ειδικού Ληξιαρχείου του ιδίου Υπουργείου.

4. Πριν από τη μετάπτωση των δεδομένων της προηγούμενης παραγράφου, οι Δήμοι μεριμνούν για την ενσωμάτωση στο πληροφοριακό σύστημα της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 3274/2004 όλων των εκκρεμών εγγραφών δημοτολογίου τους που έχουν καταχωριστεί στις τοπικές βάσεις δεδομένων δημοτολογίου, αλλά δεν έχουν ενσωματωθεί στο ως άνω κεντρικό πληροφοριακό σύστημα.

Άρθρο 116

Λειτουργία, ενημέρωση στοιχείων και διαχείριση Μητρώου Πολιτών

1. Η ενημέρωση και επεξεργασία των στοιχείων που τηρούνται στο Μητρώο Πολιτών και η χορήγηση στους πολίτες των σχετικών πιστοποιητικών διενεργείται από τους εξουσιοδοτημένους χρήστες των αρμόδιων οργανικών μονάδων των Δήμων, των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών ή του Ειδικού Ληξιαρχείου του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Πρόσβαση με δικαίωμα μόνον ανάγνωσης μπορεί να έχουν και εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι οργανικών μονάδων του Υπουργείου Εσωτερικών, κατά λόγο αρμοδιότητας, καθώς και άλλα μονοπρόσωπα ή συλλογικά όργανα, ή δημόσιες υπηρεσίες, εφόσον ενταχθούν στο μητρώο της παραγράφου 5 του άρθρου 119.

2. Στο Μητρώο Πολιτών τηρείται ιστορικό όλων των κινήσεων των εξουσιοδοτημένων χρηστών και των μεταβολών που αυτές επιφέρουν στα πληροφοριακά δεδομένα της κεντρικής βάσης.

3. Η διαχείριση και υποστήριξη της εύρυθμης, αποδοτικής και ασφαλούς λειτουργίας του Μητρώου Πολιτών ανατίθεται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 105/2014 (Α' 172), όπως εκάστοτε ισχύουν. Οι ίδιες υπηρεσίες είναι αρμόδιες και για την παροχή εξουσιοδότησης στους κατά την παράγραφο 1 χρήστες του συστήματος.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζο-

νται οι όροι, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις αφενός της εξουσιοδότησης των χρηστών του Μητρώου Πολιτών και αφετέρου του δικαιώματος πρόσβασης σε αυτό από τους αρμόδιους υπάλληλους του Υπουργείου Εσωτερικών. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι ειδικότεροι κανόνες που αφορούν στη μετάπτωση των δεδομένων, στην εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του, η πολιτική ασφάλειας του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος, οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που αφορούν στην ακεραιότητα, ασφάλεια και προστασία των τηρούμενων πληροφοριακών δεδομένων.

Άρθρο 117

Φιλοξενία πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Πολιτών

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ανατίθεται η φιλοξενία του Μητρώου Πολιτών σε κατάλληλες τεχνολογικές υποδομές τρίτου φορέα του δημόσιου τομέα, εφόσον διασφαλίζονται οι προϋποθέσεις του ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως ισχύει και τα ειδικότερα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που περιλαμβάνονται στην πολιτική ασφάλειας της παραγράφου 4 του άρθρου 117. Οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις της ως άνω ανάθεσης περιλαμβάνονται σε προγραμματική σύμβαση κατά την έννοια του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87), η οποία περιέχει τουλάχιστον τα εξής, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 2 του ν. 2472/1997 (Α' 50):

- α) περιγραφή των τηρούμενων δεδομένων,
- β) επίπεδα υπηρεσιών ασφάλειας και προστασίας συστήματος και δεδομένων,
- γ) αναλυτική περιγραφή τεχνικών και οργανωτικών μέτρων εφαρμογής της πολιτικής ασφάλειας του υπευθύνου επεξεργασίας,
- δ) διαδικασίες ελέγχου συμμόρφωσης του εκτελούντα την επεξεργασία προς τους συμβατικούς όρους,
- ε) ρήτρες παραβίασης συμβατικών όρων και
- στ) ακριβή στοιχεία και διαδικασίες ελέγχου τρίτων.

Άρθρο 118

Αξιοποίηση του Μητρώου Πολιτών - διαπιστευμένοι φορείς

1. Διαπιστευμένοι φορείς στο Μητρώο Πολιτών ονομάζονται οι φορείς του Δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, των οποίων τα πληροφοριακά συστήματα διασυνδέονται ηλεκτρονικά και έχουν πρόσβαση σε αυτό μέσω κατάλληλης διαδικτυακής διεπαφής. Η πρόσβαση αφορά μόνο στην ανάγνωση ή άντληση από το Μητρώο Πολιτών των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, όπως αυτές προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

2. Η ανωτέρω πρόσβαση και η επεξεργασία των στοιχείων από τους διαπιστευμένους φορείς πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2472/1997.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται ο σκοπός της παρεχόμενης πρόσβασης στους διαπιστευμένους φορείς, καθώς και τα αρμόδια όργανα ή

υπηρεσίες για την τήρηση των όρων διασύνδεσης και χρήσης του Μητρώου Πολιτών.

4. Οι όροι της προηγούμενης παραγράφου για τη διασύνδεση και χρήση του Μητρώου Πολιτών καθορίζονται λεπτομερώς σε πρωτόκολλα συνεργασίας που καταρτίζονται και υπογράφονται μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και του νομίμου εκπροσώπου εκάστου διαπιστευμένου φορέα. Ειδικότερα, καθορίζονται ο σκοπός της πρόσβασης, τα στοιχεία του Μητρώου Πολιτών στα οποία παρέχεται πρόσβαση, ο τρόπος αξιοποίησης και χρήσης αυτών, οι ειδικότεροι όροι της διασύνδεσης των πληροφοριακών συστημάτων και οι ειδικότερες παρεχόμενες μέσω αυτού υπηρεσίες.

5. Φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν πρόσβαση με χρήση υπηρεσιών διαδικτύου (web services) στα πληροφοριακά συστήματα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων και Εθνικού Δημοτολογίου του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 3274/2004 και της παρ. 3 του άρθρου 8Α του ν. 344/1976, εξακολουθούν να έχουν πρόσβαση στα ίδια δεδομένα του Μητρώου Πολιτών με ανάλογο τρόπο και για όσο χρόνο απαιτείται για τη διαπίστευσή τους.

6. Στο Υπουργείο Εσωτερικών τηρείται μητρώο των κατά τα ανωτέρω διαπιστευμένων φορέων. Το μητρώο αυτό δημοσιοποιείται μέσω του διαδικτυακού του τόπου.

Άρθρο 119

Αποδεικτική δύναμη των στοιχείων του Μητρώου Πολιτών

1. Τα στοιχεία αστικής και δημοτικής κατάστασης, καθώς και τα στοιχεία των ληξιαρχικών πράξεων στα οποία έχουν πρόσβαση ή τα οποία αντλούν μέσω διαδικτυακής διεπαφής από το Μητρώο Πολιτών οι κατά το άρθρο 119 διαπιστευμένοι φορείς έχουν πλήρη αποδεικτική ισχύ μόνο για τους σκοπούς εκάστου φορέα.

2. Μετά την οριστική ένταξη στη βάση δεδομένων, σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου 1, τα εκδιδόμενα πιστοποιητικά και βεβαιώσεις του Εθνικού Δημοτολογίου, καθώς και τα αντίγραφα αποσπασμάτων ληξιαρχικών πράξεων που προβλέπονται από τις οικείες ειδικότερες διατάξεις, εκτυπώνονται αποκλειστικά μέσω του Μητρώου Πολιτών, φέρουν χαρακτηριστικό ασφάλειας, που παράγεται αυτόματα από αυτό και έχουν την αποδεικτική δύναμη που τους προσδίδουν οι διατάξεις του άρθρου 9 του π.δ. 497/1991 (Α' 180), του άρθρου 17 του ν. 3274/2004 και του άρθρου 12 του ν. 344/1976, όπως ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 120

Κατάργηση βιβλίων Δημοτολογίου

1. Από την έναρξη της λειτουργίας του Μητρώου Πολιτών παύει η υποχρέωση των Δήμων για την ενημέρωση των χειρόγραφων βιβλίων Δημοτολογίου και των βοηθητικών βιβλίων δημοτολογίων. Τα υπάρχοντα χειρόγραφα κλείνονται με πράξη του Δημάρχου, η οποία προσυπογράφεται από τον αρμόδιο προϊστάμενο του Δήμου για τα Δημοτολόγια και φυλάσσονται επιμελώς στην έδρα του Δήμου.

2. Από την έναρξη της λειτουργίας του Μητρώου Πολι-

τών παύει η υποχρέωση των Δήμων να ενημερώνουν τις υφιστάμενες τοπικές βάσεις δεδομένων δημοτολογίου. Η ενημέρωση των στοιχείων δημοτολογίου και ληξιαρχικών πράξεων γίνεται υποχρεωτικά και αποκλειστικά μέσω επιγραμμικής σύνδεσης (on line) των εξουσιοδοτημένων χρηστών στο κεντρικό πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εσωτερικών «Μητρώο Πολιτών».

3. Μετά την κατά τα ανωτέρω παύση λειτουργίας των τοπικών βάσεων λειτουργίας δημοτολογίου των Δήμων, ως δημοτολόγιο εκάστου Δήμου νοείται το σύνολο των δημοτολογικών εγγραφών αυτού, που είναι καταχωρισμένες στην κεντρική βάση δεδομένων του Μητρώου Πολιτών.

Άρθρο 121

Κατάργηση υποχρέωσης υποβολής πιστοποιητικών σε δημόσιους φορείς

1. Από την έναρξη της λειτουργίας του Μητρώου Πολιτών, η λήψη, επιβεβαίωση και επαλήθευση των στοιχείων αστικής και δημοτικής κατάστασης και των στοιχείων των ληξιαρχικών πράξεων, που απαιτείται από τους φορείς του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, όπως αυτές προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, λαμβάνει χώρα μέσω της πρόσβασης των φορέων αυτών στο Μητρώο Πολιτών, σύμφωνα στα οριζόμενα στο άρθρο 119. Όπου κατά την κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η έκδοση και υποβολή σε φορείς του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα πιστοποιητικών, πράξεων, βεβαιώσεων ή αποσπασμάτων που αφορούν σε στοιχεία αστικής και δημοτικής κατάστασης και στοιχεία ληξιαρχικών γεγονότων των πολιτών, αυτή αντικαθίσταται από την πρόσβαση των φορέων στα δεδομένα του Μητρώου Πολιτών, σύμφωνα με το άρθρο 119.

Άρθρο 122

Πρόσβαση του Πολίτη στο Μητρώο Πολιτών

1. Το Υπουργείο Εσωτερικών σχεδιάζει, αναπτύσσει και θέτει σε λειτουργία σύστημα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης του πολίτη, μέσω του οποίου κάθε πολίτης μπορεί να αποκτά πρόσβαση στις τηρούμενες εγγραφές και τα στοιχεία του Μητρώου Πολιτών που τον αφορούν.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι, προϋποθέσεις και διοικητικές διαδικασίες για την ανάπτυξη, τη λειτουργία και την ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας του εν λόγω συστήματος.

Άρθρο 123

Άσκηση ελέγχου από Εισαγγελικές και Δικαστικές Αρχές

1. Ο προβλεπόμενος από το άρθρο 7 του ν. 344/1976 (Α' 143) έλεγχος διενεργείται και στα τηρούμενα στο Μητρώο Πολιτών στοιχεία ληξιαρχικών πράξεων. Ο έλεγχος αυτός μπορεί να διενεργείται και μέσω κατάλληλης διαδικτυακής διασύνδεσης των αρμόδιων Εισαγγελικών και Δικαστικών Αρχών με το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι διενέργειας του παραπάνω ελέγχου.

Άρθρο 124

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ως προς το Εθνικό Δημοτολόγιο, το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων και το Ειδικό Ληξιαρχείο του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και ως προς την ευθύνη και τις υποχρεώσεις των χρηστών τους, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών συγκροτείται Επιτροπή διαπίστωσης της έναρξης λειτουργίας του Μητρώου πολιτών. Η Επιτροπή εκδίδει διαπιστωτική πράξη, με την οποία διαπιστώνεται η τήρηση των διαδικασιών ορθής μετάπτωσης των δεδομένων των υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων στο νέο σύστημα, η εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος, η ύπαρξη πολιτικής ασφάλειας του συστήματος, η ανάθεση των προβλεπόμενων σε αυτήν ρόλων, ευθυνών και αρμοδιοτήτων και καθορίζεται η επίσημη ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας του συστήματος.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να επανακαθορίζεται ο χρόνος και ο τρόπος αποστολής των πληροφοριακών δεδομένων που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις της παρ. 1 του άρθρου 12 του π.δ. 26/2012 (Α' 57). Στην περίπτωση αυτή καταργείται η υποχρέωση αποστολής ανά δίμηνο των σχετικών καταστάσεων στο Υπουργείο Εσωτερικών για την κατάρτιση των εκλογικών καταλόγων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 125

Σύσταση Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συνιστάται Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Εσωτερικών. Η Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας έχει ως αποστολή τον σχεδιασμό και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών για θέματα που αφορούν στην κτήση και απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας. Παράλληλα, ασκεί αποτελεσματικό συντονισμό, εποπτεία, ιεραρχικό έλεγχο και καθοδήγηση της υπαγόμενης σε αυτήν Διεύθυνσης Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών με το σύνολο των αρμοδιοτήτων και των τμημάτων της, όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 16α του π.δ. 105/2014 (Α' 172).

Στο Υπουργείο Εσωτερικών συνιστάται θέση Ειδικού Τομεακού Γραμματέα Ιθαγένειας με βαθμό 1ο της κατηγορίας ειδικών θέσεων (Ε.Θ.), ο οποίος προΐσταται της Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας. Μέχρι τη θέση σε λειτουργία του Εθνικού Μητρώου Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης του άρθρου 1 του ν. 4369/2016 και τη σύσταση του Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Διοικήσεων του άρθρου 10 του ν. 4369/2016, ο Ειδικός Τομεακός Γραμματέας Ιθαγένειας διορίζεται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών, κατά τις κείμενες διατάξεις για τους Ειδικούς Γραμματείς, η οποία

δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ως Ειδικός Τομεακός Γραμματέας Ιθαγένειας διορίζεται πρόσωπο που διακρίνεται για την επιστημονική του κατάρτιση και την επαγγελματική του ικανότητα σε ζητήματα συναφή με τις αρμοδιότητές του και διαθέτει σημαντική διοικητική εμπειρία, σε θέσεις ευθύνης, σε διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, στοχοθεσία, συντονισμό ομάδων και παρακολούθηση επίτευξης στόχων. Ο Ειδικός Τομεακός Γραμματέας ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο πλαίσιο λειτουργίας της Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας ή ανατίθενται σε αυτήν από άλλες διατάξεις.

Οι διατάξεις που ισχύουν για τους Ειδικούς Τομεακούς Γραμματείς του άρθρου 6 του ν. 4369/2016 (Α' 33), ως ισχύει, εφαρμόζονται και για τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών. Η θητεία του Γραμματέα παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι το διορισμό νέου, η παράταση όμως δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι (6) μήνες. Οι διατάξεις του π.δ. 63/2005 (Α' 98), ως ισχύει, και ιδιαίτερα του άρθρου 53 και των παραγράφων 13 έως 17 του άρθρου 55 αυτού, ισχύουν και για τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα Ιθαγένειας. Το Γραφείο του Ειδικού Τομεακού Γραμματέα στελεχώνεται από υπαλλήλους που προβλέπονται στις κάθε φορά ισχύουσες διατάξεις και επικουρεί τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα στην άσκηση των καθηκόντων του.

2. Η παρ. Γ' του άρθρου 2 του π.δ. 105/2014 (Α' 172) αναριθμείται σε παράγραφο Δ' και προστίθεται νέα παράγραφο Γ', η οποία έχει ως εξής:

«Γ. Στο Υπουργείο Εσωτερικών υπάγεται και η Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας η οποία διαρθρώνεται ως ακολούθως:

α. Γραφείο Ειδικού Τομεακού Γραμματέα.

β. Διεύθυνση Ιθαγένειας.».

3. Η παρ. Δ' του άρθρου 2 του π.δ. 105/2014 (Α' 172) αναριθμείται σε παράγραφο Ε' και αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Ε. Τα Πολιτικά Γραφεία του Υπουργού, του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού, καθώς και τα Γραφεία των Γενικών Γραμματέων, και του Ειδικού Τομεακού Γραμματέα επικουρούν τον Υπουργό, τον Αναπληρωτή Υπουργό και τον Υφυπουργό και τους Γενικούς Γραμματείς, καθώς και τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα, αντίστοιχα, κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, έχουν την επιμέλεια της αλληλογραφίας τους και γενικά οργανώνουν την επικοινωνία αυτών με τις Υπηρεσίες και το κοινό, διέπονται δε σε ό,τι αφορά την οργάνωση και τη λειτουργία τους από την κείμενη νομοθεσία.».

4. Η περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 13 του π.δ. 105/2014 (Α' 172) διαγράφεται.

5. Στο π.δ. 105/2014 (Α' 172) προστίθεται νέο κεφάλαιο ΣΤ' μετά το άρθρο 26 ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Άρθρο 26Α

Αποστολή - Διάρθρωση

1. Η Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας έχει ως αποστολή το σχεδιασμό και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών για θέματα που αφορούν στην κτήση και απώλεια της

ελληνικής ιθαγένειας. Παράλληλα, ασκεί αποτελεσματικό συντονισμό, εποπτεία, ιεραρχικό έλεγχο και καθοδήγηση των υπαγόμενων σε αυτήν οργανικών μονάδων.

2. Στην Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας υπάγεται η Διεύθυνση Ιθαγένειας του άρθρου 16α του παρόντος.».

6. Η περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 3284/2004 (Α' 217), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 του ν. 3838/2010 (Α' 49) και την παρ. 5α του άρθρου 17 του ν. 4456/2017 (Α' 24), αντικαθίσταται ως εξής:

«β. τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, αναπληρούμενο από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ιθαγένειας.».

Η διάταξη της παρούσας παραγράφου ισχύει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του διορισμού του Ειδικού Τομεακού Γραμματέα Ιθαγένειας. Μέχρι την εν λόγω δημοσίευση, ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις.

Άρθρο 126

Σύσταση Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών) Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής.

2. Στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής μεταφέρονται οι υφιστάμενες στο π.δ. 105/2014 (Α' 172), Διευθύνσεις Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης.

3. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής έχει ως στρατηγικό σκοπό το σχεδιασμό, συντονισμό και εποπτεία δημοσίων πολιτικών, θεσμικών δράσεων και αναπτυξιακών εργαλείων που αποβλέπουν στην προαγωγή της οικονομικής αυτοτέλειας των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμών, σύμφωνα με τις συνταγματικές επιταγές. Στο πλαίσιο αυτό επιμελείται και προωθεί τη θέσπιση κανόνων που διέπουν την οικονομική διοίκηση και διαχείριση τους, την περιουσία και τα έσοδα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και την ορθολογική κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), και άλλων εσόδων ή επιχορηγήσεων που προβλέπονται υπέρ αυτών. Παράλληλα διαχειρίζεται το ΠΔΕ του Υπουργείου και τα κάθε είδους αναπτυξιακά προγράμματα που περιλαμβάνονται σε αυτό και αποσκοπούν στην αναπτυξιακή προοπτική των μονάδων της αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμών.

4. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες:

α. Τη Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

β. Τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής.

5. Οι Διευθύνσεις Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής αποτελούνται

από τις οργανικές μονάδες και τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στα οικεία άρθρα του π.δ. 105/2014 (Α' 172), όπως αυτό ισχύει κατά την δημοσίευση του παρόντος νόμου και της κοινής υπουργικής απόφασης 42248/29.12.2016 (Β' 4344).

6. Οι θέσεις Προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης, Διευθύνσεων, Τμημάτων και Γραφείου είναι αυτές που προβλέπονται στα οικεία άρθρα του π.δ. 105/2014 (Α' 172), όπως αυτό ισχύει και της κοινής υπουργικής απόφασης 42248/29.12.2016 (Β' 4344) και στελεχώνονται με τους Προϊσταμένους, τις θέσεις και το προσωπικό που υπηρετεί σε αυτές κατά την δημοσίευση του παρόντος νόμου.

7. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 7 του π.δ. 105/2014, όπως αυτό ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

«1. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης έχει ως στρατηγικό στόχο:

α) Το σχεδιασμό της οργανωτικής διάρθρωσης των υπηρεσιακών μονάδων και των αναγκών σε προσωπικό, καθώς και την κατανομή, εξέλιξη και αξιοποίηση του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού.

β) Το σχεδιασμό, συντονισμό, διαχείριση και εποπτεία των θεμάτων που άπτονται των οικονομικών λειτουργιών του Υπουργείου, την αξιόπιστη παροχή δημοσιονομικών στοιχείων και πληροφοριών που αφορούν τις οικονομικές ροές αρμοδιότητας του Υπουργείου, τον έλεγχο, την εκκαθάριση και εξόφληση των κάθε είδους δαπανών, συμπεριλαμβανομένων και των αποδοχών του προσωπικού του Υπουργείου.

γ) Τον αποδοτικό σχεδιασμό, την υλοποίηση και διαχείριση των προμηθειών και την αποτελεσματική διαχείριση του υλικού, των υποδομών και εγκαταστάσεων του Υπουργείου.

2. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες:

α. Τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών Κεντρικής Υπηρεσίας.

β. Τη Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης.

γ. Το Τμήμα Πολιτικού Σχεδιασμού Έκτακτης Ανάγκης.».

Άρθρο 127

Ρυθμίσεις σχετικές με την Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) Α.Ε.

1. Η παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 1518/1985 (Α' 30) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Το καταστατικό της εταιρείας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες, η δε επ' αυτής εποπτεία ασκείται, σύμφωνα με τους κανόνες της νομοθεσίας αυτής.».

2. Η παρ. 8 του άρθρου 16 του ν. 1518/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Είναι δυνατή η συμμετοχή υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 4270/2014 (Α' 143), σε επιτροπές ή ομάδες εργασίας που συγκροτεί η Εταιρεία για την επιδίωξη των καταστατικών της σκοπών ή την εκπλήρωση των συμβατικών ή άλλων υποχρεώσεων της. Η αποζημίωση των προσώπων αυτών για την ανωτέρω συμμετοχή καθορίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της Εταιρείας, τηρουμένων των

ορίων που θεσπίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4354/2015.».

3. Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. δεν υπάγεται στις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 24 της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94).

Άρθρο 128

Πληρωμές Κοινωνικών Προγραμμάτων από την «Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.»

1. Οι πληρωμές που διενεργούνται από το Δικαιούχο «Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.» προς τους παρόχους και αναδόχους που παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων με αναπηρία, στο πλαίσιο της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», καθώς και προς τους φορείς που συμμετέχουν στα προγράμματα κοινωφελούς χαρακτήρα «Βοήθεια στο Σπίτι» και «Κέντρα Πρόληψης του άρθρου 61 του ν. 3459/2006 (Α' 103)», στο πλαίσιο σχετικών προγραμματικών συμβάσεων, δεν κατάσχονται, δεν υπόκεινται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές του αναδόχου προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα Ασφαλιστικά Ταμεία. Η παρούσα ρύθμιση δεν καταλαμβάνει τα Ν.Π.Ι.Δ. κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

2. Όλοι οι πάροχοι, ανάδοχοι και φορείς των ανωτέρω προγραμμάτων απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκομίδης φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κατά την πληρωμή τους για αυτές τις δράσεις και προγράμματα. Ειδικά, οι ιδιώτες πάροχοι και ανάδοχοι υποχρεούνται να προσκομίζουν ανά τέσσερις μήνες φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα σε ισχύ.

Άρθρο 129

Κάλυψη πάγιων δαπανών Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής

Οι δαπάνες παγίου χαρακτήρα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, καθώς και οι λειτουργικές του δαπάνες, που προκαλούνται από την χρήση των κτιρίων και των υποδομών του Υπουργείου Εσωτερικών, βαρύνουν τις εγκεκριμένες πιστώσεις προϋπολογισμού εξόδων του Υπουργείου Εσωτερικών με μεταφορά του 20% των ανωτέρω δαπανών απολογιστικά δύο φορές ετησίως, από τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής. Το παρόν άρθρο έχει ισχύ από 1.1.2017.

Άρθρο 130

Μετονομασία Περιφερειακής Ενότητας Καρπάθου σε Περιφερειακή Ενότητα Καρπάθου - Κάσου

Το τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης ιβ' της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται, ως εξής:

«Συγκροτείται η Περιφερειακή Ενότητα Καρπάθου - Κάσου που περιλαμβάνει το Δήμο Καρπάθου και το Δήμο Κάσου.».

Άρθρο 131

Τέλεση πολιτικών γάμων

Η παρ. 2 του άρθρου 5 του π.δ. 391/1982 (Α' 73) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε κάθε Δήμο, ο Δήμαρχος ορίζει με πάγια πράξη του, περισσότερες τακτές ημέρες της εβδομάδας, μη αποκλεισμένου του Σαββάτου και της Κυριακής, και ορισμένη ώρα ενάρξεως, για την τέλεση των γάμων για τους οποίους υποβλήθηκαν σχετικές αιτήσεις μέχρι και την προηγούμενη ημέρα. Με την ίδια πράξη του, ο Δήμαρχος μπορεί να ορίζει την τέλεση των πολιτικών γάμων σε περισσότερα του ενός δημοτικά κτίρια ή και σε εξωτερικούς κοινόχρηστους δημοτικούς χώρους. Ο Δήμαρχος μεριμνά για την κατάλληλη διαρρύθμιση και διακόσμηση του χώρου, ώστε να δίνεται στην τελετή του γάμου η επισήμότητα που της ταιριάζει.».

Άρθρο 132

Λειτουργία αμαξοστασίων Δήμων και εγκαταστάσεων εξυπηρετουσών μέσα μαζικής μεταφοράς

Η προθεσμία που ορίζεται με το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3897/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, παρατείνεται μέχρι τις 31.12.2019.

Άρθρο 133

Κέντρα Αποτέφρωσης Νεκρών

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 3448/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η εγκατάσταση και λειτουργία ΚΑΝ επιτρέπεται: α) σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου βαθμού σε εκτάσεις ιδιοκτησίας τους ή που τους έχουν παραχωρηθεί κατά χρήση εντός ή εκτός των διοικητικών τους ορίων, ή σε νομικά πρόσωπα αυτών, σε συνδέσμους των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τους καταστατικούς σκοπούς τους και β) σε ιδιώτες, μετά από λήψη των αδειών της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 3982/2011.».

2. Η παρ. 6 του άρθρου 35 του ν. 3448/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Υγείας ρυθμίζονται ειδικότερα σχετικά ζητήματα, καθώς και ζητήματα με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό.».

Άρθρο 134

Εκποίηση υλικών που προέρχονται από τη διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων και βιοαποβλήτων

1. Οι δήμοι, τα νομικά πρόσωπα αυτών που ασκούν αρμοδιότητες αποκομιδής και διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, δύνανται να εκποιούν με τη διαδικασία της δημοπρασίας, όπως αυτή ορίζεται στις διατάξεις του π.δ. 270/1981 (Α' 77) τα υλικά ή και την τυχόν παραγόμενη ενέργεια που προέρχονται από τη χωριστή συλλογή, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την επεξεργασία και ανάκτηση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) και των βιοαποβλήτων μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού ή διοικητικού συμβουλίου.

2. Για το σκοπό της παραγράφου 1 του παρόντος,

συντάσσεται έκθεση από την Επιτροπή Εκτίμησης του εκάστοτε φορέα, σχετική με τις ποσότητες και τα χαρακτηριστικά των προς διάθεση υλικών ή και της τυχόν παραγόμενης ενέργειας και τον καθορισμό του ελάχιστου ορίου της πρώτης προσφοράς ανά υλικό. Στην περίπτωση που δεν υφίσταται το κατάλληλο προσωπικό για τη συγκρότηση της Επιτροπής, αυτή συγκροτείται στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 99 και 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

3. Τα έσοδα από την εκποίηση των υλικών ή και της τυχόν παραγόμενης ενέργειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο οικείο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, που προέρχονται από τη διαδικασία της παραγράφου 1 του παρόντος, διατίθενται αποκλειστικά για την ενίσχυση της χωριστής συλλογής των Αστικών Στερεών Αποβλήτων και των βιοαποβλήτων και εν γένει για δαπάνες της υπηρεσίας καθαριότητας και φωτισμού, για τα νομικά πρόσωπα στα οποία τέτοια υπηρεσία υφίσταται.

Άρθρο 135

Τροποποίηση άρθρου 82 του β.δ. 24.9/1958 περί απαλλαγών από δημοτικούς και κοινοτικούς φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές

Η παρ. 2 του άρθρου 82 του β.δ. 24.9/1958, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Από τα ανταποδοτικά τέλη, που επιβάλλουν οι δήμοι δεν απαλλάσσονται αυτοί που αναγράφονται στην περίπτωση γ' της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και το ελληνικό δημόσιο από το τέλος ύδρευσης, το τέλος αποχέτευσης, το τέλος χρήσεως υπονόμου και το ειδικό τέλος κύκλου νερού.».

Άρθρο 136

Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 3023/2002 (Α' 146)

Η παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 3023/2002 (Α' 146) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής ή ελλείψεως ή αντικανονικής σύνταξης της κατά την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 16Α αναλυτικής κατάστασης εκλογικών εσόδων και δαπανών, επιβάλλεται πρόστιμο μέχρι το 10% της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.».

Άρθρο 137

Μεταφορά του ειδικού λογαριασμού του ν. 826/1978 (Α' 194) στον Τομέα Προνοίας Αστυνομικών

1. Ο Ειδικός Λογαριασμός που συνεστήθη με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 826/1978 (Α' 194) στο Επικουρικό Ταμείο Ελληνικής Χωροφυλακής (Ε.Τ.Ε.Χ.) μεταφέρεται από το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.) στο οποίο έχει ενταχθεί ο πρώην Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Ελληνικής Χωροφυλακής (Τ.Ε.Α.Ε.Χ.) και εντάσσεται στον Τομέα Πρόνοιας Αστυνομικών (Τ.Π.Α.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης

και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α.).

2. Όπου στο ν. 826/1978 αναφέρεται «Επικουρικό Ταμείο Ελληνικής Χωροφυλακής, Ε.Τ.Ε.Χ.» νοείται εφεξής «Τομέας Πρόνοιας Αστυνομικών Τ.Π.ΑΣ./Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α.».

Άρθρο 138

Κρατήσεις για την ονομασία του Δόκιμου Αστυφύλακα σε Αστυφύλακα και Δόκιμο Αξιωματικού σε Υπαστυνόμο Β'

Οι περιπτώσεις γ' και δ' της υποπαραγράφου 2 της παρ. Γ' του άρθρου 138 του ν. 4052/2012 (Α' 41) αντικαθίστανται ως εξής:

«γ) Η προβλεπόμενη παγία εισφορά (κράτηση) ονομασίας δοκίμου Αστυφύλακα σε Αστυφύλακα και δοκίμου Αξιωματικού σε Υπαστυνόμο Β' των μετόχων των τομέων Τ.Π.ΑΣ. και Τ.Π.Υ.Α.Π. του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α. παρακρατείται σε δεκαοκτώ (18) ισόποσες μηνιαίες δόσεις και αποδίδεται με μέριμνα και ευθύνη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Χρηματικού του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας στον αντίστοιχο δικαιούχο Τομέα.

δ) Η προβλεπόμενη παγία εισφορά (κράτηση) ονομασίας δοκίμου Αξιωματικού σε Υπαστυνόμο Β' των μετόχων των Τομέων Τ.Ε.Α.Ε.Χ. και Τ.Ε.Α.Υ.Α.Π. του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α., παρακρατείται σε δέκα (10) ισόποσες μηνιαίες δόσεις και αποδίδεται με μέριμνα και ευθύνη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Χρηματικού του Α.Ε.Α. στους δικαιούχους Τομείς.».

Άρθρο 139

Μεταβατικές διατάξεις

Η ισχύς του άρθρου 2 του παρόντος αρχίζει με την έναρξη της θητείας των Δημοτικών Συμβουλίων, που θα αναδειχθούν από τις επόμενες Δημοτικές Εκλογές.

Άρθρο 140

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 998/1979

1. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 47Β του ν. 998/1979 (Α' 289) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δάση, δασικές εκτάσεις, καθώς και εκτάσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 3, που εκχερσώθηκαν για γεωργική εκμετάλλευση χωρίς άδεια της οικείας δασικής αρχής μετά την 11η Ιουνίου 1975 και έως την 7η Μαρτίου 2007, υπό την προϋπόθεση ότι διατηρούν τη χρήση αυτή μέχρι σήμερα και εφόσον πληρούνται για τις εκτάσεις αυτές οι προϋποθέσεις της παραγράφου 12 του άρθρου 47, μπορούν να λάβουν έγκριση επέμβασης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 45 και της παραγράφου 2 του άρθρου 47, χωρίς την υποχρέωση τήρησης των προϋποθέσεων της παραγράφου 4 του άρθρου 47, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον ενδιαφερόμενο. Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται και εκτάσεις κηρυγμένες ως αναδασωτέες. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται αποκλειστικά για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση. Μέσα στις ανωτέρω εκτάσεις επιτρέπονται οι κατασκευές που εξυπηρετούν τη γεωργική εκμετάλλευση, όπως δεξαμενές νερού, γεωτρήσεις, μετρητές Δ.Ε.Η., υπόστεγα κατ'

εφαρμογή της σχετικής περί των κατασκευών αυτών νομοθεσίας.».

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 67 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«Όσες από τις εκτάσεις της περίπτωσης α' στερούνται των παραπάνω τίτλων και δεν υπάγονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 3, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αποκλειστικά και μόνο για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση, χωρίς να επιτρέπεται η περαιτέρω αλλαγή χρήσης τους, κατόπιν αδείας του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από εισήγηση του οικείου δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο στο νομό, χορηγούμενης της άδειας επί τη βάσει αιτήσεως του προσώπου που προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επί των εκτάσεων αυτών, δυνάμει τίτλου ιδιοκτησίας μεταγενέστερου μεν της 23ης Φεβρουαρίου 1946, όχι όμως νεότερου των δέκα (10) ετών μέχρι την ημέρα δημοσίευσής του ν. 4280/2014.».

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 67 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 υπάγονται και εκτάσεις που εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945 ή, εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς, του 1960, με αγροτική μορφή που δασώθηκαν μεταγενέστερα, ανεξάρτητα από τη μορφή που απέκτησαν αργότερα και των οποίων το ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι λυμένο έναντι του Δημοσίου με βάση το άρθρο 10 του ν. 3208/2003.».

Άρθρο 141

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3208/2003

Η παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 3208/2003 (Α' 303) αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Μέχρι την κατάρτιση και τήρηση Δασολογίου συστήνεται Επιτροπή Δασολογίου περιοχής αρμοδιότητας της οικείας Διεύθυνσης Δασών, με αρμοδιότητα τον, κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289), ειδικότερο χαρακτηρισμό των περιλαμβανομένων στον αναρτημένο δασικό χάρτη περιοχών δασικού χαρακτήρα. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και αποτελείται από τον Προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης Δασών που αφορά ο δασικός χάρτης ως Πρόεδρο, τον Προϊστάμενο ή δασολόγο ή δασοπόνο του Τμήματος Δασικών Χαρτογραφήσεων της οικείας Διεύθυνσης Δασών ή τον Προϊστάμενο ή δασολόγο ή δασοπόνο του οικείου Δασαρχείου και έναν δασολόγο ή δασοπόνο του οικείου Δασαρχείου ως μέλη. Σε περίπτωση Διεύθυνσης Δασών χωρίς Δασαρχείο, στην Επιτροπή συμμετέχει δασολόγος ή δασοπόνος της οικείας Διεύθυνσης Δασών ή δασολόγος ή δασοπόνος που υπηρετεί σε Διεύθυνση Δασών της οικείας Περιφέρειας. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές των παραπάνω, καθώς και ο Γραμματέας της, ο οποίος είναι υπάλληλος Δ.Ε. των οικείων Δασικών Υπηρεσιών. Κατά των ανωτέρω αποφάσεων μπορεί να υποβληθεί προσφυγή ενώπιον του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών από όποιον έχει έννομο συμφέρον

εντός προθεσμίας σαράντα πέντε (45) ημερών. Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται.»

Άρθρο 142

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3889/2010

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 3889/2010 (Α' 182) προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Για τις εκτάσεις που δεν περιλαμβάνονται στα στοιχεία που περιγράφονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 13, για τις οποίες δεν έχουν ασκηθεί αντιρρήσεις και δεν περιλαμβάνονται στις εξαιρέσεις του παρόντος άρθρου, το περιεχόμενο του αναρτημένου δασικού χάρτη θεωρείται οριστικό και βεβαιώνεται με απόφαση του Διευθυντή της οικείας Διεύθυνσης Δασών ότι δεν έχουν ασκηθεί αντιρρήσεις.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 3889/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μετά την κύρωση του δασικού χάρτη κάθε μεταβίβαση, σύσταση, αλλοίωση και γενικά κάθε μεταβολή των εμπραγμάτων δικαιωμάτων, στις δασικές εν γένει εκτάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13, που περιλαμβάνονται σε αυτόν, είναι άκυρη και ανίσχυρη, αν δεν συνοδεύεται από σχετικό πιστοποιητικό της αρμόδιας υπηρεσίας της οικείας Διεύθυνσης Δασών, με το οποίο βεβαιώνεται ο χαρακτήρας της έκτασης. Το ανωτέρω πιστοποιητικό δεν εκδίδεται για περιοχές του δασικού χάρτη που δεν περιλαμβάνονται στις δασικές εν γένει εκτάσεις.»

3. Στην παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 3889/2010 προστίθεται δεύτερο εδάφιο και αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Για περιοχές που στο δασικό χάρτη δεν αποτελούν δασικές εν γένει εκτάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13, το πιστοποιητικό της προηγούμενης παραγράφου αντικαθίσταται από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) επί του τοπογραφικού διαγράμματος, που συνοδεύει τη σχετική πράξη του συμβολαιογράφου, με την οποία δηλώνεται υπευθύνως από τον συντάκτη του ότι το συγκεκριμένο ακίνητο δεν εμπίπτει στις δασικές εν γένει εκτάσεις. Η συγκεκριμένη υπεύθυνη δήλωση πρέπει να μνημονεύεται στις πράξεις που συντάσσονται από τους συμβολαιογράφους.

Δεν επιτρέπεται η εγγραφή ή η μετεγγραφή των πράξεων αυτών στα οικεία υποθηκοφυλακεία και κτηματολογικά γραφεία, αν δεν έχουν τηρηθεί οι υποχρεώσεις των ανωτέρω παραγράφων.»

4. Προστίθεται νέα παράγραφος 6 στο άρθρο 20 του ν. 3889/2010 ως εξής:

«6. Δυνατότητα χρήσης των στοιχείων του δασικού χάρτη είτε είναι αναρτημένος είτε κυρωμένος μερικά ή ολικά, παρέχεται σε κάθε δημόσια αρχή μέσω του ειδικού διαδικτυακού τόπου της παραγράφου 11 του άρθρου 13. Αν απαιτείται από κείμενες διατάξεις, εξαιρουμένης της διάταξης της παραγράφου 4, η βεβαίωση του δασικού εν γένει ή μη χαρακτήρα έκτασης ενώπιον του Δημοσίου, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των υπηρεσιών και φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α' 65), όπως εκάστοτε ισχύει, αυτή

πραγματοποιείται με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) επί του τοπογραφικού διαγράμματος, που αφορά το συγκεκριμένο ακίνητο από τον συντάκτη του. Στη δήλωση αναφέρεται υποχρεωτικά αν ο χαρακτηρισμός της έκτασης ως δασικής ή μη έχει προσωρινή ή οριστική ισχύ, ανάλογα με το στάδιο στο οποίο βρίσκεται ο δασικός χάρτης.»

Άρθρο 143

Προσθήκη νέας παραγράφου 23 στο άρθρο 52 του ν. 4280/2014

Στο άρθρο 52 «Μεταβατικές διατάξεις» του ν. 4280/2014 (Α' 159) προστίθεται νέα παράγραφος 23 ως εξής:

«23. Μέχρι την κατάρτιση των δασικών χαρτών, για τις εκτάσεις που έχουν χαρακτηριστεί τελεσιδικώς ως υπαγόμενες στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας πριν από τις 8.8.2014 και είναι τεχνητές δασικές φυτείες της περίπτωσης γ' της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από την οικεία δασική αρχή κατόπιν αιτήματος των ιδιοκτητών των εκτάσεων ή αυτεπαγγέλτως από τον οικείο Δασάρχη, προκειμένου να προσδιορισθούν ως τεχνητές δασικές φυτείες που δημιουργούνται από τους ιδιοκτήτες τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979. Η διαπιστωτική πράξη αναρτάται εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοσή της στο διαδικτυακό τόπο του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 998/1979. Η πλήρης γνώση για κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο προκειμένου αυτός να ασκήσει οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα κατά της ανωτέρω πράξης, τεκμαίρεται από την ανάρτηση αυτής στο διαδικτυακό τόπο, αποκλεισμένης της εφαρμογής ειδικότερων διατάξεων περί δημοσίευσης.

Η υποβολή της αίτησης του πρώτου εδαφίου, η διαδικασία έκδοσης της ανωτέρω πράξης του Δασάρχη, καθώς και η προθεσμία άσκησης και η άσκηση ενδίκων βοηθημάτων και μέσω των κατ' αυτής δεν αναστέλλει την πρόοδο της κατάρτισης, θεώρησης και κύρωσης των δασικών χαρτών, εφαρμοζομένων ως προς την αναμόρφωση του οικείου δασικού χάρτη των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3889/2010 (Α' 182).»

Άρθρο 144

Τροποποίηση διάταξης του ν. 4423/2016

1. Η περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 33 του ν. 4423/2016 (Α' 182) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Στην υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 33, μόλις συμπληρωθούν δύο (2) έτη από τότε που τα μέλη του μειώθηκαν κάτω των είκοσι ενός (21) και εφόσον εντός των δύο (2) ετών δεν συμπληρώθηκε ο ως άνω απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός των είκοσι ενός (21) μελών.»

2. Η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4423/2016 αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε ως ακολούθως:

«β) για τη συμπλήρωση του αριθμού των μελών τους ή για τη συγχώνευσή τους με άλλο δασικό συνεταιρισμό εργασίας, εφόσον τα μέλη τους κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ή μετά τη διαγραφή όσων

δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, είναι λιγότερα από είκοσι ένα (21). Αν η συμπλήρωση αυτή δεν επέλθει μέσα στην παραπάνω προθεσμία, λύνονται αυτοδίκαια.».

Άρθρο 145

Τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 52 του ν. 4280/2014

1. Η παρ. 18 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014 (Α' 159) αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε ως εξής:

«18. Η παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3208/2003, πλην του τελευταίου εδαφίου της, καθώς επίσης και η παράγραφος 3 του ιδίου άρθρου καταργούνται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής για τις οριστικά παραχωρηθείσες εκτάσεις ισχύουν οι όροι των παραχωρητηρίων.».

2. Η προθεσμία που προβλέπεται στην παρ. 7 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014 παρατείνεται για τρία (3) έτη από τη λήξη της.

3. Η προθεσμία που προβλέπεται στην παρ. 8 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014 παρατείνεται για τρία (3) έτη από τη λήξη της.

4. Η προθεσμία που προβλέπεται στην παρ. 9 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014, όπως αυτή παρατάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 4414/2016 (Α' 149), παρατείνεται για τρία (3) έτη από τη λήξη της ανωτέρω παράτασης.

5. Η προθεσμία που προβλέπεται στην παρ. 10 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014, όπως αυτή παρατάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4414/2016, παρατείνεται για τρία (3) έτη από τη λήξη της ανωτέρω παράτασης.

Άρθρο 146

Το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 της περίπτωσης β' του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (Α' 176) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι ενστάσεις που υποβάλλονται κατά των αποφάσεων που απορρίπτουν τη συνάφεια των μεταπτυχιακών τίτλων εξετάζονται από ειδική τριμελή επιτροπή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης για τριετή θητεία και αποτελείται από μέλη του Α.Σ.Ε.Π. που προτείνονται από τον Πρόεδρό του. Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία της Επιτροπής.».

Άρθρο 147

Στην παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 3013/2002 (Α' 102) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Για την κάλυψη των αναγκών του Γραφείου του Έλληνα Επιτρόπου στην Ελλάδα συνιστάται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης μία (1) επιπλέον ενιαία θέση Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού Συνεργάτη, η οποία καλύπτεται αποκλειστικά με απόσπαση από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Επιτρέπεται, επίσης, η απόσπαση ενός (1) επιπλέον υπαλλήλου από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης για την κάλυψη αναγκών διοικητικής υποστήριξης. Οι ανωτέρω αποσπάσεις υπαλλήλων από φορείς του δημόσιου τομέα διενεργούνται κατά παρέκκλιση των κείμενων γενικών ή ειδικών διατάξεων, ύστερα

από υπόδειξη του Έλληνα Επιτρόπου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Οι αποδοχές των αποσπασμένων υπαλλήλων καλύπτονται από το φορέα στον οποίο ανήκουν οργανικά.».

Άρθρο 148

Παράταση της προθεσμίας της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4430/2016 (Α' 205)

Η προθεσμία της 30ης.6.2017 που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4430/2016 (Α' 205) παρατείνεται μέχρι και τις 31ης.10.2017. Τυχόν διαγραφή Κοιν.Σ.Επ. εξαιτίας της παρέλευσης της προθεσμίας της 30ης.6.2017, προ της, με το παρόν άρθρο, διδομένης παράτασης είναι άκυρη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

Άρθρο 149

1. Η παρ. 3 του άρθρου 50 του ν. 3528/2007 (Α' 26) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η άδεια της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται και σε υπαλλήλους που έχουν τέκνα που πάσχουν από βαριά νοητική στέρωση ή σύνδρομο Down, καθώς επίσης και σε υπαλλήλους με τέκνα που πάσχουν από Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή (Δ.Α.Δ.) εφόσον αυτά είναι ανήλικα ή είναι ενήλικα αλλά δεν εργάζονται.».

2. Η παρ. 3 του άρθρου 57 του ν. 3584/2007 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η άδεια της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται και σε υπαλλήλους που έχουν τέκνα που πάσχουν από βαριά νοητική στέρωση ή σύνδρομο Down, καθώς επίσης και σε υπαλλήλους με τέκνα που πάσχουν από Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή (Δ.Α.Δ.) εφόσον αυτά είναι ανήλικα ή είναι ενήλικα αλλά δεν εργάζονται.».

Άρθρο 150

Στο τέλος του β' εδαφίου του άρθρου 38 του ν. 4369/2016 (Α' 33) προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Ο διορισμός πραγματοποιείται ανεξαρτήτως τυχόν πρόσθετων προσόντων που προβλέπονται στις οικείες οργανικές διατάξεις των φορέων διορισμού και σε περίπτωση μη ύπαρξης κενών οργανικών θέσεων, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, οι οποίες καταργούνται αυτοδικαίως με την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποχώρηση από αυτές.».

Άρθρο 151

Επικουρικό Προσωπικό Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας

Στο άρθρο 10 του ν. 3329/2005 (Α' 81) προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής:

«10. Για την κάλυψη επιτακτικών αναγκών των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας, του Κέντρου Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Παπάφειο Θεσσαλονίκης και του Θεραπευτηρίου Χρονίων Παθήσεων Ευρυτανίας, καθώς και των παραρτημάτων τους, του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.), του Κέντρου Εκπαίδευσης

και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.) και του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών (Ε.Ι.Κ.), επιτρέπεται η πρόσληψη επικουρικού προσωπικού των κλάδων ΠΕ Νηπιαγωγών, ΠΕ Φυσικής Αγωγής, ΤΕ Βρεφονηπιοκόμων, ΔΕ Προσχολικής Αγωγής Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ, ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ Διερμηνέων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας και ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ Εκπαιδευτών Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, ΠΕ Μουσικής, ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας και ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού.».

Άρθρο 152

Τροποποίηση του άρθρου 68 του ν. 4430/2016 (Α' 205)

Στο άρθρο 68 του ν. 4430/2016 (Α' 205) η παράγραφος 3 αναριθμείται σε 4 και προστίθεται νέα παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Τυχόν αδιάθετα υπόλοιπα έκτακτης επιχορήγησης του έτους 2016 δύνανται να καταβάλλονται εντός του έτους 2017 από τις Περιφέρειες ως επιχορηγήσεις των ειδικώς πιστοποιημένων φορέων της παραγράφου 1, υπό τον όρο της τήρησης του συνολικού ανώτατου ορίου των ήδη εγγεγραμμένων πιστώσεων ανά Περιφέρεια.».

Άρθρο 153

Παράταση Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι»

1. Η διάρκεια του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», που παρατάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 69 του ν. 4430/2016 (Α' 205) μέχρι τις 31.12.2017, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου των απασχολούμενων για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών, που παρατάθηκαν για το ίδιο χρονικό διάστημα, παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι τις 31.12.2019. Οι συμβάσεις των απασχολούμενων του Προγράμματος σε καμία περίπτωση δεν μετατρέπονται σε αορίστου χρόνου, κατά την έννοια της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994 (Α' 28).

2. Για τη χρηματοδότηση και υλοποίηση του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» απαιτείται το ποσό των εξήντα εκατομμυρίων (60.000.000) ευρώ για κάθε πλήρες έτος της παράτασης, το οποίο προέρχεται από:

α) το λογαριασμό της Εισφοράς Αλληλεγγύης συνταξιούχων, που τηρείται στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (Α.Κ.Α.ΓΕ.), μέχρι του ύψους των σαράντα εκατομμυρίων (40.000.000) ευρώ,

β) τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ειδικότερα τον Ειδικό Φορέα 33 - 220 μέχρι του ύψους των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ,

γ) την ειδική εισφορά ασφαλισμένων, που θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 138 του ν. 4052/2012 (Α' 41) για τη χρηματοδότηση του Προγράμματος «Κατ' οίκον Φροντίδα Συνταξιούχων» μέχρι του ύψους των δεκατεσσάρων εκατομμυρίων (14.000.000) ευρώ και

δ) τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών μέχρι του ύψους του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών,

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εσωτερικών προσδιορίζεται η διαδικασία μεταφοράς των μεταβιβαζόμενων πόρων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η διαχείριση των πόρων αυτών και οι διαδικασίες υλοποίησης του Προγράμματος καθορίζονται σε προγραμματική σύμβαση, που υπογράφεται μεταξύ των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Εσωτερικών, του Διοικητή του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.) και της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.).

Άρθρο 154

Τροποποίηση της παρ. 22 του άρθρου 9 του ν. 4052/2012 (Α' 41)

Το τρίτο εδάφιο της παρ. 22 του άρθρου 9 του ν. 4052/2012 (Α' 41) αντικαθίσταται ως εξής:

«Αποζημιώσεις για πρόσθετες αμοιβές, εργασία εξαιρέσιμων ημερών, νυκτερινών ωρών, υπερωριακή απασχόληση προς συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου του προσωπικού των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας, του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών, του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του Κέντρου Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Παπάφειο Θεσσαλονίκης και του Θεραπευτηρίου Χρονίων Παθήσεων Ευρυτανίας, καθώς και των παραρτημάτων τους, καταβάλλονται με χρηματικά εντάλματα που εκδίδονται από τις αρμόδιες οικονομικές τους υπηρεσίες.

Οι αναγκαίες πιστώσεις βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και μεταβιβάζονται με χρηματικά εντάλματα στα νομικά πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης ως προς τα έτη 2016 και 2017. Κατά τον ίδιο τρόπο καταβάλλονται και οι αποζημιώσεις που απορρέουν από την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, οι εφάπαξ αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης, οι πάσης φύσεως αποζημιώσεις και αμοιβές του μόνιμου, του ιατρικού και λοιπού προσωπικού των ανωτέρω φορέων.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.».

Άρθρο 155

Μεταφορά ΑμεΑ

Οι Περιφέρειες δύνανται να αναλαμβάνουν την μεταφορά των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) από τον τόπο διαμονής τους στις εγκαταστάσεις των Πιστοποιημένων Φορέων του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και αντιστρόφως. Για την οργάνωση και εκτέλεση του μεταφορικού έργου του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν αναλογικά τα προβλεπόμενα για μαθητές ΣΜΕΑ στην κοινή υπουργική απόφαση 24001/14.6.2013 (Β' 1449). Η χρηματοδότηση του μεταφορικού έργου θα γίνεται αποκλειστικά από ίδιους πόρους των Περιφερειών, αποκλεισμένης της χρησιμοποίησης

των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων που κατανέμονται στις Περιφέρειες.

Άρθρο 156

Στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 24 του ν. 4479/2017 (Α' 121) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά, για τους ΟΤΑ α' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, εφόσον τα έσοδα της ανταποδοτικής υπηρεσίας δεν επαρκούν για την κάλυψη των δαπανών μισθοδοσίας και ασφαλιστικών εισφορών του εν λόγω προσωπικού, αυτές δύνανται να καλύπτονται σε βάρος των προϋπολογισμών τους, από κάθε είδους γενικά και μη προοριζόμενα, για την κάλυψη συγκεκριμένης δαπάνης, έσοδά τους.».

Άρθρο 157

Παράταση της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3889/2010 (Α' 182)

Στις περιπτώσεις όπου η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3889/2010 (Α' 182) λήγει στις 27.7.2017, η προθεσμία αυτή παρατείνεται από την ημερομηνία λήξης της έως τις 7 Σεπτεμβρίου 2017.

Άρθρο 158

Στην παρ. 3 του άρθρου 3 του ν.1599/1986 «Σχέσεις Κράτους - πολίτη. Ταυτότητες - ΕΚΑ - και λοιπές διοικητικές διατάξεις» (Α' 75), όπως είχε συμπληρωθεί με το άρθρο 39 παρ. 1 του ν. 1832/1989 (Α' 54) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 1988/1991 (Α' 189), το στοιχείο δ' αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. πρόσθετα στοιχεία του κατόχου, πέρα από αυτά που προβλέπονται στην παράγραφο 1, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια».

Άρθρο 159

Προσωρινή μετεγκατάσταση ειδικών κοινωνικών ομάδων

1. Με σκοπό τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης επιτρέπεται η προσωρινή μετεγκατάσταση ειδικών κοινωνικών ομάδων, κατά την έννοια της παρ. 11 του άρθρου 13 του ν. 3212/2003 (Α' 308) και της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 3448/2006 (Α' 57), που διαβιούν σε πρόχειρα ή παράτυπα καταλύματα, σε κατάλληλους οργανωμένους χώρους που διατίθενται αποκλειστικά για το σκοπό αυτόν από το Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή παραχωρούνται από ιδιώτες, κατόπιν κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομίας και Ανάπτυξης. Η κοινή υπουργική απόφαση του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Προσωρινής Μετεγκατάστασης Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων, κατόπιν αιτήματος προς αυτήν του Δήμου, στην εδαφική περιφέρεια του οποίου πρόκειται να λάβει χώρα η προσωρινή μετεγκατάσταση. Η Επιτροπή Προσωρινής Μετεγκατάστασης Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων συνεπικουρείται από τεχνική ομάδα υποστήριξης που συστήνεται από τον κατά περίπτωση αρμόδιο

Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει η ειδική κοινωνική ομάδα.

2. Οι οργανωμένοι χώροι προσωρινής μετεγκατάστασης, προκειμένου να θεωρηθούν κατάλληλοι πρέπει να πληρούν σωρευτικά τουλάχιστον τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) να απέχουν τουλάχιστον 500 μέτρα από αρχαιολογικούς χώρους, αιγιαλούς, εγκαταστάσεις βιολογικής επεξεργασίας - αποβλήτων και άλλες προστατευόμενες περιοχές, όπως αναλυτικά περιγράφονται στην υπουργική απόφαση 12707/22.4.2016 «Δικαιολογητικά και διαδικασία έκδοσης βεβαίωσης καταλληλότητας του άρθρου 4 του ν. 4280/2014» (Β' 1308),

β) να μην βρίσκονται εντός ορίων ρεμάτων, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων και

γ) να υπάρχει δυνατότητα υδροδότησης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης, οδικής πρόσβασης και αποκομιδής απορριμμάτων.

3. Το αίτημα του οικείου Δήμου προς την Επιτροπή της παραγράφου 1 συνοδεύεται από:

α) αιτιολογική έκθεση που αποτυπώνει πλήρως την υφιστάμενη κατάσταση, αναλύει την αναγκαιότητα της προσωρινής μετεγκατάστασης και περιγράφει τις συνοδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της ολιστικής παρέμβασης, σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τις επιμέρους εξειδικεύσεις της,

β) τις αποφάσεις των οργάνων του εκάστοτε αρμόδιου φορέα για τη νόμιμη διάθεση ή παραχώρηση της έκτασης προσωρινής μετεγκατάστασης με επισύναψη των νόμιμων τίτλων κτήσης ή παραχώρησης χρήσης,

γ) βεβαιώσεις των αρμόδιων υπηρεσιών, ως προς τα α', β' και γ' της παραγράφου 2 της παρούσας, σύμφωνα με το Μέρος Β' «Υποβαλλόμενα στοιχεία» της υπουργικής απόφασης 12707/22.4.2016 (Β' 1308) ως εξής:

δ) τεχνική έκθεση που προβλέπει το χώρο μετεγκατάστασης και τις απαιτούμενες προκατασκευασμένες εγκαταστάσεις, περιγραφή των απαιτούμενων υποδομών (αποχέτευσης, ύδρευσης, οδοποιίας, ηλεκτροφωτισμού, αποκομιδής απορριμμάτων κ.λπ.), καθώς και άλλων τυχόν υποστηρικτικών εγκαταστάσεων για την υγιεινή και ασφαλή διαβίωση,

ε) τοπογραφικό διάγραμμα της περιοχής προσωρινής μετεγκατάστασης (έντυπα και ηλεκτρονικά στο κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87),

στ) σχέδιο γενικής διάταξης των εγκαταστάσεων (master plan). Τα παραπάνω σχέδια και διαγράμματα θα πρέπει να έχουν συνταχθεί σε ψηφιακή μορφή, διανυσματικού τύπου και οι συντεταγμένες τους να αναφέρονται στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ '87. Υποβάλλονται ως ψηφιακά αρχεία γεωγραφικών και περιγραφικών πληροφοριών, κατάλληλα για εισαγωγή σε βάσεις/υποδομές γεωχωρικών δεδομένων των οικείων Φορέων, σε ανοικτούς μορφότευπους, σε επεξεργάσιμη (διανυσματικά αρχεία) και σε εκτυπώσιμη μορφή (ψηφιογραφικά - raster αρχεία εικόνας), σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και προδιαγραφές.

4. Η Επιτροπή της παραγράφου 1 συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και η θητεία της είναι διετής. Αποτελείται από εκπροσώπους από τις Υπηρεσιακές μονάδες των συναρμόδιων Υπουργείων, οι οποίες έχουν αρμοδιότητα συναφή με το αντικείμενο της παραγράφου 1. Τα μέλη της Επιτροπής με τους αναπληρωτές τους προτείνονται από τους συναρμόδιους Υπουργούς. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται ο κατά περίπτωση Γενικός ή Ειδικός Γραμματέας, στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει η ειδική κοινωνική ομάδα, της οποίας σκοπεύεται η προσωρινή μετεγκατάσταση.

Έργο της Επιτροπής είναι:

α) η εξέταση της σκοπιμότητας της μετεγκατάστασης και της πληρότητας των αιτημάτων των Δήμων της παραγράφου 3,

β) η έγκριση της μελέτης γενικής διάταξης της προτεινόμενης έκτασης και

γ) η εισήγηση προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας και Ανάπτυξης για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1.

5. Με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 εγκρίνεται η εισήγηση της Επιτροπής Προσωρινής Μετεγκατάστασης Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων επί του αιτήματος του οικείου Δήμου για την προσωρινή μετεγκατάσταση, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής πολεοδομικής ή άλλης διάταξης.

Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου, με την οποία καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις της προσωρινής μετεγκατάστασης, επέχει θέση άδειας χωροθέτησης και ανέγερσης των προκατασκευασμένων εγκαταστάσεων και δεν απαιτείται η έκδοση άδειας δόμησης ή άδειας εργασιών μικρής κλίμακας.

Αναπόσπαστο μέρος αυτής αποτελεί το σχέδιο γενικής διάταξης (master plan) της επιλεγείσας τελικά έκτασης σε κλίμακα 1:500, ακριβές αντίτυπο του οποίου δημοσιεύεται σε φωτοσμίκρυνση μαζί με την ανωτέρω απόφαση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι ανωτέρω παρεκκλίσεις θα ισχύουν όσο διαρκεί η χρήση του παρόντος άρθρου, οι δε προκατασκευασμένες εγκαταστάσεις θα έχουν προσωρινό χαρακτήρα και θα απομακρύνονται μετά την εκπλήρωση του σκοπού τους με ευθύνη του οικείου Δήμου.

6. Ο οικείος Δήμος έχει την ευθύνη, με ίδια μέσα ή με ανάθεση κατά τις διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α' 147), της:

α) εκπόνησης και υλοποίησης των μελετών υποδομών κοινής ωφέλειας,

β) επίβλεψης της τοποθέτησης των οικίσκων και σύνδεσής των με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας και

γ) οργάνωσης και εποπτείας της λειτουργίας των χώρων προσωρινής μετεγκατάστασης, σύμφωνα με κανονισμό λειτουργίας που εκπονεί, μετά την έγκρισή του από τον κατά περίπτωση αρμόδιο Ειδικό ή Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

7. Ο κατά περίπτωση αρμόδιος Ειδικός ή Γενικός Γραμ-

ματέας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης: α) παρακολουθεί την εκπλήρωση ή μη των υποχρεώσεων των οικείων δήμων, όπως αυτές προβλέπονται ανωτέρω και υποβάλλει σχετικές αναφορές στους συναρμόδιους Υπουργούς της παραγράφου 1, β) δύναται να συνιστά ομάδα τεχνικής υποστήριξης από εκπροσώπους των υπηρεσιακών μονάδων της παραγράφου 4, με σκοπό την παροχή βοήθειας προς τους δήμους τόσο κατά το στάδιο της υποβολής του φακέλου του αιτήματος της παραγράφου 3 όσο και για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της παραγράφου 6.

8. Σε περίπτωση που η προσωρινή μετεγκατάσταση των ευπαθών κοινωνικών ομάδων της παραγράφου 1 δεν είναι εφικτή λόγω έλλειψης διαθέσιμου και κατάλληλου χώρου, με κοινή απόφαση των Υπουργών της παραγράφου 1, μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής Προσωρινής Μετεγκατάστασης Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων, δύναται να εγκαθίστανται προσωρινές ή κινητές μονάδες υγιεινής και ατομικής καθαριότητας με κοινόχρηστες τουαλέτες, κοινόχρηστα λουτρά και υποδομές πλύσης ιματισμού, είτε εντός της υφιστάμενης περιοχής εγκατάστασης αυτών είτε σε γειτονική δημόσια, δημοτική ή ιδιωτική έκταση, εφόσον αυτή διατίθεται για το σκοπό αυτόν, ακόμα και όταν δεν έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα του οικείου δήμου.

9. Όλες οι απαιτούμενες δαπάνες για την υλοποίηση της προσωρινής μετεγκατάστασης, τις υποδομές και τη λειτουργία των συγκεκριμένων χώρων του παρόντος καλύπτονται κατά περίπτωση από εθνικούς ή και ευρωπαϊκούς πόρους. Οι λογαριασμοί κοινής ωφέλειας, καθώς και τα ανταποδοτικά τέλη προς τον οικείο δήμο καταβάλλονται από τους ωφελούμενους - μέλη της ειδικής κοινωνικής ομάδας της παραγράφου 1. Στην περίπτωση που δεν ανταποκρίνονται στις ως άνω υποχρεώσεις τους, για τρεις (3) διαδοχικούς εκκαθαριστικούς λογαριασμούς, τότε ο δήμος δύναται να επιβάλει κυρώσεις ή και τη διακοπή της παροχής στεγαστικής υποστήριξης, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 10. Στην περίπτωση αυτή οι οφειλές που έχουν δημιουργηθεί προς τον οικείο Ο.Τ.Α. Α' βαθμού θα καλυφθούν από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του συνόλου της παρούσας ρύθμισης, τα συνοδευτικά έγγραφα και δικαιολογητικά που πρέπει να περιλαμβάνει το αίτημα του οικείου δήμου και οι λεπτομέρειες ως προς τα κριτήρια και τους όρους επιλογής των ωφελουμένων, τους κανόνες διαχείρισης των χώρων μετεγκατάστασης από το φορέα διαχείρισης και τους ωφελούμενους, τις λοιπές υποχρεώσεις των ωφελουμένων και τις κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των ανωτέρω.

Άρθρο 160

1. Στις τραπεζικές συμβάσεις πίστωσης, περιλαμβανομένων των συμβάσεων εκχώρησης και ενεχύρασης, που έχουν συναφθεί από πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς

κομμάτων μέχρι 19.5.2017, καθώς και στις πάσης φύσεως υποχρεώσεις αυτών που έχουν προκύψει μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος και θα προκύψουν εντός του τρέχοντος οικονομικού έτους, εφαρμόζεται, μέχρι τις 31.12.2017, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002 (Α' 146), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του ν. 4304/2014 (Α' 234).

2. Η παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 του ν. 4304/2014 (Α' 234), εφαρμόζεται μέχρι 31.12.2017.

Στην παρ. 3 του άρθρου 39 του ν. 4472/2017 (Α' 74) μετά τη λέξη «αντικαθίσταται» προστίθενται τα εξής: «από 1.1.2018».

3. Η παρ. 6 του άρθρου 39 του ν. 4472/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η παρ. 8 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως προστέθηκε με το άρθρο 5 του ν. 4304/2014, καταργείται από 1.1.2018».

4. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 3023/2002, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 4472/2017, διαγράφονται οι λέξεις «εσόδων και δαπανών».

Άρθρο 161

Θέματα πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης

Το τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 15 του ν. 3938/2011 αντικαθίστανται ως εξής:

«Οι πίνακες επιτυχόντων της παραγράφου 3 του παρόντος ισχύουν για επτά (7) έτη. Όσοι προσλαμβάνονται κατά το χρονικό διάστημα της επταετίας αυτής απαιτείται να έχουν κατά το χρόνο πρόσληψής τους τα προσόντα που προβλέπονται από την προκήρυξη, εκτός της ηλικίας την οποία απαιτείται να έχουν κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης.»

Άρθρο 162

Ρυθμίσεις για την επιτάχυνση της κτηματογράφησης

1.α. Προκειμένου να καλυφθούν πρόσκαιρες και επείγουσες ανάγκες, η εταιρία «Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Ανώνυμη Εταιρεία» (Ε.Κ.Χ.Α. Α.Ε.) δύναται να προσλαμβάνει προσωπικό με συμβάσεις μίσθωσης έργου. Για τις εν λόγω προσλήψεις, εκδίδεται προκήρυξη από την εταιρία μετά από έλεγχο νομιμότητας που διενεργεί το Α.Σ.Ε.Π. και περιλαμβάνει τον αριθμό ανά ειδικότητα του προσωπικού που θα προσληφθεί, καθώς και σύντομη περιγραφή των απαιτήσεων. Για την έκδοση της προκήρυξης, δεν απαιτείται η προηγούμενη έγκριση της επιτροπής της Π.Υ.Σ. με αριθμ. 33 της 27.12.2006 (Α' 280/2006). Η προκήρυξη δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της εταιρίας και του Α.Σ.Ε.Π., καθώς και σε δύο εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας των Αθηνών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών καθορίζονται: α) τα απαιτούμενα ανά ειδικότητα προσόντα (κύρια, πρόσθετα ή επικουρικά), β) τα κριτήρια κατάταξης, γ) η προθεσμία υποβολής αιτήσεων των

υποψηφίων και ο τρόπος υποβολής τους, δ) τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ε) η διάρκεια των συμβάσεων, η οποία δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

β. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στην εταιρία «Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.», η οποία τις αξιολογεί και συντάσσει προσωρινούς πίνακες (α) αποκλεισμένων, (β) κατάταξης και (γ) επιλεγμένων, τους οποίους δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της, αποστέλλοντας ταυτόχρονα στο Α.Σ.Ε.Π. τους σχετικούς πίνακες για έλεγχο νομιμότητας. Εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευσή τους, οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλουν ένσταση στο Α.Σ.Ε.Π. κατά των προσωρινών πινάκων.

γ. Το Α.Σ.Ε.Π. διενεργεί τον έλεγχο νομιμότητας, καθώς και τον κατ'ένσταση έλεγχο των πινάκων της προηγούμενης παραγράφου για διάστημα ενός (1) μήνα από την ημερομηνία υποβολής των πινάκων αυτών σε αυτό και ενημερώνει εν συνεχεία την εταιρία «Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.», προκειμένου αυτή να καταρτίσει τον οριστικό πίνακα προσληπτέων.

2. Η περίπτωση ε' της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 2664/1998 (Α' 275) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) διόρθωση αρχικής εγγραφής με τη διαδικασία του πρόδηλου σφάλματος μπορεί να διενεργηθεί και μετά από απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που ενεργεί είτε κατόπιν αίτησης όποιου έχει έννομο συμφέρον είτε αυτεπάγγελτα και μετά από πρόταση της Ε.Κ.Χ.Α. Α.Ε., όποτε συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την εκ μέρους του ανάκληση της διαπιστωτικής πράξης περαίωσης της κτηματογράφησης, για το συγκεκριμένο και μόνο κτηματογραφημένο ακίνητο η ομάδα κτηματογραφημένων ακινήτων που αφορά η διόρθωση, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα γενικώς ισχύοντα για την ανάκληση των διοικητικών πράξεων. Η εν λόγω δυνατότητα υφίσταται ιδίως όταν, με την ανάκληση της αρχικής εγγραφής, επιδιώκεται η ορθή αποτύπωση στις αρχικές εγγραφές διοικητικής πράξεως με διαπλαστικό για τα εμπράγματα δικαιώματα χαρακτήρα και ισχύουσας έναντι πάντων».

Άρθρο 163

1. Στο άρθρο 24 «Τροποποίηση του άρθρου 6 του ν. 2527/1997» του ν. 4210/2013 «Ρυθμίσεις Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις» (Α' 254) προστίθεται εδάφιο β' ως εξής:

«Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από την έναρξη ισχύος του άρθρου 6 του ν. 2527/1997.»

2. Η αληθής έννοια της λέξεως «καλλιτέχνες» στην περίπτωση γ' της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α' 206) από την έναρξη ισχύος του εν λόγω άρθρου είναι ότι αυτή συμπεριλαμβάνει και τους μουσικούς παραγωγούς.

3. Συμβάσεις υπό την αληθή έννοια της ανωτέρω παραγράφου 2, καθώς και συμβάσεις εμπύπτουσες στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 24 του ν. 4210/2013, οι οποίες συνήφθησαν πριν τη δημοσίευσή του

ν. 4210/2013, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 και ανεξαρτήτως εφαρμογής του άρθρου 21 του ν. 2190/1994 και του άρθρου 6 του ν. 2527/1997, λογίζονται ότι συνήφθησαν νομίμως και ποσά καταβληθέντα βάσει αυτών δεν αναζητούνται και δεν καταλογίζονται.

Άρθρο 164

Η διάρκεια του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», η οποία παρατάθηκε έως τις 30.6.2017 με το άρθρο 40 του ν. 4447/2016 (Α' 241), παρατείνεται έως τις 31.12.2017.

Άρθρο 165

1. Η παρ. 1 του άρθρου 48 του ν. 4456/2017 (Α' 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την εξόφληση υποχρεώσεων σε βάρος των δήμων από διαταγές πληρωμής και τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος που αφορούν αξιώσεις από προμήθειες αγαθών ή παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, οι δήμοι δύνανται να επιχορηγούνται από τα χρηματικά διαθέσιμα του προγράμματος «Αυτοδιοίκηση - Κοινωνική Συνοχή - Ισόρροπη Ανάπτυξη (ΑΚΣΙΑ)» και από χρηματικά διαθέσιμα ύψους έως τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ του λογαριασμού που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο «Λογαριασμός Εξυγίανσης των Ο.Τ.Α.». Το σύνολο των ως άνω χρηματικών διαθεσίμων μεταφέρεται στο λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων» που τηρείται επίσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Για τον ίδιο σκοπό οι δήμοι δύνανται να επιχορηγούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό με επιπλέον πιστώσεις που θα εγγραφούν στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εσωτερικών. Η δυνατότητα εξόφλησης από τα χρηματικά διαθέσιμα του ως άνω προγράμματος δεν αφορά αξιώσεις αναγνωρισμένες με τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις, εφόσον ως προς το νόμο βάσιμο αυτών υπάρχει αντίθετη νομολογία ανώτατου δικαστηρίου σε σχέση με αυτά που κρίθηκαν από το δικαστήριο της ουσίας. Για τη διαπίστωση της ύπαρξης ή μη αντίθετης νομολογίας ανωτάτου δικαστηρίου, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών μπορεί να ζητά γνώμη του οικείου γραφείου του Νομικού Συμβούλου του Κράτους.»

2. Στο άρθρο 48 του ν. 4456/2017 (Α' 24) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Εκκρεμείς αιτήσεις δήμων για επιχορήγηση προς εξόφληση υποχρεώσεών τους από τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις εξετάζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1.»

Άρθρο 166

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010 προστίθεται εδάφιο δ' ως εξής:

«δ) οι επιχειρήσεις που συστήνονται για τη φιλοξενία του θεσμού Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, δύνανται να απασχολούν εξειδικευμένο προσωπικό μέχρι πέντε (5) ατόμων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και με σύμβαση μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στους σχετικούς κανονισμούς λειτουργίας τους, κατ' εξαίρεση των εφαρμοζόμενων

διατάξεων πρόσληψης της παρ. 20α του άρθρου 9 του ν. 4057/2012, σύμφωνα με την οποία: «Για την κίνηση διαδικασιών πρόσληψης ή διορισμού μόνιμου προσωπικού, προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, καθώς και προσωπικού με θητεία, με σύμβαση ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου ή οποιασδήποτε άλλης μορφής στους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α' 28) απαιτείται προηγούμενη έγκριση της ΠΥΣ 33/2006». Τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 περί τρόπου πρόσληψης του προσωπικού ΙΔΟΧ, όπου στην παράγραφο 1 περίπτωση γ' αναφέρονται οι πάσης φύσεως επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. και τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 περί σύναψης συμβάσεων μίσθωσης έργου, δηλαδή τις διατάξεις πρόσληψης στις πάσης φύσεως επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.»

Άρθρο 167

Στο άρθρο 186 ΙΙ του τομέα αρμοδιοτήτων «Η. Παιδείας - Πολιτισμού - Αθλητισμού» του ν. 3852/2010 προστίθεται περίπτωση 23, ως εξής:

«23. Οι Περιφέρειες, στο πλαίσιο των δαπανών κοινωνικής αντίληψης που εκτελούν, δύνανται να καλύπτουν από ιδίους πόρους τις δαπάνες συμμετοχής των τέκνων του προσωπικού τους, ηλικίας τεσσάρων (4) έως δεκαέξι (16) ετών, σε παιδικές κατασκηνώσεις, κατά τη θερινή περίοδο έκαστου έτους, και για χρονικό διάστημα έως δύο (2) εβδομάδες. Το ημερήσιο τροφείο που θα καλύπτουν οι Περιφέρειες αντιστοιχεί σε αυτό που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 της κ.υ.α. 6199/267/ 27.3.2017 (Β' 1030), και όπως κάθε φορά ισχύει, αναλογικώς εφαρμοζόμενης. Με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου καθορίζονται τυχόν άλλες λεπτομέρειες της διαδικασίας αυτής.»

Άρθρο 168

Στο άρθρο 57 του ν. 4456/2017 (Α' 24) προστίθεται παράγραφος 2, ως εξής:

«2. Επιτρέπεται η δωρεά χρημάτων εξ ιδίων πόρων από Περιφέρεια της χώρας, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υπέρ του Δήμου Κω, με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των προεδρικών διαταγμάτων 30/1996 και 242/1996, για την υλοποίηση έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα αποτελέσματα και οι συνέπειες του σεισμού που συνέβη στην Κω, στις 21.7.2017.

Χρήματα που δεν θα αξιοποιηθούν για τον ανωτέρω σκοπό από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, εντός τεσσάρων (4) ετών από την εκτέλεση της δωρεάς, όπως θα προκύπτει από παραστατικά για δαπάνες που εκτελέστηκαν, επιστρέφονται στη δωρήτρια Περιφέρεια.»

Άρθρο 169

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 28 Ιουλίου 2017

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

Αναπληρώτρια Υπουργός
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Υφυπουργός
Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Υποδομών και Μεταφορών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εσωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΣΚΑΣ

Ψηφιακής Πολιτικής,
Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Αναπληρώτρια Υπουργός
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Υγείας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Μεταναστευτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΥΖΑΛΑΣ

Τουρισμού

ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Υφυπουργός
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Αναπληρωτής Υπουργός
Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Ναυτιλίας
και Νησιωτικής Πολιτικής

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 28 Ιουλίου 2017

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, έχει το **Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α' 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση **απλού** ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ' εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: helpdesk.et@et.gr

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr

